

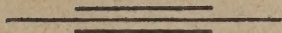
CODUL LEGILOR

DIN ANUL 1920

COLECȚIONATE DE

MICHAIL TOTIRESCU

ARHIVARUL ADUNĂREI DEPUTAȚILOR

BUCUREȘTI

EDITURA „CARTEA ROMÂNEASCĂ”, SOCIETATE ANONIMA

Atelierul C. Sfetea, Calea Moșilor, 62—64.

L E G E

pentru modificarea legii promulgată la 7 Decembrie 1884 în *Monitorul Oficial* No. 198, relativă la diurnele d-lor senatori și deputați.

Art. 1. Deputații și senatorii vor primi pe tot timpul sesiunilor diurna de 160 lei pe zi.

Pentru timpul cât Parlamentul nu funcționează vor primi o indemnitate lunară de 2.000 lei, socotindu-se 1.000 lei indemnitate propriu zisă și 1.000 lei primă de scumpete.

Deputații și senatorii cari lipsesc nemotivat pierd diurna pe timpul absenței lor.

De asemenea nu au dreptul la diurnă, decât în caz de boală dovedită, cei ce obțin concediu mai mare de 5 zile în timpul unei luni.

Art. 2. — Deputații și senatorii delegați în anchete și comisiuni au dreptul pe lângă diurna legală prevăzută la art. 1 și la cheltueli de transport în afară de rețeaua căilor ferate și a căilor de comunicațiune maritime și fluviale române.

Art. 3. — Deputații și senatorii vor avea o carte nominală permanentă de liber parcurs pe toate căile ferate din

țară ale Statului și ale particularilor și alta pentru liber parcurs pe căile de comunicațiune maritime și fluviale române, în apele românești.

Valoarea acestor cărți nu va fi trecută printre veniturile căilor ferate, nici ale căilor de comunicațiune maritime și fluviale române.

Art. 4. Președinții Corpurilor legiuitoare au dreptul și la cheltueli de reprezentare.

Art. 5. — Dispozițiunile legii de față intră în vigoare dela 20 Noemvrie 1919.

Art. 6. — Legea din 23 Ianuarie 1865, pentru diurna deputaților și legea promulgată la 7 Decemvrie 1884, în părțile modificate, și orice alte dispozițiuni privitoare la materia de față, sunt și rămân abrogate.

II.

L E G E

pentru unirea Basarabiei cu vechiul regat al României.

Art. unic. — Se ratifică, învestindu-se cu putere de lege, decretul-lege No. 842 din 9 Aprilie 1918 publicat în „Monitorul Oficial” No. 18 din 10 Aprilie 1918 privitor la Unirea Basarabiei cu vechiul Regat al României.

Sfatul Țării din Basarabia, în ședința lui dela 27 Martie

(9 Aprilie) 1918 votând prin 80 voturi pentru, contra 3, fiind și 36 abțineri, următoarea rezoluțiune :

„In numele Poporului Basarabiei, Sfatul Țării declară :

„Republica democratică Moldovenească (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Niștru, Dunăre, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechii Moldove, în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului că noroadele singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna, se unește cu mama sa România”.

III.

LEGE

pentru unirea Transilvaniei, Banatului, Satmarului și Maramureșului cu vechiul Regat al României.

Art. unic. — Se ratifică, învestindu-se cu putere de lege, decretul-lege cu No. 3631 din 11 Decemvrie 1918, publicat în „Monitorul Oficial” No. 212 din 13 Decemvrie 1918, privitor la unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Satmarului și Maramureșului cu vechiul Regat al României în cuprinderea următoare :

Art. 1. — Ținuturile coprinse în hotărîrea Adunării Naționale din Alba-Iulia, dela 18 Noemvrie (1 Decemvrie) 1918, sunt și rămân deapururea unite în Regatul României.

IV.

L E G E

**pentru unirea Bucovinei cu vechiul regat al
României.**

Art. unic. — Se ratifică, învestindu-se cu putere de lege, decretul-lege No. 3744 din 18 Decembrie 1918, publicat în „Monitorul Oficial” No. 217 din 19 Decembrie 1918, privitor la unirea Bucovinei cu vechiul Regat al României, în cuprinderea următoare :

Art. 1. — Bucovina, în cuprinsul granițelor sale istorice este și rămâne deapănarea unită cu Regatul României.

V.

L E G E

**pentru modificarea art. 196 din legea generală
a vămilor.**

Art. 1. — Dispozițiunile art. 196 din legea generală a vămilor se modifică precum urmează :

Art. 196. — Contrabanda de mărfuri, încercată sau săvârșită prin locuri ascunse sau interzise trecerei mărfurilor, precum și contrabanda de mărfuri și valori prohibite la import sau export, prin ori și ce locuri, chiar prin cuprinsul biuroului vamal,

se va pedepsi conform art. 193 și deosebit se vor confisca și mijloacele de transport.

În asemenea cazuri fraudatorii se vor trimite înaintea tribunalelor spre a fi condamnați și la pedeapsa închisoarei, după distincțiunile următoare :

1) Dela 5 zile până la 3 luni, pentru mărfurile tarificate și dela 1 an până la 3 ani închisoare, pentru mărfuri prohibite, dacă faptul va fi comis de mai puțin 3 inși.

2) Dela 3 luni până la 2 ani, pentru mărfurile tarificate și dela 2 ani până la 5 ani închisoare, pentru mărfurile prohibite, dacă faptul va fi comis de 3 sau mai mulți inși adunați în trupe, sau dacă unul sau mai mulți făptuitori vor fi avut asupra lor arme aparente sau ascunse, pe cari însă nu le vor fi întrebuințat, fără prejudiciul altor pedepse mai grele, prevăzute de codul penal, pentru crimele sau delictele ce s'ar săvârși de zișii făptuitori.

Tribunalul va ordona ca sentința de condamnare să fie publicată în ziarele ce va desemna și să fie afișată în comunele unde cei condamnați își au domiciliul sau în orice altă parte va găsi cu cale.

Pe lângă aceste pedepse și cele dela art. 193, se mai adaugă interdicția dela funcțiunile publice și dela exercitarea profesiunii de mijlocitor public ori expeditor. Armatorul, căpitanul, personalul vaselor și al căilor ferate, expeditorul și oricine execută transportul și înlesnește contrabanda, e obligat în mod solidar la plata amenzii prevăzută la art. 193, combinat cu art. 57, pe lângă pedepsele penale dela art. 196, dacă dă efectiv concurs la contrabandă.

Inchisoarea pentru faptul de contrabandă va fi totdeauna deosebită de închisoarea pentru neplata amenzilor.

VI.

L E G E

Art. unic. — Guvernul este autorizat a contracta un împrumut intern sau extern în sumă nelimitată și în condițiile pe cari le va crede cele mai avantajoase pentru Stat.

VII.

L E G E

Art. 1. — Ministerul industriei și comerțului este autorizat să încheie cu ministerul Marelui Britanii din București, un act de cesiune prin care Biuroul Britanic din București cedează Statului Român totalitatea contractelor de cumpărare de grâu făcute de zisul biou cu diferiți agricultori din țară, în cursul anului 1916, pe baza convențiunei încheiate de Biuroul Britanic cu comisiunea centrală de export, cu data de 18 Ianuarie 1916, publicată în *Monitorul Oficial* No. 236 din 22 Ianuarie 1916, grâu din care Biuroul Britanic a furnizat ministerului de războiu, cu titlu de împrumut, un număr de vagoane în baza convențiunei dintre Biuroul Britanic și comisiunea centrală de export, constatate prin scrisoarea cu data de 26/8 August 1916, adresată Biuroului Britanic de d. Al. Constantinescu, ministrul agriculturii și domeniilor, președintele comisiunei centrale de export și cari trebuiau restituite din prima recoltă viitoare, adică din recolta anului 1916, treptat până la recolta 1917, iar o parte a fost distrusă de agenții Biuroului Britanic, pentru a nu cădea în mâinile inamicului, sau a fost cedată de Biuroul Britanic armatelor ruse.

Ministerul industriei și comerțului, printr'o comisiune mixtă compusă dintr'un delegat al său și altul al Biuroului Britanic, va stabili pe baza registrelor, contractelor și actelor :

a) Totalitatea grâului cumpărat de Biuroul Britanic și prețul plătit ;

b) Cantitatea grâului distrus de agenții Biuroului Britanic, sau cedat de el armatelor ruse ;

c) Cantitatea de grâu împrumutată de Biuroul Britanic ministerului de războiu român.

Art. 2. — Actul de cesiune va stipulă în consecință că obligă Statul român de a restitui vagoanele de grâu importate de Biuroul Britanic, va fi considerată stinsă prin confuziune, iar pentru toate celelalte vagoane de grâu, Statul va fi substituit în totalitatea drepturilor Biuroului Britanic, atât față de vânzători, cât și față de puterile inamice și de Rusia.

Art. 3. — Drept preț al cesiunii se va stipulă plata sumei în lire sterline, reprezentând după cursul lirei de atunci de 26 lei, 22 bani, prețul plătit de Biuroul Britanic pentru cantitățile de grâu cari au făcut obiectul contractelor cedate, fără nici un fel de spese sau dobânzi pe trecut, cu mai puțin prețul grâului distrus sau cedat de însuși Biuroul Britanic.

Plata se va face prin emiterea de bonuri de tezaur la purtător în valoare corespunzătoare în lire sterline, plus dobânda de 5% pe an dela data bonurilor de tezaur și până la scadența lor, fixată la 1 Aprilie 1922.

În cazul când la această dată cursul lirei sterline va fi de peste 40 lei, Statul român va avea dreptul de a cere o prelungire odată pentru totdeauna pe timp de un an, adică până la 1 Aprilie 1923, înlocuind bonurile cu alte noi, tot în lire sterline și cu dobânda de 5 la sută. Mențiune despre această prelungire eventuală de plată se va face pe primele bonuri de tezaur ce se vor emite la semnarea actului de cesiune.

În acest scop ministerul de finanțe va emite și semna bonurile de tezaur cuvenite, după cererea ministerului industriei și comerțului.

Art. 4. — Cedantul va garanta Statului român că prețul integral al cumpărăturilor este achitat agricultorilor vânzători, precum și taxele legale la contractele ce cedează, privind pe cedant orice pretențiuni, pe cari vânzătorii depozitari ar putea formula pentru cauze anterioare actului de cesiune.

Art. 5. — Actul de cesiune va fi scutit de orice taxă de timbru și înregistrare.

VIII.

LEGE

Art. unic. — Ziua de 24 Ianuarie stil vechi (6 Februarie) va fi sărbătoare națională a Unirii tuturor Românilor.

IX.

LEGE

pentru autorizarea primăriei București de a modifica actul de concesiune al iluminatului Capitalei, în ce privește prețul de vânzarea gazului aerian și al electricității.

Art. 1. — Primăria Capitalei este autorizată a stabili de comun acord cu societatea de „gaz și electricitate”, care are

concesiunea iluminatului Capitalei, noi prețuri de vânzarea gazului aerian și a curentului electric.

Aceste prețuri vor fi provizorii și se vor stabili semestrial pe baza unui cont de compensațiune, care va fi creditat cu toate încasările suplimentare peste cele din 1914, raportate la mc. de gaz și kw. o. de electricitate ce vor rezultă din surplusuri asupra prețului de vânzarea gazului și electricității și va fi debitat cu cheltuelile suplimentare de exploatare peste cele din 1914, raportate la mc. și kw. o. de electricitate ce provine din urcarea costului materialelor, materiilor prime necesare, la fabricarea gazului aerian, precum și la producțiunea și distribuirea curentului electric, și din ridicarea lefurilor și salariilor alcațiilor de tot felul acordate întregului personal și recunoscute de primărie și de ministerul de interne, cu începere dela 1 Ianuarie 1919.

Aceste cheltueli și venituri suplimentare se vor trece în registrele societății și vor fi controlate cel puțin din trei în trei luni de către comisiunea compusă din delegații comunei București și delegatul societății concesionare, în scopul de a determina prețurile de aplicat în viitor pentru menținerea compensațiunii.

Indată ce împrejurările vor permite și primăria va constată că, în condițiunile prezentei legi, prețurile de vânzarea gazului aerian și a curentului electric pot să revie la cele prevăzute în actul de concesiune, toate dispozițiunile și modificările aduse în temeiul acestei legi vor încetă de a mai avea aplicațiune, și contractul de concesiune încheiat între societatea de gaz și electricitate și primăria comunei București în anul 1906, intră de drept și fără nici un fel de formalitate în aplicarea și executarea lui anterioară, neputându-se face nici o modificare în nici una din dispozițiunile lui.

Redevențele cuvenite primăriei și rabaturile pentru electricitate cuvenite abonaților se vor calcula asupra prețului

din concesiune ; de asemenea prețul gazului și electricității ce se va consuma pentru iluminatul municipal și instituțiile comunale vor fi cele fixate prin actul de concesiune din 1906, iar diferența în raport cu prețul real de cost va fi compensată prin prețul de vânzare al gazului și al electricității la particulari, cu ajutorul contului de compensațiune.

Art. 2. — Se ratifică prețurile ridicate de numita societate în timpul ocupațiunii, precum și cele fixate prin decretul-lege No. 3.909 din 10 Septembrie 1919, pentru tot timpul până la modificarea lor în baza prezentei legi.

Art. 3. — Primăria comunei București va încheia o convențiune adițională cu societatea concesionară, pe temeiul și în cuprinsul prezentei legi, pe termenul și în condițiunile ce se vor stabili de comun acord.

Această convențiune adițională va deveni executorie prin simplă aprobare a consiliului de miniștri, dată asupra votului consiliului comunal sau comisiunii interimare.

X.

L E G E

pentru imobilizarea și repartizarea produselor agricole.

Art. 1. — Intreaga cantitate de grâu, secară, porumb, orz, orzoaică, ovăz, fasole, mazăre, linte, mei, rapiță, în, cânepă, floarea soarelui, cartofi, precum și derivatele : făină, mălai, ulei, aflate în țară, cuprinzând și teritoriile noui alipite (Transilvania, Basarabia, Bucovina și Banatul), se declară imobilizate în mâinile deținătorilor sub orice formă, fie ei comercianți sau nu, precum și în mâinile producătorilor.

Vânzările în interior pentru hrană și însămânțări până la 1.000 kgr. transportabile cu carele sunt permise. În acest scop cumpărătorii vor lua autorizație dela comisiunea comunală de aprovizionare a domiciliului lor și dând-o comisiunii de aprovizionare a domiciliului vânzătorului, vor căpăta dela aceasta permisul de transport.

Art. 2. — Pentru a se face inventarul produselor agricole specificate în articolul precedent, toți cultivatorii (proprietari, arendași, obștii, precum și deținătorii sub orice formă), sunt obligați a declara cantitatea ce posedă, treerată sau nu, la comisia comunală de aprovizionare.

Inventarierea cerealelor cultivatorilor până la 10 hectare se va face din oficiu de notarul comunei.

În afară de declarațiile prevăzute mai sus, șefii de gări, căpitani de porturi, administratorii docurilor și antrepozitelor publice și particulare, toate autoritățile civile și militare, căpitani de vase fluviale și maritime, precum și proprietarii de magazii, sunt datori a face declarațiuni, arătând cantitatea produselor agricole și a derivatelor lor prevăzute la art. 1, ce se găsesc depozitate în gări și în vagoane, în porturi, șleपुरi, vapoare și docuri și în orice alte magazii din țară.

Aceste declarațiuni vor cuprinde și numele și domiciliul posesorilor lor.

Ministerul de interne va stabili data și felul după cari se vor face aceste declarațiuni.

Art. 3. — Comisiunile comunale de aprovizionare, sub controlul direcțiunii generale de aprovizionare, vor stabili disponibilul comunal, după ce se va lăsa fiecărui producător cantitățile necesare pentru însămânțare, hrana lui, a familiei, a servitorilor, a muncitorilor agricoli și a animalelor.

Statul e obligat, ca în termen de 2 luni dela facerea declarațiunilor, să comunice fiecărui deținător și producător

de cereale disponibile, prin intervenția comisiei comunale de aprovizionare, care este cota pe care o înțelege să o reție din disponibil.

În cazul când Statul nu va face comunicarea în termenul de sus, cerealele vor fi liberate de imobilizare.

Proprietatea cotei reținută de Stat trece imediat de drept asupra Statului, care este obligat să achite prețul în termen de o lună.

Până la ridicarea efectivă a cantității reținute, deținătorilor le incumbă sarcinile impuse de codul civil depozitarilor.

Art. 4. — Prețul cotei trecută în deplină proprietate a Statului se va fixa pe regiuni și provincii de către ministerul de interne cu avizul consiliului depe lângă direcțiunea generală a aprovizionării și cu aprobarea consiliului de miniștri.

Fixarea și ridicarea disponibilului se va face în ordinea următoare.

1. Intregile cantități aflate în mâinile acaparatorilor;
2. Dela comercianți, și,
3. Dela proprietari, începând cu cei mai mari și mergând descrescând până la cultivatorii cei mai mici.

Ministerul de interne, prin organele sale, va putea rechiziționă, în caz când nu s'ar putea obține prin bună învoială, morile, brutăriile, mijloacele de transport pentru cereale și derivate, sacii și sforile necesare.

Achitarea cantităților ridicate, cum și distribuirea produselor și încasarea prețului dela populațiune se vor face prin băncile populare și cooperative, acolo unde sunt.

Art. 5. — Repartiția și plata cantităților trecute în deplină proprietate a Statului se vor stabili și efectua de către ministerul de interne, singur în drept a rechiziționă, chiar și pentru trebuințele armatei.

Art. 6. — Pentru asigurarea stocurilor necesare hranei și

însămânțării se deschide pe seama ministerului de interne un credit extraordinar rulant și rambursabil de 200.000.000 lei, iar pe seama ministerului agriculturii și domeniilor unul de 100.000.000 lei. Când un minister ar avea nevoie de mai mult, poate lua dela celălalt minister.

Art. 7. -- Exportul produselor agricole arătate la art. 1 este și rămâne interzis până la noui dispozițiuni.

Dacă se va constată un excedent și se va socoti că nu se dăunează interesele de hrană ale populațiunii, printr'un jurnal al consiliului de miniștri se va hotărî a se face exportul disponibilului de către o organizație în care va participa : Statul, federalele și syndicatele agricole.

Art. 8. -- Orice vânzare, transacție, opțiune și în fine, orice înstrăinare, sub orice formă sau titlu, fățișe sau deghizată ce s'ar face direct ori prin persoane interpușe, în contra dispozițiunilor din prezenta lege, sunt nule de drept.

Achizitorii nu vor putea cere nici despăgubiri, nici restituirea de arvună sau preț plătit.

Tranzacțiunile făcute înainte de data prezentei legi, întrucât nu sunt efectuate, sunt declarate nule și de nul efect.

Cumpărările făcute de instituțiunile de Stat direct dela producători rămân valabile.

Achizitorii ce dovedesc că au tranzacțiuni înainte de publicarea prin *Monitorul Oficial* a prezentei legi, vor avea drept la restituirea arvunei sau prețului plătit, fără dobândă sau despăgubire.

Art. 9. -- Extragerea fabricatelor și derivatelor produselor prevăzute la art. 1, precum și prețurile de fabricație și de vânzarea derivatelor și fabricatelor, se vor fixa prin ordonanțe ce se vor da de către ministerul de interne.

Art. 10. -- Transporturile pe C. F. R., pe vase maritime și fluviale a tuturor produselor agricole nu se vor putea face decât cu autorizația specială dată de ministerul de interne

prin direcțiunea generală a aprovizionării, sau de către comisiunile județene de aprovizionare și cu precădere înaintea tuturor celorlalte transporturi, în afară de combustibil și materiale pentru mori și C. F. R., precum și pentru vase maritime și fluviale.

Sanctiuni și penalități.

Art. 11. — Producătorii și deținătorii sub orice formă, de produse agricole imobilizate, cari nu vor declara în termenul ce se va fixa, cantitățile ce posed, vor fi supuși la amendă dela 100 la 10.000 lei.

Acei cari declară neexact cantitățile, precum și acei cari vor ascunde din cantități, sunt supuși la confiscarea mărfii ce posedă peste cantitatea declarată sau găsită ascunsă, precum și la închisoare dela 3 luni la 1 an.

Acei cari vor pretinde sau vor încasa prețuri mai mari decât cele ce se vor stabili, vor fi supuși la amendă egală cu valoarea mărfii vândută, sau pentru care s'a tratat vânzarea cu preț mai mare decât cel legal, precum și cu închisoare dela 3 luni la 2 ani.

Șefii de gări, căpitani de porturi, administratorii de docuri și antrepozite publice și particulare, căpitani de vase fluviale și maritime, precum și proprietarii de magazii, cari nu vor face declarațiile prevăzute la art. 2, sau vor face declarațiile neexacte, sunt supuși la o amendă dela 100 la 10.000 lei și închisoare dela o lună la un an.

Funcționarii județeni și comunali cari vor fi însărcinați cu lucrări pentru stabilirea inventariului (statistică) și cari vor fi descoperiți că, din neglijență, sau din rea voință, nu întocmesc și comunică lucrările statistice la timp, sau că le întocmesc neexact, sau prevăd în inventare cantități mai mici decât cele reale, în scop de a fi păstrate în comune și județe,

peste acele ce se stabilește că se cuveneà pentru hrană și înșămânțare, se pedepsesc cu destituirea și cu închisoare dela 8 zile la un an.

Art. 12. — Morarii cari vor fi dovediți că au extras mai multe calități de făină decât se va stabili prin ordonanțe, precum și acei ce nu vor respecta procertele de extragere fixate prin ordonanțe, sau cei cari vând produsele cu prețuri mai mari decât cele stabilite, precum și cei cari dosesec cerealele sau derivatele, vor fi pedepsiți cu o amendă dela 1.000 la 50.000 lei și închisoare dela 8 zile la 3 luni.

În caz de recidivă, instanța competente va pronunța pe lângă amendă și pedeapsa cu închisoare dela 3 luni la un an.

Odată cu pronunțarea pedepsei de închisoare, instanța va putea dispune rechiziționarea sau închiderea morei pe timp până la un an.

Art. 13. — Vânzătorii în detaliu, cari nu sunt morari, și cari vor fi dovediți că vând produsele agricole sau derivatele cu prețuri mai mari decât acele ce se vor fixa prin ordonanțe, sau vânzătorii fără autorizație, vor fi pedepsiți cu o amendă dela 500 la 10.000 lei, și în caz de recidivă instanța judecătorească va pronunța, pe lângă amendă, și închisoare dela 15 zile la 6 luni.

Această condamnare la închisoare atrage după sine pentru comercianți închiderea magazinului de desfacere pe timp de 15 zile până la un an.

Art. 14. — Brutarii cari vor fi dovediți că, din rea voință, nu vor fabrica zilnic cantitatea de pâine albă și neagră în proporție cu făina primită, aceia cari amestecă, falsifică sau schimbă calitatea făinei, întrebuițând orice sistem în scopul de a extrage făină superioară, sau de a majora cantitatea de făină, de asemenea aceia cari vând pâinea cu prețuri mai mari decât cel stabilit, sau cari nu fac pâinea în greutatea prevăzută, ori că nu dau pâinea la cerere, cu intenția

de a vinde pe ascuns cu prețuri mai mari, precum și aceia cari ascund sau vând făina ce li se dă pentru fabricațiunea pâinei, se pedepsesc cu o amendă dela 1.000 la 20.000 lei și închisoare dela 8 zile la 3 luni; iar în caz de recidivă, pe lângă amendă, cu închisoare dela 3 luni la un an.

Această condamnare la închisoare poate atrage după sine rechiziționarea sau închiderea fabricii și a localului de desfășurare până la un an.

Independent de pedepsele prevăzute în acest articol, făina ascunsă din cantitatea destinată fabricării pâinii, se va confiscă.

Acei ce vând pâine, fără a fi însă brutari, cu prețuri mai mari decât cele stabilite, se vor pedepsi cu o amendă dela 500 la 5.000 lei, și în caz de insolvabilitate cu o închisoare dela 15 zile la 6 luni.

Art. 15. — Cei ce vor fi dovediți că exportă sau încearcă a exportă produse agricole sau derivatele lor, fie că le aparține, fie că sunt numai intermediari, se vor pedepsi cu o închisoare dela 2 la 10 ani și amendă dela 50.000—200.000 lei, confiscându-li-se în acelaș timp și produsele.

Aceeaș pedeapsă se aplică și complicitilor; iar dacă complicitii sunt funcționari ai C. F. R., ai vaselor fluviale și maritime sau vămilor, sau altor organe publice, pedeapsa aplicată acestora va fi maximum, independent de pedeapsa ce s'ar aplică autorului principal.

Art. 16. — În cazul când se va constata că producătorii de orice categorie sau deținătorii sub orice formă, sau a prepușilor, ar fi lăsat să se strice produsele imobilizate arătate la art. 1, se vor pedepsi cu o amendă egală cu de două ori valoarea produselor alterate.

Art. 17. — Funcționarul dela C. F. R. sau navigația fluvială română găsit vinovat că, intenționat, din neglijență sau orice alt motiv, nu a executat transportul produselor

și derivatelor destinate însămânțării și hranei la timp și cu precădere, va fi destituit ; iar faptul său considerat ca refuz de serviciu legalmente datorit și pedepsit conform art. 190 din codul penal.

Art. 18. — Orice funcționar din orice autoritate publică sau polițienească, care se va dovedi că intenționat n'a executat la timp și întomcai orice dispozițiuni ce decurg din această lege, a regulamentului său de aplicare, cum și a oricărei alte dispozițiuni luate de organele superioare în drept, în scop de a se asigura însămânțarea și hrana, sau cei ce vor face șicane sau abuzuri contra producătorilor, vor fi pedepsiți cu închisoare dela o lună până la un an ; iar dacă va fi numai simplă neglijență se va pedepsi disciplinar și cu amendă dela 200 până la 2.000 lei.

Art. 19. — Contravențiunile la dispozițiile prevăzute în prezenta lege, precum și orice abatere cu privire la facerea statisticii și la repartitia recoltei se vor constata de către agenții următori : membrii parchetelor și judecătoriale de ocoale, de prefectii de județe, de polițai, de primarii și ajutoarele lor, de inspectorii, comisarii și subcomisarii polițienești, de consilierii și inspectorii agricoli, agronomii regionali, administratorii de plasă, inspectorii jandarmeriei rurale, ofițerii de jandarmerie, jandarmii rurali, inspectorii sau delegații ministerului de industrie și comerț, inspectorii, administratorii și controlorii financiari, inspectorii, subinspectorii și controlorii Casei centrale a cooperăției și în proprietărilor, funcționarii vamali, inspectorii și controlorii, precum și orice alți delegați ai direcțiunii generale a aprovizierării.

Art. 20. — Orice cetățean, care a observat o contravențiune, e în drept a cere oricărui din acei de mai sus a o constata. Refuzul acestor agenți e pedepsit ca refuz de serviciu legalmente datorit, conform art. 190 din codul penal.

Art. 21. — Cetățeanului, fie el funcționar sau nu, care va

denunță orice delict de înstrăinare, ascundere sau acaparare a oricăror produse prevăzute la art. 1, i se va acorda o primă de 25 la sută din valoarea mărfii ce se va confiscă după acel denunț.

Restul de 75 la sută se va repartiza astfel: 25 la sută la fondul de cercetări, anchete și procese pentru acoperirea cheltuelilor ce trebuiesc făcute, iar 50 la sută, se va vărsa societăților pentru ocrotirea orfanilor, a invalizilor din război și societății pentru profilaxia tuberculozei, sub controlul Statului.

Prima se acordă după ce justiția se va pronunța pentru confiscarea mărfii, a cărei valoare se va vărsa la fondul direcțiunii generale de aprovizionare, care va face repartitia după cum se arată mai sus și care suportă cheltuelile.

Art. 22. — Contravențiunile se constată prin procese-verbale dresate de oricare din agenții arătați la art. 19. de mai sus.

Procesele-verbale fac deplină probă în justiție până la înscrierea în fals, pentru toate constatările ce ele cuprind.

Procesele-verbale dresate de jandarmi, subcomisari și agromomii regionali sunt valabile până la proba contrarie.

Art. 23. — Contravențiunile prevăzute în această lege se vor judeca de judecătoriile de ocoale, în termen de cel mult 10 zile dela primirea procesului-verbal, dresat de agenții prevăzuți la art. 19, fără ca judecătorul să aibă dreptul a aplica circumstanțe ușurătoare pentru faptele pedepsite cu amendă, iar pentru cele pedepsite cu închisoare, prin aplicare de circumstanțe ușurătoare, pedeapsa nu va putea fi redusă la mai puțin de 15 zile.

Cărțile de judecată sunt definitive și executorii fără drept de opoziție, apel sau recurs, atunci când pedeapsa este amendă, iar când pedeapsa este închisoare, cărțile de judecată sunt fără opoziție însă termenul de apel va fi în orice caz de cel mult 10 zile dela comunicarea hotărîrii.

Tribunalul se va pronunța în cel mult 20 zile dela sesizare și fără drept de recurs.

Flagrantele delictse se vor judecă după legea micului parchet.

Art. 24. — Toate pedepsele ce se vor aplica pe baza dispozițiunilor din această lege se vor publica în *Monitorul Oficial* și în mai multe gazete.

Art. 25. — Punerea în aplicare a acestei legi în provinciile unite se va face în conformitate cu legile și regulamentele locale de autoritățile respective.

Art. 26. — Un regulament special va stabili organizarea, modalitățile de execuție și dispozițiunile din prezenta lege și destinațiile ce trebuie să se dea produselor prevăzute la art. 1.

Art. 27. — Consiliul de miniștri este autorizat ca, după ce scopul acestei legi va fi îndeplinit, să revină la comerțul liber, printr'un jurnal al consiliului.

Art. 28 — Toate dispozițiunile contrarii acestei legi sunt și rămân abrogate.

Art. 29. — Se instituie, pe lângă direcțiunea generală a aprovizionării, un consiliu format dintr'un delegat al C. F. R., un delegat al Casei centrale de meserii desemnat de ministerul industriei, un delegat al ministerului de domenii, un delegat al Casei centrale a cooperației și împrumutării, un delegat al ministerului de interne, un delegat al ministerului de război, un delegat al Camerei de comerț din București și câte un delegat din Transilvania, Basarabia și Bucovina, având atribuțiunile ce se vor determina pe cale de regulament în ceea ce privește executarea prezentei legi.

Art. 30. — Punerea în aplicare a acestei legi se va face de ministerul de interne.

Direcțiunea generală a aprovizionării trece, pe ziua publicării acestei legi, la ministerul de interne.

L E G E

de reformă agrară pentru Basarabia

CAP. I

Art. 1. — Pentru cauză de utilitate publică și națională se expropriează proprietățile imobiliare din cuprinsul Basarabiei, în condițiunile și măsura prevăzute în legea de față.

Art. 2. — Exproprierea nu poate fi împiedicată de nici un fel de acte de orice natură, chiar când prin cuprinsul lor s'ar prevedea că proprietatea nu poate fi înstrăinată, cum ar fi : testamentele, donațiunile, sau orice acte de prohibițiune de înstrăinare și este declarată de plin drept din ziua votării acestei legi de către Sfatul Țării — 27 Noemvrie 1918.

Din aceeași zi proprietățile ce sunt supuse exproprierii trec asupra Statului, libere de orice obligațiuni sau orice sarcini de orice natură.

Art. 3. — Din proprietățile expropriate se alcătuește „Fondul Imobiliar Basarabean al Statului”.

Art. 4. — Se vor expropria în întregime :

a) Proprietățile imobiliare (rurale, urbane) ce aparțin hăznelor (Statului), udelurilor (Corcanei), băncii țărănești și mănăstirilor din străinătate ;

b) Proprietățile imobiliare rurale ale supușilor străini (legea generală despre încetățenire) ;

c) Pământurile ce aparțin zemstvelor, orașelor și comunităților urbane, în afară de acelea ce vor fi recunoscute ca fiind neapărat trebuincioase, ori pentru buna așezare, ori trebuinți culturale și alte nevoi ale zemstvelor sau orașelor și comunităților urbane ;

d) Proprietățile rurale ce aparțin persoanelor juridice, fie

publice, fie private, neprevăzute la alin. *a* și *c*. Se vor excepta numai cele ce aparțin comunelor sau asociațiilor și tovărășiilor țărănești, răzăsești, cari în întregime sunt scutite de expropriere.

Art. 5. — Se vor expropria pământurile mănăstirilor locale, lăsându-se fiecărei mănăstiri câte 50 ha pământ cultivabil, viile și grădinile de pomi roditori.

Art. 6. — Se vor expropria pământurile bisericilor, lăsându-se fiecărei biserici câte un lot întreg de fiecare membru al clerului (preot, diacon și dascăl).

Art. 7. — Se vor expropria pământurile din proprietățile particulare, lăsându-se pentru fiecare proprietate 100 ha pământ cultivabil, viile, grădinile de pomi roditori și pepinierile existente până la 22 Decembrie 1918.

Se va expropria și suta de ha, precum și din proprietățile între 25—100 ha, tot ce trece peste 25 ha, în cazul când proprietarul a arendat proprietatea sa timp de cel puțin 5 ani consecutivi în cursul anilor 1905—1916.

Art. 8. — Trec în proprietatea Statului pădurile, în afară de cele ce fac parte din proprietatea țărănească sau răzășească.

Art. 9. — Trec în proprietatea Statului apele, lacurile, bălțile și stuhăriile, în afară de cele ce aparțin obștiilor sau comunelor.

Art. 10. — Se expropiază fără nici o restricție proprietățile embaticare rurale, urbane precum și cele ce aparțin perscanelor fizice sau juridice și au fost date în arendă pentru așezări comunale, rurale sau urbane.

Art. 11. — Subsolul terenurilor expropriate rămâne de drept proprietatea Statului.

Art. 12. — Intinderea proprietăților din punct de vedere al exproprierii se va socoti după starea lor juridică la 1 Martie 1917.

Art. 13. — Moșiile ce aparțin în indiviziune la mai mulți

proprietari, precum și moșiile ce aparțin unui singur proprietar, se vor considera ca o singură moșie sau proprietate.

Art. 14. — Proprietarul are dreptul de a-și alege moșia și locul pentru porțiunea ce legea de față îi rezervă, însă într-o singură bucată și cu condiția ca această delimitare nici într'un caz să nu deprecieze pământul ce urmează a fi predat populației muncitoare.

Art. 15. — Toți proprietarii atinși de expropriere sunt obligați, în termen de două luni dela promulgarea decretului-lege din 22 Decemvrie 1918, a înainta la organele respective o listă de proprietatea lor totală, arătând locul unde se află proprietățile sau moșiile lor, întinderea, starea juridică, planurile și alte materiale necesare. Cei ce nu vor îndeplini aceasta, nu vor avea deschisă nici o cale pentru orice fel de greșeli ce s'ar putea comite cu ocazia exproprierii.

Art. 16. — În privința proprietăților ce aparțin udelurilor, haznelei, mănăstirilor din străinătate și Băncii țărănești. Statul de drept înlocuește pe proprietar.

Art. 17. — Pământurile cultivabile nesupuse exproprierii, atât timp cât vor dură lucrările de reformă agrară, vor putea fi vândute numai „Casei Noastre” și în aceleași condițiuni de prețuire și răscumpărare ca cele expropriate.

CAP. II.

Art. 18. — Pentru aplicarea legii de față a reformei agrare se va înființa, pe lângă Ministerul de Domenii, cu sediul în Chișinău, o instituție specială de Stat cu numele de „Casa Noastră”.

Art. 19. — „Casa Noastră” va fi persoană juridică și se va bucura de o autonomie deplină.

Art. 20. — „Casa Noastră” va fi condusă de un consiliu compus din 5 membri, din cari unul va fi numit de ministerul

de agricultură, doi de directoratele din Basarabia de finanțe și justiție, câte unul dela fiecare și doi aleși în fiecare an de Congresul delegaților țărani și proprietari în comisiile județene.

Președintele se alege de consiliu din sânul lui.

Art. 21. — „Casa Noastră” va pregăti și conduce toate lucrările de expropriere și împrumut, sub controlul ministerului de agricultură.

Art. 22. — „Casa Noastră” va avea atâtea comisiuni și direcțiuni, cât va găsi de cuviință pentru aplicarea reformei agrare.

Art. 23. Pentru judecarea tuturor neînțelegerilor și nemulțumirilor provenite dela expropriere, prețuire și împrumut, pe lângă „Casa Noastră”, se va înființa o „Comisie Centrală” de judecată, care va judeca și hotărî în a doua și ultima instanță; hotărârile ei nu vor putea fi supuse opoziției sau recursului.

„Comisia Centrală” se va compune din 5 membri, din cari unul va fi Prim-Președintele Curții de Apel, care va fi și președintele comisiei, unul delegat de „Casa Noastră”, și trei aleși: doi de Congresul delegaților țărani și unul de Congresul delegaților proprietari în comisiile județene. Pentru fiecare din cei 5 membri se va numi sau alege câte un supleant.

Art. 24. — În fiecare județ „Casa Noastră” va avea câte o comisie județeană de expropriere și împrumut. Comisia județeană se va compune din un judecător, consilierul agricol al județului, un delegat al „Casei Noastre”, un delegat al proprietarilor și 5 delegați ai țăranilor aleși de Congresul țăranesc județean, având fiecare membru al comisiei câte un supleant. Delegații țăranilor și al proprietarilor se aleg în fiecare an.

Președintele se alege de Comisiune din sânul ei.

Art. 25. — Organizarea „Casei Noastre” și numirea comisiilor trebuie să fie făcute în termen de o lună dela promul-

garea acestei legi. Când una din autoritățile sau categoriile de interesați indicate nu vor trimite delegați în consiliul de administrație sau în comisie, acestea vor putea lucra și fără reprezentantul acelei autorități sau categorii, fără a da dreptul nimănui de a protesta sau contesta lucrările făcute.

Art. 26. — Comisiile județene vor lucra la fața locului prin subcomisiuni și vor avea de rezolvat chestiuni privitoare la întindere, prețuire, fixarea hotarelor, stabilirea tablourilor celor ce vor trebui să fie împroprietăriți, întinderea loturilor, determinarea părții ce va trebui să treacă la satul sau colonia respectivă, și în fine orice chestiuni ce se vor ridica de „Casa Noastră”, sau se vor ivi dela sine în legătură cu aplicarea reformei agrare.

De fiecare lucrare avută la fața locului subcomisia va alcătui un memoriu pe care-l va prezenta comisiei județene spre cercetare și luarea hotărârii. Despre cele ce va hotărî Comisiunea, cu privire la expropriere, se va alcătui un proces-verbal, în patru exemplare, din cari unul se va afișa la primăria comunei respective, unul se va înmâna proprietarului, unul se va trimite Casei Noastre și unul se va anexa la dosar.

Art. 27. — Părțile interesate pot ataca cu apel hotărârile comisiei județene în termen de 15 zile dela afișare.

Apelul se va declara, la Comisia județeană, care în termen de 7 zile dela primirea lui îl va înainta împreună cu dosarul Comisiunii Centrale.

Președintele Comisiunii Centrale va fixa termenul de judecată numai de vreme de 8 și nici mai târziu de 15 zile dela primirea apelului. Fiecare termen trebuie să fie afișat cel puțin cu trei zile înainte la biurul Comisiei Centrale. Inștiințări individuale nu se vor emite.

Art. 28. — Înaintea Comisiei Centrale părțile interesate se vor prezenta în persoană, neputând fi nici asistate, nici reprezentate, afară de minori și interziși, cari vor fi reprezentați

prin tutorii și curatorii lor, iar cei bolnavi vor putea fi reprezentați prin soție sau rudă până la al patrulea grad inclusiv.

Ședințele de judecată vor fi publice. Comisiunea Centrală va putea ordona cercetări la fața locului, expertize, etc., pentru a-și putea forma convingerea. Hotărârile Comisiunii Centrale sunt definitive.

Art. 29. — Hotărîrea Comisiei județene privitoare la expropriere, iar în caz de apel, hotărîrea Comisiei Centrale, se va publica în *Monitorul Oficial*. Motivele se vor da în rezumat.

CAP. III.

Art. 30. — Pământurile expropriate se vor parcelă în loturi de complectare, loturi întregi și loturi de colonizare.

Art. 31. — Intinderea lotului întreg va fi între 6—8 ha, a celui de colonizare între 8—10 ha și se va stabili numai după regiuni.

Art. 32. — Lotul se va compune dintr'unul sau mai multe corpuri după natura pământului.

Art. 33. — Vor fi împroprietăriți muncitori de pământ, după capii de familie (orfanii vor fi reprezentați prin tutori) în proprietate individuală, după cum urmează:

a) În primul rând, cu câte un lot de complectare, agricultorii cari locuiesc pe moșie și posedă mai puțin de norma stabilită cu precădere dela mare spre mic;

b) În al doilea rând, cu câte un lot întreg agricultorii cari n'au de loc pământ și locuiesc pe moșie;

c) În al treilea rând, cu câte un lot de complectare agricultorii cari posedă mai puțin de norma stabilită și locuiesc la o depărtare mai mică de 5 km de moșie, cu precădere dela mare spre mic.

d) În al patrulea rând, cu câte un lot întreg agricultorii

cari n'au de loc pământ și locuesc la o depărtare mai mică de 5 km de moșie.

Art. 34. — La împroprietărire nu se va face nici o deosebire între săteni și orășeni, a căror îndeletnicire principală este cultivarea pământului. Învățătorii și preoții vor fi considerați ca muncitori de pământ.

Art. 35. — Odată cu împărțirea pământului, iazurile mici cari nu pot corespunde decât unui interes local, vor trece la comunele respective.

Art. 36. — Cu proprietățile expropriate prevăzute la art. 10, se vor împroprietări arendașii actuali.

Art. 37. — Cu pământurile cari au fost folosite în baza dreptului de arendă pe termen îndelungat pentru plantarea viilor și grădinilor de pomi roditori, se vor împroprietări arendașii actuali dacă au îndeplinit condițiunile arendeii.

Art. 38. — Pe pământurile rămase libere se vor face colonizări.

Art. 39. — Colonizarea se va face în sate și nu în ferme izolate.

Art. 40. — Pământurile pe cari coloniștii le vor avea în alte localități, sub orice titlu, trec în „Fondul Imobiliar”, iar cu valoarea acestor pământuri, stabilite după prețurile din localitate, ei vor fi scăzuți din prețul datorit pentru pământul ce li se va da în calitate de coloniști.

Art. 41. — „Casa Noastră” va înlesni coloniștilor creditul necesar pentru dobândirea inventariului dându-li-se ca ajutor și materialul de construcție la clădirea gospodăriei lor.

Art. 42. — Fiecare sat care nu are imaș sau are prea puțin și-l va forma sau completa cu prilejul împroprietăririi.

Art. 43. — Intinderea imașului nu va putea fi mai mică decât 15% din pământul care se va împărți locuitorilor unui sat, și cel pe care locuitorii împroprietăriți îl stăpânesc de fapt.

Cei împroprietăriți sunt obligați să ia parte la formarea imașului.

Agricultorii cari nu vor fi împroprietăriți au facultatea de a contribui la formarea imașului cedând „Fondului Imobiliar” o cantitate de pământ egală cu imașul primit.

Art. 44. — Se va delimita din „Fondul Imobiliar”, unde se va cere :

- a) 9 loturi de câte 25 ha fiecare pentru școlile normale ;
- b) Câte un lot întreg pentru fiecare școală primară dela sate ; unde nu sunt școli se va socoti câte o școală de fiecare sat ;
- c) 56.430 ha pentru școli și diferite instituțiuni cu caracter agricol și industrial, după cum se va arăta în anexa acestui articol.
- d) 2 loturi pentru fiecare regiment pentru deprindere la muncă și aprovizionarea lui cu verdețuri, cereale și loc de pomicultură.

CAP. IV.

Art. 45. — Prețuirea proprietăților expropriate se va face după condițiunile cari au existat înainte de 1914.

Art. 46. — Prețul se va stabili :

- 1. După cost — pentru clădiri și inventar ;
- 2. După capitalizarea :
 - a) Venitului curat, avându-se în vedere exploatarea rațională — pentru păduri, stuhării, bălți, lacuri, iazuri, vii și grădini de pomi roditori ;
 - b) Prețului normal de arendă pentru pământurile cultivabile și embaticuri.

Art. 47. — Ca preț normal de arendă se va considera, pentru pământurile cultivabile media prețurilor de arendă pe termen

scurt (1—3 ani) obținute direct de proprietar în anii 1905-1914 și pentru embaticuri plata embaticară anuală.

În caz când arenda pe termen scurt lipsește, se va lua drept bază de prețuire, prețul normal de arendă din vecinătate.

Art. 48. — În lipsa elementelor de prețuire prevăzute la art. 46 la stabilirea prețului se vor lua în considerare :

a) Prețurile de cumpărare ce au existat în localitate înainte de război ;

b) Arenda pe termen îndelungat ;

c) Evaluările instituțiilor de credit. .

Art. 49. — Capitalizarea se va face pe baza de $5\frac{1}{2}\%$.

Art. 50. — Socoteala se va face în lei, după cursul oficial al rublei, la data publicării decretului lege din 22 Decembrie 1918.

Art. 51. — Statul ia asupra lui răscumpărarea proprietăților ce-i rămân în folosință, ajutorul ce va trebui de dat coloniștilor și toate cheltuelile ce vor proveni dela efectaurea reformei.

Răscumpărarea proprietăților ce vor fi împărțite cade în sarcina celor împroprietăriți.

Art. 52. — Din banii adunați dela răscumpărarea proprietăților ce au aparținut haznelei, udelurilor și mănăstirilor din străinătate se va alcătui un fond special, al cărui venit va fi întrebuințat la întreținerea școlilor de agricultură indicate la anexa art. 44.

Art. 53. — Plata prețului cuvenit proprietarului expropriat se va face în titluri de rentă amortizabilă în 40 ani și purtătoare de dobândă de 5% pe an.

Valoarea nominală este socotită la plată drept valoare reală.

Art. 54. — Plata pentru proprietatea expropriată se va face de îndată ce vor fi îndeplinite toate formalitățile indicate la art. 29.

Art. 55. — Statul va face plata prețului în totdeauna prin consemnarea rentei cuvenite la Casa de depuneri și consemnațiuni. El se liberează valabil prin simplul fapt al consemnării prețului. Proprietarul va ridica titlurile de rentă dela Casa de depuneri și consemnațiuni numai cu autorizarea președintelui tribunalului situațiunii proprietății expropriate.

Art. 56. — Toți cei ce au sau pretind drepturi de orice fel asupra proprietății expropriate nu le pot exercita decât asupra titlurilor de rentă consemnate ca preț.

Art. 57. — Partea proporțională din creanța ipotecară care i revine creditorului pentru proprietatea expropriată se declară exigibilă. Ea se va plăti din renta consemnată, care înlocuește orice altfel de monedă s'ar fi stipulat pentru plata datoriei, socotită valoarea nominală drept o valoare egală în numerar.

Renta cuvenită pentru plata datoriei către băncile rusești va fi reținută de Stat, care va achită creanțele băncilor creditoare în ruble.

Art. 58. — Diviziunea, radierea, restrângerea creanței și tabloul de ordinea creditorilor se fixează în ordonanța prezidențială dată în camera de consiliu de președintele tribunalului situațiunii imobilului, după cererea creditorului sau a debitorului și cu citarea părților. Ordonanța este definitivă. Pe baza ei președintele va ordona Casei de depuneri a plăți creditorilor în rentă suma cuvenită, iar din oficiu va opera radierea sarcinei deasupra proprietății expropriate.

CAP. V.

Art. 59. — „Casa Noastră” va eliberă acte speciale de proprietate celor împrumputăriți ce vor fi îndeplinit condițiunile legii de față.

Art. 60. — Cei împrumputăriți odată cu trecerea pământu-

rilor asupra lor vor da acte (creanță), prin cari se declară datori cu sumele neachitate în costul loturilor ce li s'au dat. Creanțele vor fi autentificate de autoritățile judecătorești.

Art. 61. — Lotul căpătat nu poate fi vândut, ipotecat, sau amanetat sub nici o formă până la stingerea completă a datoriei. Singura transmitere care se va putea face va fi aceea înfăptuită prin înzestrarea, făcută către descendenți, în care caz lotul va trece cu toate sarcinile lui.

Art. 62. — Cei împroprietăriți au dreptul de a achita datoria integral și anticipat în orice moment, în care caz capătă dreptul de a dispune de loturile primite după libera lor voință în limitele hotărîte de legea de față.

Art. 63. — În caz de donațiune, vânzare sau orice fel de înstrăinări, lotul nu va putea trece decât în mâinile muncitorilor de pământ.

Casa, edificiile gospodărești, grădina și un hectar de teren cultivabil n'are voie să se înstrăineze prin vânzare silită.

Art. 64. — Intinderea de pământ, care poate fi acumulată pe viitor în mâinile unei persoane, nu va putea să treacă peste douăzeci și cinci hectare.

Art. 65. — Toate actele și transmisiunile fără nici o excepție, privitoare la expropriere, precum și toate actele judiciare și extra-judiciare, făcute în executarea legii de față, sunt scutite de orice taxe de timbru și înregistrare.

Art. 66. — Instrucțiunile și regulamentul de aplicare întocmit de consiliul de administrație și întărite de ministerul de domenii, vor lămuri în amănunt dispozițiunile prevăzute în legea de față.

Art. 67. — Toate legile și regulamentele contrarii legii de față sunt și rămân abrogate.

Art. 68. — Tot ce s'a făcut până la promulgarea legii de față, în conformitate cu decretul-lege din 22 Decemvrie 1918, rămâne bine făcut.

Anexă la art. 44.

I. Pentru școli agricole :	
a) Școala superioară	500 ha.
b) Trei școli secundare câte 300 ha de fiecare	900 „
c) Cinci școli medii a câte 200 ha fiecare	1.000 „
d) 140 școli inferioare a câte 25 ha fiecare	3.500 „
Total	<u>5.900 ha.</u>
II. Pentru câmpurile de experiență repartizate pe 9 regiuni naturale	
	4.500 ha.
III. Pentru gospodăriile de semințe, cari să producă 5 la sută din sămânța necesară Basarabiei.	
	10.000 „
IV. Pentru pomologie :	
a) Patru grădini pomologice a 125 ha fiecare	500 ha.
b) Cinci grădini demonstrative cu pepiniere a 50 ha fiecare	250 „
c) Nouă grădini demonstrative a 10 ha fiecare	90 „
Total	<u>840 ha.</u>
V. Pentru zootehnie :	
a) Herghelii de cai	5.000 ha.
b) Turme de vite de rasă	6.500 „
Total	<u>11.500 ha.</u>
VI. Pentru viticultură :	
a) Pepiniere de viță	500 ha.
b) Vie experimentală depe lângă Institutul anepeliografic	100 „
c) Cinci vii experimentale regionale	150 „
d) Viile experimentale de voloste câte 10, 15 de fiecare județ a 5 ha fiecare	700 „
Total de reportat	<u>1.450 ha.</u>

Report . . . 1.450 ha.

VII. Pentru ajutorul agronomilor :

Pentru 140 puncte agronomice a 16 ha fiecare. 2.240 ha.

VIII. Pentru instituțiuni cu caracter industrial 20.000 „

Total general . . . 56.430 ha.

XII.

LEGE

Art. 1. — Se acordă d-nei Alexandrina F. Enescu, văduva defunctului Fotin Enescu, o recompensă viageră de lei 1625 pe lună reversibilă asupra copiilor săi până la majorat, cu începere din ziua morții răposatului.

Art. 2. — Această recompensă viageră este scutită de orice rețineri.

De asemenea în nici un caz și pentru nici un motiv nu va putea fi cedată sau urmărită.

XIII.

LEGE

Art. 1. Se deschide pe seama ministerului agriculturii și domeniilor un credit extraordinar de lei 6.000.000 pentru a fi întrebuințat la toate lucrările necesare în combaterea insectelor din pădurile Statului și cele particulare.

Art. 2. Autoritatea silvică va îngriji să se publice prin *Monitorul Oficial*, regiunea sau regiunile unde se va fi ivit insecta *Bostricus Typographus*. Odată cu *Monitorul Oficial*, conținând aceste publicațiuni, se va trimite tuturor primăriilor rurale sau urbane din județele aparținând zonelor con-

taminate, instrucțiunile pentru cunoașterea și combaterea flagelului. Aceste instrucțiuni vor fi afișate și aduse la cunoștință cu toba de autoritățile comunale respective.

În comunele rurale unde se găsesc proprietari de păduri moșnenești sau răzășești se va face încunoaștințarea și prin citarea în biserică.

Dacă în regiunea contaminată există proprietate cadastrată, așa în cât condițiunea juridică a proprietății să fie lesnicios probată, autoritatea silvică va înlocui orice publicațiune cu notificarea individuală prin autoritatea comunală.

În termen de 15 zile dela terminarea acestor formalități, proprietarii de păduri de molift sau în caz de vânzare, exploataorii acestor păduri, sunt datori să ia măsuri de combatere potrivit instrucțiunilor publicate.

Infracțiunea se va constata de către agenții silvici superiori ai Statului, în asistența autorităților administrative locale, și se va pedepsi cu amenda dela 200—500 lei ha de pădure contaminată, până în momentul constatării, fără a se mai putea repeta o altă constatare ulterioară.

Infracțiunile vor fi judecate de tribunale, conform codului silvic, fără ca amenda să se poată transforma în închisoare.

Procesele-verbale de constatare vor putea fi combătute prin mijloacele de probă de drept penal comun.

În caz când proprietarii sau exploataorii nu vor lua măsurile prescrise de către minister, lucrările necesare la combaterea insectelor în pădurile atacate, vor fi efectuate de Stat în contul proprietarilor sau exploatatorilor, fără drept de recurs din partea celor interesați în contra Statului.

Sumele cheltuite de Stat în acest scop vor fi plătite de infractor pe baza procesului-verbal încheiat de silvicultorul Statului care a condus operațiunea de combatere, cel mai târziu în termen de un an dela data facerii lucrărilor, de odată sau în rate.

Partea nemulțumită cu evaluările din procesul-verbal, va putea apela la tribunal care va judecă fără drept de opoziție și de recurs de urgență și cu precădere.

XIV.

LEGE

pentru ratificarea, sporirea și unificarea taxelor asupra unora din articolele de consumație și înființarea de noi taxe asupra altor asemenea articole.

Art. 1. -- Se ratifică dispozițiunile cuprinse în decretele-legi No. 878/918, 3.364/918, 611/919, 750/919, 2.200/919, 2.523/919, 2.820/919, 3.516/919, 3.783/919, 4.514/919, în ce privește sporirea, înființarea, unificarea și reducerea taxelor de consumațiune și fond comunal, cum și toate dispozițiunile ce ele cuprind în privința așezării și perceperii acelor taxe, cu modificările mai jos prevăzute.

Art. 2. -- Cu începere dela 18 Februarie 1920 și până la noi dispozițiuni produsele de mai jos se vor taxa precum urmează, în tot cuprinsul țării:

1. Lei 2 de grad pe decalitră spirt.
2. „ 20 „ kilogram licoruri și alte preparate alcoolice, în cari intră alcool netaxat.
3. Lei 20 pe decalitră țuică și rachiuri din fructe, tescovină, vin și drojdie de vin sub 30 grade centesimale.
4. Bani 80 de grad pe decalitră țuică și rachiuri din fructe, tescovină, vin și drojdie de vin dela 30 grade în sus.
5. Lei 5 pe decalitră bere.
6. „ 10 „ „ „ vin.
7. „ 5 „ litru șampanie din vin taxat.
8. „ 6 „ kilogram „ „ „ netaxat.
9. „ 1 „ „ zahăr.

10. Bani 25 de kilogram glucoză.
11. Lei 1 pe „ „ sodă caustică.
12. Bani 30 de grad pe decalitră spirt denaturat special pentru oțet.
13. Lei 5 de kilogram esență de oțet.
14. „ 2 „ „ drojdie de bere presată sau lichidă.
15. Un leu de kilogram ulei de măsline și orice alte uleiuri vegetale comestibile importate sau fabricate în țară pe cale industrială.
16. Bani 20 pe kilogram ape minerale importate sau date în consumație în țară în sticle.
17. Toate celelalte taxe de fond comunal ce rămân în vigoare se vor percepe la Stat și pentru mărfurile importate sau fabricate în noile teritorii.
18. Taxa pe cărbuni, cocs și bricheți din cărbuni netaxați, prevăzută la No. 20 din tariful legii fondului comunal, este desființată.

Art. 3. — Taxele prevăzute în articolul precedent ca și celelalte taxe de fond comunal se vor încasa la Stat, repartizându-se sumele cuvenite comunelor, județelor și Camerelor de comerț din încasările făcute în și pentru vechiul regat, conform legilor în vigoare, în formă prevăzută de art. 7 de mai jos.

Art. 4. — Pentru încasarea acestor taxe se vor aplica în totul dispozițiunile legii fondului comunal și cele din legile speciale pentru produsele ale căror impozite sunt prevăzute în asemenea legi, afară de excepțiunile prevăzute în articolele următoare.

Art. 5. — În Basarabia spirtul rămâne monopolizat, conform legii locale în vigoare, care se va aplica în totul, iar pentru licoruri, rachiuri speciale și cele prevăzute la No. 3 și 4 din art. 2 fabricate sau adus în Basarabia, pe lângă taxele mai sus prevăzute, se va percepe o taxă de monopol care se va fixa în fiecare an prin decret-regal.

Art. 6. — În Transilvania și celelalte ținuturi alipite, de peste munți, cum și în Bucovina, taxele mai sus prevăzute se vor încasa conform legilor existente în acele ținuturi dinainte de alipirea lor până la unificarea completă a administrației acestor impozite, iar pentru taxele cari nu sunt prevăzute în acele legi încasarea se va face conform prevederilor de mai sus.

Până la unificarea administrației sus prevăzută taxele se vor stabili pentru articolele de mai jos în aceste ținuturi ale țării în mod echivalent, cu deosebirile ce urmează :

a) Spiritul produs peste cel repartizat fabricelor de administrație va fi taxat cu 10 bani de grad pe hectolitru peste taxa prevăzută la art. 2, care se va socoti pe hectolitru cu 20 lei de grad. Cantitatea de spirit care va putea fabrica fiecare fabrică, cu taxa redusă la 20 lei hectolitru-grad, nu poate trece peste cea repartizată de administrație pe anul de recoltă 1919/1920 ;

b) Țuica și rachiurile prevăzute la numerele 3 și 4 de sub art. 2 se va taxa calculându-se cu taxa pe grad de 20 lei de grad-hectolitru, după timpul de fierbere și capacitatea cazanului, conform legii în vigoare, cu deosebire că pentru cei ce nu vor putea dovedi cu copie depe foaia cadastrală și atestatul comunal că sunt viticultori și agricultori și fabrică din produsele lor proprii, se va socoti capacitatea zilnică de producțiune în doită. Aceste dispozițiuni nu se vor aplica însă în Bucovina, unde rămân a se aplica taxele prevăzute la art. 2 ;

c) Berea se va taxa în toate ținuturile de peste munți ca și în Bucovina cu lei 6.25 de grad zaharometric pe hectolitru lichid rezultat din fierbere, până la maximul de 50 lei hectolitru ;

d) Pentru drojdiile prevăzute la No. 14 se va încasa taxa la spiritul rezultat din materia primă rămasă și anume cu 5 lei de grad pe hectolitru spirit ;

e) Taxele pe carne acum în vigoare se vor încasa dela 1 Aprilie 1920 în folosul comunelor.

Art. 7. — Orice alte taxe acum în vigoare înființate asupra

produselor prevăzute la art. 2, cum și cele prevăzute în decretul-lege No. 4.514/919, sunt desființate cu începere dela data aplicării prezentei legi. Comunele, instituțiile, ori organizațiile publice existente, cari percep în prezent asemenea taxe, vor primi în schimb dela Stat, până la noui dispozițiuni de lege, compensațiuni în bani echivalente cu sumele ce ele ar putea încasa anual și cari se vor stabili p. în decret-regal în urma propunerii d-lui ministru al finanțelor.

Art. 8. — Produsele prevăzute în art. 2 sub numerele 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, și 13 se vor constata în depozitele taxate și aplică sporul de taxe peste cel plătit.

Declararea, constatarea și perceperea se vor face conform prevederilor din decretul-lege No. 3.364 din 1918, cu aceleași modalități și sancțiuni, cu deosebirea că articolele dela No. 5, 11, 12 și 13 se vor constata numai în depozitele aparținând fabricanților. Pentru Bucovina, Transilvania și celelalte ținuturi de peste munți declarațiunile se vor predă la locurile ce se vor indica de către direcțiunile de finanțe.

Art. 9. — Orice dispozițiuni de legi sau regulamente contrarii celor de față sunt și rămân abrogate.

DECRETUL-LEGE No. 878/918

publicat în *Monitorul Oficial* No. 12 din 14 Aprilie 1920

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voina națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate :

Asupra raportului cu No. 1.128 din 12 Aprilie 1918 al mi-

nistrului Nostu secretar de Stat al departamentului finanțelor.

Având în vedere jurnalul consiliului de miniștri cu No. 349 din 9. Aprilie 1918,

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Sub rezerva ratificării ulterioare a Corpurilor legiuitoare, taxele de vânzarea băuturilor spirtoase, înființate prin art. 20 al legii din 29 Martie 1913 și taxa de consumație asupra zahărului, prevăzută în legea din 1 Aprilie 1903, se sporesc cu începere dela data publicării acestui decret prin *Monitorul Oficial* la următoarele sume :

30 bani de fiecare grad pe decalitru spirt ;

6 lei de kilogram licoruri și alte preparate alcolice în care intră alcoolul netaxat ;

7 lei pe decalitru țuică și rachiuri din fructe, tescovină, vin și drojdie de vin sub 30 grade ;

30 bani de fiecare grad pe decalitru țuică și rachiuri din necte, tescovină, vin și drojdie de vin dela 30 grade în sus ;

2 lei pe decalitru bere ;

4 lei pe decalitru vin ;

4 lei pe kilogram șampanie în care intră vin netaxat ;

60 bani pe kilogram zahăr, taxa de consumație, în loc de 30 bani.

Art. 2. — Dispozițiunile art. 26 din legea pentru suprimarea taxei licențelor și înlocuirea ei printr'o taxă pe decalitru nu se aplică în ce privește plusul de încasări provenite din sporul de mai sus.

Art. 3. — Depozitele de băuturi și zahăr, taxate anterior datei publicării acestui decret, destinate vânzării sau distribuirii consumatorilor, aflate la comercianți, ori pe rampe, târguri, întreprizite, cum și în depozitele administrațiilor publice, se vor taxa cu sporul de taxe prevăzute la art. 1 de mai sus ce trece peste cele pe cari le înlocuiesc.

Depozitarii sau administratorii depozitelor aci prevăzute sunt obligați a declara administrației financiare respective cantitățile aflate în depozite și a plăti diferențele de taxe ce se vor stabili în termen de 10 zile dela data publicării acestui decret. Pentru depozitele mari se va putea acorda termen de plată de încă 30 zile dela data declarațiunii, care se va face în tot cazul în termenul de 10 zile.

Toate declarațiunile se vor verifica de agenții fiscalului.

În caz de neplată la termen sau neprezentarea de declarațiuni ori dacă declarațiunea va fi fost făcută pe cantități mai mici sau se vor ascunde mărfurile dela taxare, se vor aplica dispozițiunile și penalitățile prevăzute de art. 28 din legea pentru suprimarea taxei licențelor și înlocuirea ei printr'o taxă pe decaltru.

Art. 4 și cel din urmă. Ministrul Nostu secretar de Stat la departamentul finanțelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiunilor acestui decret.

Dat în Iași, la 12 Aprilie 1918.

FERDINAND

Ministrul finanțelor,

M. Săulescu.

DECRETUL-LEGE No. 3.364

din 12 Noembrie 1918, pentru sporirea taxelor asupra băuturilor spirtoase, zahărului, glucozei și pentru unificarea perceperii lor, publicat în *Monitorul Oficial* No. 190 din 15 Noemvrie 1920

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate :

Asupra raportului ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul de finanțe sub No. 45.524/918,

Având în vedere jurnalul consiliului de miniștri cu No. 980 din 1918, prin care se dispune sporirea taxelor pe băuturi spirtoase, zahăr și glucoză,

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Sub rezerva ratificării ulterioare a Corpurilor legiuitoare, taxele pe băuturile spirtoase, zahăr și glucoză se sporesc cu începere dela 1 Octombrie 1918, unificându-se și perceperea lor în modul mai jos arătat.

Art. 2. — În total taxele fiscale de consumație, de fond comunal și cele pe decalitru pentru vânzarea de băuturi spirtoase vor fi :

Lei 1,20 de grad pe decalitru spirit.

Lei 12,00 de kgr. licoruri și alte preparate alcoolice în care intră alcool netaxat.

Lei 12 pe decalitru țuică și rachiuri din fructe, tescovină, vin și drojdie de vin sub 30 grade centesimale.

Bani 50 de grad pe decalitru țuică și rachiuri din fructe, tescovină, vin și drojdie de vin dela 30 grade în sus.

Lei 4 pe decalitru bere.

Lei 5.40 pe decalitru vin.

Lei 3 pe litru șampanie în care intră vin taxat și

Lei 5 de kgr. șampanie de vin netaxat.

Lei 3 de kgr. zahăr și

Lei 0,75 de kgr. glucoză.

Aceste taxe se vor percepe fără excepțiune la mărfurile scoase dela locul de producțiune, orice destinațiune li sar da, chiar și dacă s'ar exporta.

Spiritul destinat pentru parfumerie și alte articole de toaletă

va fi taxat cu taxele mai sus prevăzute, rămânând a se bucura de scutirile legale numai spirtul denaturat pentru ars, industrii și spirtul pentru preparatele farmaceutice și proceduri științifice. Spirtul denaturat pentru oțet rămâne impus cu 3 bani de grad pe decaltru pentru fondul comunal.

Taxele pentru rachiuri din tescovină și drojdii de vin mai sus prevăzute se vor percepe fără excepțiune și dela proprietarii de vii cari plătesc taxa de 6 lei pe hectarul de vie.

Art. 3. — Din taxa unitară percepută se va vărsa la fondurile speciale, adică fond comunal și cel al taxelor pe decaltru pentru vânzarea băuturilor spirtoase, sumele ce urmă să se încaseze după legile acum în vigoare de fond comunal și după legea taxelor pe decaltru din 28 Martie 1913.

Art. 4. — Depozitele de băuturi spirtoase și celelalte produse de mai sus, taxate anterior datei aplicării acestui decret, cari sunt destinate vânzării sau distribuirii la consumatori și aflate la comercianți, producători, târguri, întreprize, cum și îndeponzitele administrațiilor publice, se vor taxa cu sporul de taxe dintre cele prevăzute în art. 2 de mai sus și cele pe cari le înlocuesc.

Depozitarii sau administratorii depozitelor aci prevăzute sunt obligați a declara administrațiilor financiare respective cantitățile aflate în depozite și a plăti diferențele de taxe ce se vor stabili, în termen de zece zile dela data publicării acestui decret. Pentru depozitele mari se va putea acorda termen de plată de încă treizeci zile dela data declarațiunii, care se va face în tot cazul în termen de 10 zile.

Toate declarațiunile se vor verifica de agenții fiseului.

Cei ce nu fac declarații în termen sau fac declarații false în scopul de a ascunde produsele dela taxare, se vor pedepsi cu amendă de 200 până la 5.000 lei și cu îndoitul taxelor cuvenite fiseului pentru produsele sustrate dela plata acestor

taxe; iar cei cari nu vor plăti în termen taxele la cantitățile declarate și constatate vor fi amendați cu îndoitul taxelor.

Pentru constatarea contravențiunilor și întreaga procedură de urmat în ce privește dresarea actelor de constatare, aprobarea lor și încasarea amenzilor; căile de atac în justiție și plata primelor se vor aplica dispozițiunile privitoare la legea impozitului asupra băuturilor spirtoase.

Art. 5. — Dispozițiunile din înaltul decret No. 878 din 12 Aprilie 1918, cum și orice alte dispozițiuni contrarii celei de față sunt și rămân abrogate.

Art. 6. — Pentru teritoriul țării unde dispozițiunile prezentului decret nu sunt încă aplicate, ele se vor aplica cu începere dela 30—12 Noemvrie 1918. Aceste dispozițiuni nu privesc Basarabia.

Art. 7. — Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul finanțelor este însărcinat cu executarea acestui decret. Dat în Iași, la 13 Noemvrie 1918.

FERDINAND

Ministrul finanțelor,

Oscar Kiriacescu.

DECRETUL-LEGE No. 611/919 publicat în *Monitorul Oficial* No. 257 din 14 Februarie 1919

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate :

Asupra raportului ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul finanțelor sub No. 207.958 din 1919.

Având în vedere jurnalul consiliului de miniștri No. 199 din 7 Februarie 1919, prin care se dispune sporirea taxelor pe băuturi spirtoase și unificarea taxelor pe vin din Basarabia cu cele din restul țării,

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Sub rezerva ratificării ulterioare a Corpurilor legiuitoare taxele pe băuturile spirtoase, prevăzute în decretul No. 3.364 din 13 Noembrie 1918, se sporesc în modul mai jos arătat, cu începere din ziua publicării prezentului decret prin *Monitorul Oficial* :

Lei 2 de grad pe decalitru spirt ;

Lei 20 pe decalitru țuică și rachiuri din fructe, tescovină, vin și drojdie de vin sub 30 grade centesimale ;

Bani 80 de grad pe decalitru țuică și rachiuri din fructe, tescovină, vin și drojdie de vin dela 30 grade în sus ;

Lei 10 pe decalitru bere ;

Lei 10 pe decalitru vin ;

Lei 5 pe litru șampanie în care intră vin taxat, și

Lei 6 pe litru șampanie din vin netaxat.

Art. 2. — Taxele mai sus prevăzute pe vin și șampanie se vor aplica uniform, atât în cuprinsul vechiului regat cât și în Basarabia, înlocuind toate taxele de axize, de consum și de export acum în vigoare în Basarabia.

Perceperea acestor taxe în Basarabia se va face ca și în cuprinsul vechiului regat odată cu ieșirea vinului dela locul de producțiune.

Art. 3. — Toate celelalte dispozițiuni ce nu sunt contrarii celor de față, prevăzute în decretul No. 3.364/1918, în privința perceperei taxelor, chiar și la export, a repartizării lor pe casele publice, cum și în privința constatării și taxării depozitelor existente și aplicării amenzilor, rămân în vigoare.

Art. 4. — Toate dispozițiunile de lege contrarii celor de față sunt și rămân abrogate.

Art. 5. — Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul finanțelor este însărcinat cu executarea acestui decret.
Dat în București, la 9 Fevruarie 1919.

Ministrul finanțelor,

Oscar Kirlăcescu.

FERDINAND

DECRETUL-LEGE No. 750/919
publicat în *Monitorul Oficial* No. 261 din 19
Februarie 1919

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate :

Asupra raportului ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul finanțelor sub No. 211.135,919

Având în vedere jurnalul consiliului de miniștri No. 220,919.

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Sub rezerva ratificării ulterioare a Corpurilor legiuitoare și prin derogare dela dispozițiunile art. 26 din legea pentru desființarea taxei licențelor și înlocuirea ei cu o taxă pe decalitră pentru vânzarea băuturilor spirtoase, se vor plăti județelor, comunelor și Camerelor de comerț suma repartizată lor pe anii 1916-917 din aceste taxe și înscrisă în bugetul aceluiași an și pe anii 1917-918 până la 1919-920.

Art. 2. — Ministrul Nostru secretar de Stat la departa-

menrul finanțelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestui decret.

Dat în București, la 15 Fevruarie 1919.

Ministrul finanțelor,
Oscar Kiriacescu.

FERDINAND

DECRETUL-LEGE No. 2.200 DIN 7 Iunie 1919

publicat în *Monitorul Oficial* No. 42 din 11 Iunie
și rectificarea *Monitorului Oficial* No. 45 din 14
Iunie pentru sporirea taxelor de fond comunal la
unele articole prevăzute în tariful legii pentru în-
ființarea aceluși fond.

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională Rege al Ro-
mâniei,

La toți de față și viitori, sănătate :

Asupra raportului ministrului Nostru secretar de Stat la
departamentul finanțelor sub Mo. 23.355 din 5 Iunie 1919.

Având în vedere jurnalul consiliului de miniștri No. 974 din
5 Iunie 1919, pentru sporirea taxelor de fond comunal la unele
articole prevăzute în tariful legii pentru înființarea acestui fond,

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Sub rezerva ratificării ulterioare a Corpurilor
legiuitoare, taxele de fond comunal la articolele de mai jos se
sporesc cu începere din ziua publicării în *Monitorul Oficial*
după cum urmează :

No. de ordine
din tariful
legii înființării
fondului co-
munal

NOMENCLATURA ARTICOLELOR

UNITATEA

TAXELE

1	Spirit denaturat pentru oțet	Pe grad și Dl.	30 bani
3	Esențe spirtoase	Kgr.	20 lei
4	Uleiuri esențiale	"	30 "
5	" numite Iris, Ilang, Ilang-Rosă de flori de portocale, nerole precum și orice uleiuri compuse pentru fa- bricarea licorurilor	"	200 "
8	Drojii de bere fie presate, fie lichide	"	3 "
11	Oțet de vin netaxat și din alte produse	Dl.	3 "
12	Esențe de oțet produse din acetat de calce și alte produse servind la fa- cerea oțetelor alimentare	Kgr.	7 "
19	Cofeturi de orice fel și sub orice de- numire, patiserie, pesmeți, siropuri, zeamă de portocale și alte zămuri diferite, nedenumite, preparate cu zahăr sau cu alcool netaxat	"	10 "
21	Ceai	"	5 "
22	Cafea crudă ori prăjită de ori ce fel și calitate, surogate de cafea	"	1 "
23	Cicoare (surogat de cafea) și surogate de cereale	"	50 bani
24	Iămâi, portocale, mandarine, neramze, chitre, rodii, roșcove, smochine de de orice fel afară de cele în cutii, stafide negre ordinare afară de cele în cutii	"	1 leu
25	Mășline murate sau sărate în butoaie	"	50 bani
26	Mășline de Volo, mășline conservate în orice alt mod decât murate sau sărate, smochine în cutii, struguri de Malaga, stafide roșii de Corinth, piper negru, piper alb, boia de ardei, migdale, coconari, fisticuri, ananas și alte fructe meridionale	"	1 leu
27	Țări, stok-fisch, heringi, scrumbii la- cherdă, pălămidă, caracatiță, sardele în butoaie, sardele rusești, stridii vii și midii	"	50 bani
28	Conserve de stridii și stacoji, stacoji, crevete, sardele în cutii, somon afu- mat, icre negre tescuite	"	5 lei
29	Ulei de mășline și orice alte uleiuri vegetale comestibile	"	30 bani
30	Cacao în boabe	"	20 "
31	" pisată, sau în table, ciocolată de orice fel în care intră cacao netaxată.	"	1 leu
32	Orez	"	10 bani
38	Ape minerale, naturale sau produse artificiale	"	20 "

Art. 2. — Taxele mai sus prevăzute se vor percepe din ziua publicării prin *Monitorul Oficial* la locurile de producere ori la vamă pentru produsele netaxate până în acea zi.

Art. 3. — Orice dispozițiuni de lege contrarii celor de față sunt și rămân abrogate.

Art. 4. — Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul finanțelor este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 7 Iunie 1919.

Ministerul finanțelor,
Oscar Kiriacescu.

FERDINAND

DECRETUL-LEGE No. 2.523/919

publicat în *Monitorul Oficial* No. 54 din 25 Iunie 1919

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate :

Asupra raportului ministrului nostru secretar de Stat la departamentul finanțelor sub No. 31.681, 919.

Având în vedere jurnalul consiliului de miniștri No. 1.195 din 20 Iunie 1919, prin care se dispune distribuirea venitului din taxe asupra băuturilor spirtoase;

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Sub reserva ratificării ulterioare a Corpurilor legiuitoare, venitul din taxele pe băuturi spirtoase prevăzute în decretul No. 611 din 9 Februarie 1919, se va distribui între

Stat, comune, județe, fondul pentru drumuri și Camere de comerț precum urmează : 70% Statului, 20% fondului comunal, 5% județelor, 4½ % fondului pentru drumuri și ½ Cămerelor de comerț.

Art. 2. — Suma totală de distribuit va fi cea prevăzută anual prin buget ca venit din taxele pe spirtoase după încasările anilor precedenți.

Ea va fi repartizată între județe, drumuri și Camere de comerț anual, pe ziua de 1 Aprilie, proporțional cu sumele ce se plătesc acum din venitul taxelor pe decalitrul, conform art. 26 din legea respectivă. Plata se va face trimestrial.

Pentru comune repartiția sumei cuvenită se va face anual deodată cu celelalte venituri de fond comunal, în proporție cu cotele actuale de distribuirea aceluși fond, și avându-se în vedere dispozițiunile legii respective pentru formarea rezervei. Plata se va face lunar.

Modificarea bazelor de repartiție se va face numai după recesământul general al contribuțiunilor după normele legii pentru desființarea axizelor și înființarea fondului comunal.

Art. 3. — Pentru anul 1919 — 920 repartiția se va face având în vedere un venit total anual din taxele pe spirtoase de lei 160.000.000. Această repartiție va intra în vigoare dela 1 Aprilie 1919. Pentru fondul comunal sporul pe primul an de 6.000.000 lei de repartizat peste actualele cote va fi trecut la fondul de rezervă.

Art. 4. — Creditele la articolele respective din bugetul în curs sunt sporite pentru efectuarea plăților de mai sus precum urmează : la art. 91, fondul pentru plata cotelor fondului comunal se sporește cu lei 6.000.000, iar la art. 97 cu lei 14.140.155 numai pentru plata sumelor cuvenite județelor, fondului de drumuri și Cămerelor de comerț. Aceste sporuri se vor acoperi din venitul taxelor asupra spirtoaselor.

Art. 5. — Toate dispozițiunile de lege contrarii celor de față

sunt și rămân abrogate. Nici o altă taxă asupra băuturilor spirtoase ori zecimi asupra acestor taxe nu se pot percepe de județe, comune sau altă instituțiune. Cele înființate până acum sunt abrogate.

Art. 6. — și cel din urmă. — D. ministru al finanțelor este autorizat a supune aprobării Maiestății Sale Regelui cuvenitul decret pentru încuviințarea dispozițiunilor de mai sus.

Dat în Bucușreti, la 21 Iunie 1919.

Ministrul finanțelor,

Oscar Kiriacescu.

FERDINAND

DECRETUL-LEGE No. 2.820/919 publicat în *Monitorul Oficial* No. 67 din 10 Iulie 1919

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate :

Asupra raportului ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul finanțelor, sub No. 38.679 din 5 Iulie 1919,

Având în vedere jurnalul consiliului de miniștri No. 1.368 din 4 Iulie 1919, pentru scăderea unor taxe de consumațiune și de fond comunal la unele articole,

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Sub rezerva ratificării ulterioare a Corpurilor legiuitoare, taxele mai jos prevăzute se reduc precum urmează :

a) Taxa asupra zahărului prevăzută în legea decretată

cu înaltul decret regal No. 3.364, 918, se reduce dela 3 lei la un leu de kilogram.

b) Taxele de fond comunal pe cofeturi de orice fel, patiserie, pesmeți și siropuri, zeamă de portocale și alte zemuri diferite preparate cu zahăr sau cu alcool netaxat, prevăzute la art. 19 din tariful legii fondului comunal și sporite prin înaltul decret regal No. 2.200,919, se scad dela 10 lei la 2 lei de kilogram; iar taxa pe ceai, prevăzută la art. 21 din aceeaș lege, se reduce dela 5 lei cât eră prevăzut în decretul sus menționat la un leu de kilogram.

Aceste reduceri vor intra în vigoare dela data publicării prin *Monitorul Oficial* a dispozițiilor de față.

Art. 2 și cel din urmă. — Ministrul Nostu secretar de Stat la departamentul finanțelor este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 5 Iulie 1919.

FERDINAND

Ministrul finanțelor,

Oscar Kiriacescu.

DECRETUL-LEGE No. 3.516/919

publicat în *Monitorul Oficial* No. 98

din 19 August 1919

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate:

Asupra raportului ministrului Nostu secretar de Stat

la departamentul finanțelor sub No. 56.696 din 9 August 1919.

Având în vedere jurnalul consiliului de miniștri No. 1.693 din 11 August 1919, pentru scăderea unor taxe de fond comunal la unele articole,

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Sub rezerva ratificării ulterioare a Corpurilor legiuitoare taxele de fond comunal asupra articolelor de mai jos, prevăzute în înaltul decret regal No. 2.200, 919, se reduc precum urmează :

a) Taxa prevăzută la art. 24 din tariful legii fondului comunal pentru lămâi, portocale, mandarine și celelalte, prevăzute în acel articol, se reduce dela un leu la 10 bani de kilogram ;

b) Taxa prevăzută la art. 28 din acelaș tarif pentru conserve de stridii și stacojii, stacoji crevete, sardele în cutii, somn afumat, icre negre tescuite, se reduce dela 5 lei la un leu de kilogram.

Aceste reduceri vor intra în vigoare dela data publicării prin *Monitorul Oficial* a dispozițiilor de față.

Art. 2 și cel din urmă. — Ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul finanțelor este însărcinat cu executarea acestui decret.

Dat în București, la 14 August 1919.

FERDINAND

Ministrul finanțelor,

Oscar Kiriacescu.

DECRETUL-LEGE No. 3.783/919

publicat în *Monitorul Oficial* No. 112

din 6 Septemvrie 1919

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională, Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate :

Asupra raportului ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul finanțelor sub No. 69.665 din 3 Septemvrie 1919,

Având în vedere jurnalul consiliului de miniștri cu No. 1.959 din 1 Septemvrie 1919, pentru scăderea taxelor pe vin, spirtoase și glucoză,

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Sub rezerva ratificării ulterioare a Corpurilor legiuitoare taxele pe băuturi spirtoase, preparate alcoolice și glucoză se reduc dela 15 Septemvrie 1919 în modul mai jos arătat :

Lei 1.50 de grad pe decalitră spirt, în loc de 2 lei.

Lei 10. — pe kilogram licoruri și orice alte preparate din alcool netaxat în loc de 12 lei.

Lei 12. — pe decalitră țuică și rachiuri din fructe, tescovină, vin și drojdie de vin sub 30 grade centesimale, în loc de 20 lei.

0.50 bani de grad pe decalitră țuică și rachiuri din fructe, tescovină, vin și drojdie de vin dela 30 grade în sus, în loc de 80 bani.

Lei 8. — pe decalitră bere, în loc de 10 lei.

Lei 5. — pe decalitră vin, în loc de 10 lei.

Lei 3. — pe litru șampanie din vin taxat, în loc de 5 lei.

Lei 4. — pe litru șampanie de vin netaxat, în loc de 6 lei.

Lei 0,25 bani pe kg. glucoză, în loc de 75 bani.

Art. 2. — Taxele de mai sus pe vin și șampanie se vor aplica atât în cuprinsul vechiului regat cât și în Basarabia.

Art. 3. — Dispozițiunile prevăzute în decretele No. 3.364 din 1918 și No. 2.523 din 1919, ce nu sunt contrarii celor de față în privința perceperii taxelor chiar și la export și a repartizării lor pe casele publice, rămân în vigoare.

În ce privește repartizarea veniturilor asupra fondului comunal rămân a se face după încheierea contului anual, potrivit cotei prevăzute în decretul No. 2.523, 919.

Art. 4. — Toate dispozițiunile de lege contrarii celor de față sunt și rămân abrogate.

Art. 5 și cel din urmă. — Ministrul nostru secretar de Stat la departamentul finanțelor este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestui decret.

Dat în Sinaia, la 3 Septembrie 1919.

Ministrul finanțelor,

Oscar Kiriacescu.

FERDINAND

DECRETUL-LEGE No. 4 514/919

relativ la percepere de taxe pentru județele Prahova, Putna, Tecuci și R.-Sărat, publicat în *Monitorul Oficial* No. 158 din 1 Noembrie 1919

FERDINAND I,

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională. Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate :

Asupra raportului președintelui consiliului Nostu de miniștri și ministru secretar de Stat la departamentul de interne sub No. 45.928 din 1919.

Văzând jurnalul consiliului Nostu de miniștri cu No. 2.580 din ședința dela 24 Octomvrie 1919.

Pe baza dispozițiunilor art. 72, alin. VIII din legea consiliilor județene,

Am decretat și decretăm :

Art. 1. — Se aprobă de Noi, sub rezerva ratificării ulterioare a Corpurilor legiuitoare, ca județele Prahova, Putna, Râmnicul-Sărat și Tecuci să perceapă, cu începere dela punerea în aplicare a prezentului decret-lege, următoarele taxe și anume : bari 5 dela fiecare litru de vin produs și 25 bani dela fiecare litru de spirturi de orice fel și de orice tărie, rachiuri de orice fel și țuică fabricate în cuprinsul acestor județe, osebit de taxele ce se percep de Stat.

Aceste taxe se vor incasă odată cu fondul comunal.

Art. 2. — Pentru incasarea acestor taxe Statul va percepe o remiză de până la 5 la sută, care se va inscrie între cheltuielile obligatorii ale județelor menționate în art. 1.

Art. 3. — Produsul încasărilor se va vărsa de către administrațiile financiare respective, pe seama județelor, în proporție de 75 la sută la bugetul zecimilor ordinare și 25 la sută la bugetul drumurilor.

Art. 4. — Suma ce se încasează la bugetul drumurilor va servi exclusiv la lucrările de construcții și reconstruccții de șosele, poduri și lucrări de artă pe șoselele județene, vecinale și comunale.

Art. 5. — Toate dispozițiunile de lege contrarii celor de față sunt și rămân abrogate.

Art. 6. — Președintele consiliului Nostriu de miniștri și ministru secretar de Stat la departamentul de interne și cel de finanțe sunt însărcinați cu executarea acestui decret.

Dat în Castelul Peleş, la 24 Octomvrie 1919.

FERDINAND

Președintele consiliului de miniștri
și ministru de interne,

General de corp de armată

Artur Văitoianu.

Ministrul finanțelor.

I. Angelescu.

XV

LEGE

pentru sporirea taxelor asupra produselor petrolifere și înființarea de noi taxe asupra iluminatului electric și gazul de iluminat

Art. 1. — Taxele asupra produselor petrolifere date în consumație în țată se sporesc în folosul Statului și se înființează noi taxe asupra mijloacelor de iluminat, precum urmează :

- a) Bani 25 pe kgr. petrol ;
- b) „ 10 „ „ benzină denaturată grea de densitate peste 760 grade, pentru motoare și întrebuințări industriale
- c) Bani 10 de kgr ulei mineral brut denaturat (motorină) ;
- d) Bani 75 de kgr benzină sub 760 grade și chiar mai grea dacă nu e denaturată ;
- e) Bani 50 de kgr ulei mineral ;
- f) Bani 50 de kgr parafină și stearină ;

g) Bani 50 de kilovat-oră, curent electric întrebuințat la iluminatul particular ;

h) Bani 25 metrul cub gaz de iluminat artificial și 50 bani cel natural.

Taxele actuale de fond comunal asupra benzinei, uleiului mineral, parafină și stearină sunt cuprinse în cele de mai sus, alegându-se la încheierea contului anual pe seama fondului comunal.

Nu se admite a fi denaturată benzina de densitate mai mare de 760 grade, decât dacă se întrebuințează la motoare industriale și agricole.

Art. 2. — Taxele pe produse petriolifere și stearină se percep la fabrici și la vămi după legile în vigoare, iar celelalte conform prevederilor de mai jos.

Art. 3. — Se impune la taxa prevăzută la art. 1, lit. g și h curentul electric și gazul întrebuințate la iluminatul particular al locuințelor, diferitelor localuri sau biurouri de comerț ori profesionale sau orice alte întrebuințări casnice. Nu se impun, curentul electric și gazul întrebuințate la întreprinderi ori ateliere industriale, vehicule, cum și la iluminatul stradelor piețelor ori drumurilor și al localurilor autorităților publice.

În cazul când într'un local public, fabrică ori ateliere acelaș fir sau tub conducător servește și iluminatul acelor localuri, ori întreprinderi și al locuințelor, fie chiar ale funcționarilor lucrătorilor ori patronilor, se impune, conform prevederilor de mai jos, numai aceia ce se întrebuințează pentru iluminatul locuințelor și biurourilor.

Gazul de iluminat ori acetilena se impune ori care ar fi proveniența sa. Materile prinie din care se produce gazul sunt scutite de orice taxe de consumațiune și fond comunal.

Art. 4. — În orașele sau localitățile unde sunt uzine sau organizațiuni cari procură curent electric ori gaz de iluminat la particulari, acestea sunt îndatorate a încasă și vărsa la Stat

taxele datorate de clienții lor după contoare, iar dacă nu exista contoare, precum urmează :

a) Când prețul îl încasează, prezumând consumul prin apreciere pe numărul de becuri ori pe camere sau în orice alt mod, taxele vor fi socotite tot în kilovați sau metri cubi, după modul cum ele fac aceste aprecieri ;

b) Dacă nu fac aprecieri în kilovați, ci încasează pur și simplu abonamente pe alte baze, taxele se vor stabili de fisc, prin agenții săi, conform prevederilor articolului următor și li se vor comunica spre a le încasa odată cu prețul ce ele îl iau.

Uzinele și organizațiunile sus menționate sunt datorare să verse taxele lunar la Stat, în cursul lunii ce urmează aceleia în care au făcut încasarea, prezentând și conturi extrase după registrele lor. La încheierea bilanțului vor predă administrației financiare respective un cont general anual. Aceste conturi vor putea fi verificate cu registrele lor de către administratorul financiar, de un inspector financiar, sau de un funcționar delegat de ministerul finanțelor.

Pentru cheltuelile făcute de acele uzine sau organizații cu personalul necesar vor primi o remiză până la 3%, care se va stabili de ministerul finanțelor.

Art. 5. — Pentru curentul electric ori gazul de iluminat produs de particulari pentru casele sau întreprinderile lor taxele se vor așeza precum urmează :

a) Dacă la instalațiuni există contoare cari se pot plumbui ori sigilă de agenții fiscului, taxele se vor stabili și plăti după acele contoare. Acestea vor putea fi verificate de experți după cererea fiscului ;

b) Dacă nu există contoare sau nu se pot sigilă ori verifica taxele se vor stabili prin apreciere, precum urmează :

Pentru fiecare bec sau loc de așezat becuri se va socoti ca consumat 3 kilovați-oră sau 4 metri cubi de gaz lunar. Consumul nu se va putea socoti lunar mai mic de : 20 kilovați-oră, ori

25 metri cubi gaz pentru fiecare cameră sau încăpere mai mare de 400 metri cubi ; 15 kilovați-oră, ori 18 metri cubi gaz pentru cele între 200—400 metri cubi ; 10 kilovați-oră, ori 12 metri cubi gaz pentru cele între 100—200 metri cubi ; 6 kilovați-oră, ori 8 metri cubi gaz pentru încăperile între 50—100 metri cubi și în fine 3 kilovați-oră sau 4 metri cubi consum pentru cele sub 50 metri cubi.

Pentru grădini și localuri în loc liber, exploatate ca localuri publice, în calculele de mai sus va conta fiecare metru pătrat de suprafață ca 4 metri cubi.

Art. 6. — Oricine are instalațiune proprie pentru iluminat de felul celor prevăzute în articolul precedent este dator a face o declarațiune la percepția fiscală respectivă, în termen de o lună dela publicarea dispozițiunilor de față prin *Monitorul Oficial* sau dela punerea în funcțiune pentru nouile instalațiuni. În aceste declarațiuni se vor prevedea felul instalațiunii, numărul de locuri pentru becuri și încăperile cu dimensiunile fiecăreia.

Pentru Transilvania și celelalte ținuturi de peste munți și pentru Bucovina declarațiunile se vor predă în locurile ce se vor indica de direcțiunile de finanțe.

Aceste declarațiuni se vor verifica de controlori ori de delegații administrației financiare ori ai direcțiunilor de finanțe, cari vor stabili impunerile lunar. Plata se va face trimestrial la începutul celei de a treia lună a fiecărui trimestru.

Art. 7. — Când un local rămâne cu totul neluminat prin vreunul din mijloacele prevăzute la art. 1, lit. *g* și *h*, mai mult de o lună, se va putea scădea taxa pe lunile întregi în cari nu s'a iluminat nici o zi întreg localul impus după prevederile art. 3.

Scăderea se va opera numai în urma declarațiunii contribuabilului și a constatării controlorului sau unui alt funcționar delegat de administrația financiară. Aceste declarațiuni se vor adresa la locurile indicate în art. 6, cu 15 zile înainte de începerea lunii pe care se cere a se opera scăderea.

Art. 8. — Dispozițiunile legii de constatare și percepere ca și cele ale legii de urmărire sunt aplicabile pentru taxele prevăzute la art. 1, lit. *g* și *h*, în ce privește perceperea, urmărirea, cum și pentru amenzi în caz de sustragere dela plată sau nedeclarare în termen și pentru stabilirea contravențiunilor și procedurii de urmat.

Art. 9. — Taxele prevăzute la art. 1 se aplică în tot cuprinsul țării și anume cele de sub literele *a-f* pe ziua de 20 Fevruarie 1920, iar cele de sub literele *g* și *h* dela 1 Aprilie 1920.

Art. 10. — Produsele prevăzute sub literele *a-f* din art. 1, aflate la aplicarea prezentei legi în depozitele taxate destinate vânzării și în cătimi mai mari de 1.000 kgr de fiecare fel, sau cele aflate în curs de transport, cari se vor introduce cu vechile taxe în acele depozite, vor fi declarate în 10 zile dela aplicarea legii de față și se vor percepe sporul de taxe.

Pentru facerea declarațiilor, pentru constatări, încasare și sancțiuni se vor aplica dispozițiunile art. 8 din legea pentru ratificarea, sporirea și unificarea taxelor asupra unora din articolele de consumație și înființarea de noi taxe asupra altor asemenea articole.

Art. 11. — Orice dispozițiuni de legi contrarii celor de față sunt și rămân abrogate.

XVI

LEGE

pentru înființarea unui post de procuror la curtea de apel din București

Art. 1. — Se înființează al cincilea post de procuror la Curtea de apel din București, care va ajuta pe procurorul general în

lucrări, având aceleași drepturi și obligațiuni ca și ceilalți procurori.

Art. 2. — Această lege se va pune în aplicare la 1 Aprilie 1920.

XVII

LEGE

pentru modificarea art. 40 din legea de organizare judecătorească

Art. 40. — Ministerul public se compune :

La Curtea de casație și Curțile de apel din un procuror general și atâți procurori câte secțiuni are Curtea.

La tribunalele cu o singură secțiune, din un procuror și un substituit.

La tribunalele cu mai multe secțiuni, din un prim-procuror și atâți procurori câte secțiuni are tribunalul, afară de tribunalul Ilfov, care are un prim-procuror și 9 procurori de secțiuni, de tribunalele : Argeș, Brăila, Buzău, Dâmbovița, Gorj, Mehedinți, Putna, Romanați, Teleorman și Vâlcea, cari au un prim-procuror și un procuror de secțiune, și tribunalul Prahova, care are un prim-procuror și numai 2 procurori de secțiune.

XVIII

LEGE

Art. 1. — Comunele urbane, reședințe și nereședințe, aflate în lipsă de fonduri, sunt autorizate să se împrumute cu sumele

ce le sunt necesare până la concurența acoperirii indemnita-
ților de scumpetea traiului cuvenite funcționarilor comunali pe
anul financiar 1919—1920.

Art. 2. — Aceste împrumuturi se vor putea contracta de
comună fie dela Stat, fie dela Bănci populare, sau dela orice
alte instituțiuni de credit financiar, în cele mai avantajoase
condițiuni posibile.

Rambursarea sumelor împrumutate se va face în termen
maximum de 5 ani dela data contractării.

Art. 3. — Contractele de împrumuturi, în cazul când acestea
s'ar efectua dela Bănci sau alte instituțiuni financiare și par-
ticulare, vor fi supuse prealabilei aprobări a ministerului de
interne.

XIX

LEGE

Art. unic. — În virtutea art. 7, par. II, lit. *a* din Constituțiune,
se acordă d-lui Constantin I. Karadja, din comuna Grumă-
zești, județul Neamțu, împământenirea cu dispensă de stagiou.

XX

LEGE

Art. unic. — În virtutea art. 7, par. II, lit. *b* din Constituțiune,
se acordă d-lui Gheorghe G. Eitel, domiciliat în comuna Tulcea,
județul Tulcea, împământenirea cu dispensă de stagiou.

XXI

L E G E

privitoare la crearea unui institut de speologie la
universitatea din Cluj

Art. 1. Pe lângă universitatea din Cluj și făcând parte integrantă din- ea, se înființează un institut de speologie, având de scop : Studiul general al domeniului subteran și facerea de cercetări științifice și aplicate în această ramură a științelor naturale.

Art. 2. — Direcțiunea acestui institut este încredințată d-lui dr. Emil Racovitză, care va avea rangul, drepturile și atribuțiunile unui profesor universitar. D-sa va organiza și instala institutul, va propune numirea personalului științific și administrativ și va alcătui bugetele anuale de personal și material. Deasemenea va alcătui programul de studii, cercetări și exploatare și va conduce punerea în aplicare.

Directorul are conducerea științifică și administrativă a institutului, el este șeful întregului personal și distribuie fiecăruia lucrările, după cum crede de cuvință.

Art. 3. — Exploatarea sub orice formă a grotelor nu se va putea face ori continuă dela punerea în aplicare a acestei legi, decât cu avizul institutului de speologie.

Art. 4. — Contractul aci anexat, încheiat între șeful rezortului de culte și instrucțiune publică din Cluj și d. dr. Emil Racovitză, improtocolat la rezortul cultelor și instrucțiunii publice sub No. 23.566 din 919 și aprobat de consiliul dirigent al Transilvaniei, în ședința sa dela 17 Decembrie 1919.

Contract.

Incheiat între dr. Valer Bransce, șeful rezortului de culte și instrucțiune publică locuitor în Cluj și între dr. Emil Raco-

vitză, profesor universitar, locuitor în Paris, referitor la creiarea institutului de speologie la facultatea de științe a Universității din Cluj.

1. Dr. Valer Branisce declară că la propunerea rezortului de culte și instrucțiune publică, consiliul dirigent al Transilvaniei, Banatului și Ținuturilor românești din Ungaria, în ședința sa din 17 Decembrie 1919, a hotărât să creeze ca serviciu independent al facultății de științe la Universitatea din Cluj, un institut de speologie, căruia să i se dea caracterul unui institut de cercetări de știință pură și aplicată, cu observarea că nici institutul, nici personalul nu vor avea rolul și obligațiunea celorlalte servicii destinate învățământului clasic și preparării licențelor în științe. Declară că consiliul dirigent primește în întregime condițiunile puse de profesorul universitar dr. Emil Racovitză, cuprinse în memoriul improtocolat la rezortul cultelor și instrucțiunii publice sub No. 23.566, 919 și alăturat la acest contract, asigurând prin buget sumele necesare atât cu privire la fondarea și susținerea institutului cât și referitor la retribuțiunea personalului, care se va angaja în condițiunile specificate în memoriu (sub punctul 2 și 3 lit. A.)

În ședința dela 17 Decembrie 1919 consiliul dirigent a votat ca fond permanent de înființare 100.000 lei, două fonduri extraordinare de instalațiuni, unul 100.000 lei și altul de 100.000 franci și un credit anual de 50.000 lei.

Angajează pe viață ca director al institutului de speologie pe profesorul universitar dr. Emil Racovitză precum și personalul institutului în condițiunile cuprinse în memoriu.

Însărcinează totdeodată pe d. dr. Racovitză să prezinte această hotărâre a consiliului dirigent spre aprobare atât d-lui ministru președinte dr. Alexandru Vaida Voevod, cât și d-lui ministru de culte Ion Borcea din București.

2. Dr. Emil Racovitză, profesor universitar, locuitor în Paris, primește postul de director al institutului de speologie la fa-

cultura de științe a universității din Cluj și se angajează să îndeplinească toate condițiile și lucrările arătate în memoriul alăturat și în contractul de față.

Acest contract împreună cu memoriul alăturat se redactează în 2 exemplare, dintre care unul se păstrează la resortul de culte și instrucțiuni, iar celălalt se predă profesorului universitar dr. Emil Racoviță.

Cluj, 1920, Decembrie 18.

Dr. Valeriu Brănișce.

Șeful resortului de culte și instrucțiune publică, Dr. Em. Racoviță.

Dr. Alex. Valda Voinea.

I. Borcea.

XXII

LEGE

Art. 1. -- Se recunoaște societății „Mărăști” calitatea de persoană morală și juridică, în baza statutelor aci anexate, care nu se pot modifica decât cu aprobarea consiliului de miniștri.

Art. 2. -- Se acordă societății „Mărăști” următoarele înlesniri :

a) Scutirea de orice taxe de timbru și înregistrare ce ar trebui plătite conform legii timbrului ;

b) Scutirea de orice taxe fiscale a actelor donatorilor pentru donațiunile făcute societății ;

c) Scutirea de taxe postale interne pentru corespondență.

gropuri, scrisori de valoare, telefoane, telegrame, mandate postale și orice alte mesagerii ale societății;

d) Scutirea cu prealabila aprobare a ministerului de lucrări publice de orice taxe pe căile ferate și căile de navigațiune ale Statului, a transporturilor de orice fel de obiecte și mărfuri expediate de societate sau destinate societății.

STATUTELE SOCIETĂȚII „MĂRĂȘTI”

Crearea societății

Art. 1. — În amintirea biruinței repurtată de trupele române în bătălia dela Mărăști, dela 9—17 Iulie 1917, se instituie de către ostașii armatei a II-a, chiar pe câmpul de luptă al Mărăștilor, o societate cu numele de „Societatea Mărăști”.

Scopul societății

Art. 2. — Scopul societății Mărăști este :

- a) A perpetua comemorarea acestor zile glorioase ale neamului, din generație în generație, prin mijloace educative pentru populație și în special pentru tineret ;
- b) Înălțarea unui monument comemorativ ;
- c) Refacerea unei porțiuni din lucrările dușmane ;
- d) Reconstituirea satului Mărăști.

Constituirea societății

Art. 3. — Societatea se constituie din membrii al căror număr poate să fie nelimitat.

Membrii sunt de trei categorii :

a) *Membrii de drept și fondatori.*

Toți ostașii fără deosebire de grad, cari fac sau au făcut

parte din trupele sau serviciile armatei a II-a în decursul acestui război.

b) Membrii *aderenți*.

Orice român major fără deosebire de sex sau profesie, înscris prin admiterea comitetului dirigiitor și acceptarea președintelui de onoare.

c) Membrii *onorifici*.

Acest titlu se conferă numai de către comitetul dirigiitor, persoanelor cari s'ar învedera a da societății sprijin material și moral deosebit pentru atingerea scopurilor urmărite de societate.

Excluderi

Art. 4. — Dacă unul din membrii societății se va manifesta prin imoralitate, antinaționalism sau desintereasre completă față de scopurile societății, el va fi exclus din societate prin avertismentul comitetului dirigiitor al societății.

Comitetul dirigiitor al societății

Art. 5. — Societatea Mărăști se va conduce de către comitetul dirigiitor al societății și care se compune din :

Președinte de onoare, general Al. Averescu.

Președinte activ, general Al. Mărginenanu.

Membrii : general Sava Dumitru, general Dabija Gheroghe, general Alexiu Alexandru, general Negoescu Gherghe, general Macri Ion, colonel Calotescu Constantin, colonel Paschievici Corneliu, locot.-colonel Gheorghiu D., locot.-colonel Gheorghiu Al., locot.-colonel Botez M. Gheorghe.

Secretarul comitetului, maior Tătăărăscu Ștefan.

Sediul

Art. 6. — Sediul societății și al comitetului dirigiitor este la Focșani.

Înlocuirea membrilor retrași din comitet

Art. 7. — În caz că unul din membrii comitetului, dintr'o cauză oarecare de forță majoră nu ar mai putea figura în comitet, numirea înlocuitorului se va face în modul următor :

Președintele activ al comitetului va propune o listă de membri eligibili, președintelui de onoare, care desemnează dintre aceștia un număr de 3. Acești 3 din urmă sunt supuși votului, urmând a fi ales ca membru , cel ce împlinește majoritatea voturilor.

Președintele de onoare, poate delega toate prerogativele sale președintelui activ al comitetului.

Intrunirea comitetului, modul său de lucru

Art. 8. — Comitetul dirigiitor al societății se va întruni prin invitațiunea semnată de președintele activ, ori de câte ori va fi nevoie. Orice hotărâre a comitetului va trebui să aibă majoritatea voturilor membrilor din comitet. Orice hotărîre a comitetului va trebui să fie supusă aprobării președintelui de onoare.

Hotărîrea astfel admisă în întregime va fi consemnată într'un proces verbal, semnat de președintele activ. Procesele-verbale se vor ține la curent într'un registru special de către secretarul comitetului.

Responsabilitatea juridică a comitetului

Art. 9. — Nici un act în legătură cu scopul societății „Mă-răști” nu poate emana de cât dela comitetul dirigiitor al societății, singurul care are răspunderea morală a întregii societăți.

Fondul societăție

Art. 10. — Pentru punerea în execuțiune a scopurilor

prevăzute la art. 2 din actualele statute, societatea va dispune de un fond care provine din :

a) Contribuțiuni date benevole de către ofițerii, subofițerii și soldații din trupele și serviciile armatei II ;

b) Din contribuțiuni venite din orice parte a neamului românesc.

Suma prevăzută la punctul a de mai sus va fi întrebuințată pentru reconstruirea satului Mărăști, iar suma prevăzută la punctul b va fi întrebuințată pentru înălțarea unui monument care să reamintească generațiilor viitoare victoria noastră dela Mărăști.

Pe viitor fondul Mărăști se va menține prin mijloace ce se vor hotări de către comitetul dirigiitor.

Administrarea fondului

Art. 11. -- Administrarea fondului se va face conform prescripțiunilor admise pentru administrarea fondurilor publice.

Fondul societății Mărăști va fi administrat de către un consiliu de administrație compus din 3 membri din comitetul dirigiitor și un casier, numiți de către președintele activ al comitetului, cu aprobarea președintelui de onoare.

Înfăptuirea scopurilor societății

Art. 12. -- Pentru înfăptuirea scopurilor societății, prevăzute la art. 2 din actualele statute, se hotărăște :

a) Prin reconstituirea satului se înțelege reparațiunea caselor avariate și reclădirea celor distruse în acelaș stil și pe acelaș loc ca și cele ce au existat înainte. La efectuarea reconstituirii satului se va menține câteva case anume alese, sub starea de ruină. De asemenea și la celelalte case, unde se va putea menține un colț de ruină, el va fi menținut alături de noua clădire ;

b) Monumentul se va înălța la cota 536, în cinstea eroilor căzuți și va purta inscripțiile comemorative ale bătăliei;

c) Refacerea unei porțiuni din lucrările dușmane trebuie să ia desvoltarea reală, trebuind a fi consolidate pentru a se putea menține pe viitor.

Inceperea lucrărilor, onorariile personalului tehnic

Art. 13. — Pe dată ce împrejurările vor permite, comitetul diriguitor va proceda la punerea în execuțiune a lucrărilor. În acest scop el este împuternicit a numi ingineri, arhitecți și experții necesari. Comitetul diriguitor va avea facultatea să aprobe onorariul reclamat de acest personal tehnic pentru întâmpinarea cheltuelilor.

Consolidarea educațiunii naționale în legătură cu scopurile formulate.

Art. 14. — Pentru înfăptuirea consolidării educațiunii național-patriotice în legătură cu scopurile societății Mărăști, se hotărăște:

a) Ridicare în satul Mărăști a unei biserici, cu inscripțiunile eroilor căzuți în sectorul Mărăști;

b) Clădirea unui local spațios în stil național, în care comitetul diriguitor al societății Mărăști va strânge o parte din trofee și obiectele de curiozitate deosebită, cucerite dela dușmani în bătălia dela Mărăști, cu o indicațiune explicativă adnotată pe lângă fiecare obiect de trofeu;

c) Comitetul diriguitor va organiza odată în fiecare an și anume, în ziua de 11 Iulie, ziua atacului dela Mărăști, o întrunire generală a tuturor membrilor societății Mărăști, dându-i caracterul unui pelerinaj către locurile memorabile ale Mărăștilor.

Intrunirea generală va avea loc la Mărăști.

Se va organiza un program pentru sărbătorirea comemorativă a bătăliei, care se va stabili de către comitetul dirigiitor.

Buna conservarea a lucrărilor

Art. 15. — Rămâne în grija comitetului dirigiitor al societății a lua măsurile cele mai proprii pentru a se garanta inviolabilitatea și buna conservare în viitor a lucrărilor executate prin mijloacele societății.

În acest scop comitetul va avea facultatea să numească numărul necesar de custozi.

Adunarea generală a societății Mărăști

Art. 16. — Pentru lichidarea gestiunii anuale, pentru justificarea cheltuelilor și implicit pentru descărcarea comitetului, va avea loc odată pe an la Focșani adunarea generală a societății Mărăști.

La adunarea generală a societății vor fi convocați :

- a) Toți membrii societății Mărăști;
- b) Comandanții titulari, la epoca convocării, de brigade, divizii și corp de armată ai unității prevăzute în tabela anexată la acest estatute.

Câte o delegație compusă din un ofițer superior, un căpitan, un ofițer subaltern cu două grade inferioare din trupele și serviciile ce se notează pe tabelul anexat la aceste statute.

Adunarea generală se va ține la data hotărâtă de comitet și va avea toată valabilitatea, indiferent de numărul membrilor prezenți.

Comitetul față de adunarea generală

Art. 17. — La adunarea generală a societății, pe lângă descărcarea gestiunii pe anul financiar trecut, comitetul dirigiitor prin președintele activ va avea a arăta activitatea

comitetului pe anul expirat și va ascultă nouile propuneri ale membrilor societății.-

Societatea Mărăști persoană morală

Art. 18. — Se va solicita Corpurile legiuitoare ca societate să fie recunoscută ca persoană morală.

XXIII

LEGE

Art. unic. In virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Ion Tecu, român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

XXIV

LEGE

Art. unic. In virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Dumitru T. Topa, român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

XXV

LEGE

Art. unic. In virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Naum T. Topa, român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

XXVI
L E G E

Art. unic. În virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Naum L. Topa, român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

XXVII
L E G E

Art. unic. În virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Tașcu N. Topa, român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

XXVIII
L E G E

Art. 1. --- Banca Națională a României este autorizată, în mod excepțional, a socoti la rezerva sa de aur, bonurile de tezaur aur emise de ministerul finanțelor pe baza convențiilor din 12 Mai, 1916 și 30 Octombrie 1919, pentru garantarea împrumuturilor făcute la această Bancă de către Stat pe baza acelor convențiuni. Asemenea este autorizată a trece la rezerva de aur și bonurile de tezaur aur, pentru garantarea împrumutului acordat Statului exclusiv pentru retragerea din circulație a biletelor Băncii Generale, a coroanelor regulate stampilate și a rublelor Romanow și I wov admise în Basarabia.

Art. 2. --- Produsul acestui împrumut nu va putea fi întrebuințat decât în scopul arătat la art. 1.

XXIX

L E G E

Art. 1. — Banca Națională a României este autorizată să emită peste suma prevăzută prin legea din 19 Decembrie 1916 :

Bilete de 1 leu pentru valoarea de 100 milioane lei ;

Bilete de 2 lei pentru valoarea de 25 milioane lei ;

Bilete de 5 lei pentru valoarea de 50 milioane lei.

Art. 2. — Această emisiune servind pentru operațiunea de unificare a circulațiunii monetare, va fi cuprinsă în suma împrumutată Statului de Banca Națională pentru această operațiune și va avea ca acoperire bonurile de tezaur aur, care garantează întreagă emisiune necesară zisei operațiuni de unificare monetară.

XXX

L E G E

**pentru retragerea din circulație a coroanelor
și rublelor**

Art. 1. — Ministerul de finanțe este autorizat să retragă din circulațiune, prin Banca Națională a României, la epoca ce o va hotărî, rublele și coroanele, înlocuindu-le cu bilete ale Băncii Naționale.

Art. 2. — Ministerul de finanțe este autorizat să fixeze, pe cale de regulament sau instrucțiuni, felul monetelor admise la preschimbare în monetă efectivă sau în bonuri de casă metransmisibile și plătibile în termen maximum de trei luni ;

de asemenea să determine împreună cu Banca Națională organele însărcinate cu executarea acestei operațiuni.

După expirarea termenului de retragere a rublelor și coroaanelor, acestea nu vor mai avea nici o putere liberatorie în tot cuprinsul României.

Art. 3. — Cursul coroaanelor și rublelor se va stabili la timp prin un jurnal al consiliului de miniștri, după propunerea ministerului de finanțe.

Art. 4. — Acei cari vor contraveni sau încerca a contraveni în orice mod la vreuna din dispozițiunile ce se vor lua cu privire la preschimbarea acestor monete, se vor pedepsi cu amendă dela 5.000 lei până la 50.000 lei, iar moneda care va face obiectul delictului se va confiscă în folosul Statului.

Amenda se pronunță prin deciziuni de către ministerul de finanțe în urma constatării făcută de către organele oficiilor de preschimbare, precum și de ori cari alți funcționari desemnați de ministerul de finanțe.

Deciziunea ministerului este opozabilă la tribunal în termen de 5 zile dela data comunicării sau lăsării ei la domiciliul contravenientului. Tribunalul va judecă afacerea ca instanță de apel de urgență și cu precădere, fără drept de opoziție și cu drept de recurs în casare, în termen de zece zile dela pronunțare.

Complicii și tăinuitorii se vor pedepsi cu aceeaș pedeapsă ca și autorii principali.

Amenzile pronunțate în conformitate cu dispozițiunile acestui articol și rămase definitive se transformă de tribunalul corecțional în închisoare în caz de insolvabilitate, după cererea ministerului de finanțe.

Art. 5. — Funcționarii vamali, ofițerii, soldații, organele însărcinate cu retragerea și în genere orice funcționar public cari vor înlesni sau îngădui contravențiuni la dispozițiunile ce se vor lua în vederea retragerii rublelor și coroaanelor, se vor

pedepsi cu amendă dela 2.000--20.000 lei și cu închisoare dela 15 zile până la 6 luni, fiind destituiți și declarați incapabili de a mai putea ocupa vre-o funcțiune publică.

Pentru toate cazurile când este a se aplică pedeapsa închisorii, procesul-verbal încheiat de către organele desemnate de ministerul finanțelor, pentru constatarea faptului și orice alte acte referitoare se vor înainta de urgență primului procuror al tribunalului județului în circumscripțiunea căruia s'a comis delictul, împreună cu făptuitorii, spre a se îndeplini formele legale de dare în judecată.

Art. 6. — Denunțătorii și constatatatorii contravențiunilor vor primi o primă până la 40% din valoarea sumelor confiscate și amenzi rămasă definitivă și încasată la Stat, după aprecierea ministerului de finanțe.

XXXI

L E G E

Art. unic. — În virtutea art. 9 din Constituțiune. se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Gheorghe D. Franga, român din Macedonia, domiciliat în comuna Poiana-Câmpina, județul Prahova.

XXXII

L E G E

Art. unic. — În virtutea art. 9 din Constituție. se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Ioan N. Zuchi, român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

XXXIII
L E G E

Art. 1. — Actuala comună rurală Mărășești din județul Putna se declară comună urbană nereședință, păstrându-și aceeași denumire.

Art. 2. — Stema orașului Mărășești va reprezenta pe Sf. Arhanghel Mihail doborînd pe Lucifer și va purta deviza : „Pe aci nu se trece”.

XXXIV
L E G E

Art. 1. — Conferința de pedagogie dela facultatea de litere și filozofie din București se transformă în catedră de pedagogie.

Art. 2. — Conferința de zoologie descriptivă dela facultatea de științe din București se transformă în catedră de zoologie descriptivă.

XXXV
L E G E

Art. unic. — Catedra de „patologie chirurgicală, bandaje și aparte de fracturi” depe lângă facultatea de medicină din București, se transformă în catedră de „Clinică ginecologică”.

XXXVI

Art. unic. -- In virtutea art. 9 din Constituțiune se recunoaște calitatea de cetățean român D-lui Theodor Nanci român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

XXXVII

L E G E

Art. unic. -- In virtutea art. 9 din Constituțiune se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Steriu Papahagi, român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

XXXVIII

L E G E

Art. unic. Actele civile ale membrilor Familiei Domnitoare vor fi supuse regulelor cuprinse în alăturatul statut.

Statutul actelor civile ale membrilor familiei domnitoare

Art. 1. -- Prin derogățiune dela dispozițiunile codului civil toate actele de stare civilă ale Familiei Regale vor fi încheiate de ministerul justiției, asistat de secretarul gneral, în trei exemplare, dintre cari unul pentru archiva Casei Regale, altul pentru archiva Statului și cel de al treilea pentru ofițerul stării civile, care îl trece în registre.

Art. 2. — Căsătoria Regelui nu va putea fi celebrată de ministrul justiției decât în virtutea unei declarațiuni dată de consiliul de miniștri printr'un jurnal special.

În cazul când căsătoria ar fi contractată în străinătate, ea nu va putea fi celebrată decât de ministrul justiției, asistat de secretarul general.

Art. 3. — Căsătoria Principelui Moștenitor și aceea a Principilor și Principeselor României la orice vârstă și ori unde ar fi contractată, este supusă, ca condițiune esențială de validitate, consimțământului Regelui dat, fie în scris, prin act autentic, fie prin declarațiune verbală în momentul săsătoriei, declarațiune care va fi constatată prin actul de căsătorie.

Art. 4. — Căsătoria contractată cu violarea dispozițiunilor de mai sus este inexistentă și va putea fi declarată ca atare de tribunalul Ilfov, după cererea oricărei părți interesate, cum și din oficiu, din inițiativa ministerului public.

Art. 5. — Principele Moștenitor, Principii și Principesele României, cari se vor fi căsătorit fără consimțământul Regelui, vor înceta de drept de a mai face parte din Familia Regală și vor pierde toate drepturile și prerogativele legate de această căsătorie.

Art. 6. — Nici un membru al Familiei Regale n'are dreptul de a face un act de adopțiune.

Art. 7. — Regele, Regina, Principele Moștenitor și ceilalți Principi și Principese ai României nu pot fi chemați nici la interogator nici ca martori în nici un proces penal sau civil.

În orice act autentic, în care legea cere prezența în persoană, consimțământul Lor va putea fi luat de un judecător delegat de președinte.

Art. 8. — Pentru testamentele autentice sau mistice ale Regelui, Reginei, Principelui Moștenitor și ale oricărui din Principii și Principesele României ministrul justiției, asistat

de secretarul general, va îndeplini formalitățile prescrise de lege în locul tribunalului.

Art. 9. — În caz de succesiune deschisă a Regelui, Reginei, Principelui Moștenitor sau oricăruia dintre Principii și Principele României inventarul va fi făcut de un delegat al ministrului justiției, iar punerea în posesie se va face de tribunal din ordinul ministrului de justiție în cazul când nu s'a ivit nici o contestație.

XXXIX

LEGE

Art. 1. — Se înființează un subsecretar de Stat la departamentul finanțelor.

Art. 2. — Atribuțiunile acestui subsecretar se vor stabili pe cale de regulament, iar cheltuelile necesare funcționării lui se vor prevedea în bugetul respectiv.

XL

LEGE

pentru înființarea oficiului național al invalizilor, orfanilor și văduvelor de război

CAPITOLUL I.

Constituire, scop și sediu

Art. 1. — Se înființează dela data promulgării legii de față: „Oficiul Național al Invalizilor, văduvelor și orfanilor de război” (I. O. V.).

Acest Oficiu are calitatea de persoană juridică și va funcționa potrivit dispozițiilor legii de față și a regulamentului ei de aplicațiune.

Oficiul Național va funcționa pe lângă ministerul de război.

Sediul central al Oficiului este în București.

Art. 2. — Menirea și atribuțiunile acestui oficiu sunt :

a) A înlesni stabilirea pentru fiecare caz în parte a drepturilor recunoscute prin legi ale invalizilor, văduvelor și orfanilor de război și a verifica aceste drepturi ;

b) A elibera titlurile sau certificatele individuale, constatând aceste drepturi și a supraveghea și controla realizarea lor ;

c) A veghea în mod permanent asupra situațiunii morale și materiale a tuturor acestor categorii de persoane și a aviza la măsurile de producțiune ce ar fi necesare potrivit dispozițiilor acestei legi ;

d) A primi, a soluționa sau a urmări soluționarea de către organele în drept, a tuturor cererilor și reclamațiunilor invalizilor, văduvelor și orfanilor de război ;

e) De a îngriji de reeducarea profesională și funcțională a invalizilor de război, în vederea unei meserii, și de a-i pune în putință, în urmă, să poată începe practicarea acelei meserii ;

f) De a asigura creșterea, educarea și instruirea orfanilor de război, cari se declară „Copii ai națiunii” și cari trebuiesc crescuți într’un mediu cât mai apropiat de cel căreia aparțin prin origina lor ;

g) De a îngriji de văduvele de război, fie prin asistență la domiciliu, fie prin înființarea de cămine, pentru cele aflate în absolută neputință de a munci ;

h) De a crea o Casă de economie, credit și ajutor pentru invalizi, orfani și văduve de război.

Intr’un cuvânt a se ocupa de toate chestiunile cari interesează viața morală și materială a invalizilor, orfanilor și văduvelor de război.

Principiul de bază al întregii instituții este : Asistența prin muncă, și ca urmare toate persoanele cari sunt protejate de acest Oficiu trebuie să dea exemplul moral și înălțător că muncesc fiecare, după puterile și pregătirea sa, pentru binele general al instituției.

Statul va conlucra cu asistența privată prin intermediul acestui Oficiu Național, care nu va atinge întru nimic libera dezvoltare a diferitelor societăți de ocrotire existente, ci le va acorda cel mai larg sprijin moral și material pentru propășirea muncii rodnice deja începută și întregirea măreței opere de asistență.

Art. 3. — Se vor considera ca invalizi, orfani și văduve de război, intrând sub protecțiunea Oficiului Național, toate persoanele cari au devenit invalizi, orfani sau văduve, din orice cauză datorită evenimentelor de război, sau în legătură cu războiul.

Intră încă în această categorie toate persoanele cari au devenit invalizi, indiferent de dată, orfani și văduve și în timp de pace, din cauza oricărei împrejurări sau accidente datorite îserviciului militar sau în legătură cu acest serviciu, aceasta cîntucât nu se va constată că accidentul a fost provocat prin tulpă criminală sau complicitatea celui care a căzut victimă.

Mama și tatăl vor putea beneficia de avantajele și protecția acordată de O. I. V. dacă vor face dovadă că erau întreținuți de către fiii lor morți pentru Patrie.

CAPITOLUL II.

Organizare și funcționare.

Art. 4. — Organizarea Oficiului Național va fi următoarea :

a) Oficiul central al invalizilor, orfanilor și văduvelor de război, cu reședința în București, condus de un director ge-

neral ajutat de un subdirector general, mai mulți șefi de servicii și personalul de birocouri și auxiliarii necesari;

b) Un comitet central, sub președinția de onoare a M. S. Regina României, având un președinte activ, mai mulți vice-președinți și membrii în comitet. Din acest comitet se vor crea mai multe subcomitete, cu atribuțiuni de specialitate după nevoile ce se vor simți;

c) Oficii județene conduse de un director, un contabil și personalul inferior necesar, numiți de minister, va funcționa sau pe lângă corpurile de armată, comandamentele de divizie sau brigadă și, în lipsa acestora, la sediul unui comandament din localitate.

Acești funcționari, fiind mănuitori de bani publici, sunt justițiabili în ceea ce privește gestiunea lor în fața instanțelor judecătorești și a înaltei curți de conturi;

d) Comitetele județene, cari vor purta denumirea județului respectiv.

Art. 5. — Actualul serviciu al pensiunilor gradelor inferioare din M. R. trece cu organizarea sa actuală la Oficiul Național I. O. V.

Art. 6. — Ofițerii și subofițerii invalizi cari, conform I.D. No. 4.688 din 5 Noemvrie 1919, publicat în *Monitorul Oficial* No. 167 din 13 Noemvrie 1919, vor fi primiți în armata activă pentru serviciul de birocouri, pot îndeplini diferite funcțiuni în oficiul central și oficiile județene.

Intră în această categorie și ofițerii invalizi de rezervă și vădulele de război, după pregătirea și aptitudinea lor. De asemenea invalizii grade inferioare vor putea primi funcțiuni în acest oficiu.

În acele județe un membru din comitetul județean s'ar oferi să îndeplinească în mod gratuit și onorific diferite funcțiuni ale oficiului județean, vor fi recomandate ministerului

de comitetul județean, pentru a fi numiți de minister în acele funcțiuni.

Tot personalul societăților de ocrotire al invalizilor și orfanilor de război va fi asimilat cu funcționarii Statului, atât în ce privește drepturile de stabilitate, atribuțiuni, salarii și pensii, cât și în ce privește penalitățile pentru cazurile când acești funcționari nu și-ar face datoria.

Art. 7. — Stabilirea și organizarea serviciilor și biurilor necesare pentru a asigura funcționarea Oficiului Național I. O. V. se va face prin regulamentul de aplicațiune al legii de față, iar veniturile și cheltuielile vor forma un capitol special din bugetul ministerului de război.

Art. 8. — Fiecare comitet județean va alege un președinte și mai mulți vice-președinți, dând preferință persoanelor recunoscute că se ocupă cu operele de caritate.

Art. 9. — Oficiul Național are îndatorirea de a acorda prin secțiunea respectivă protecțiunea de care va avea nevoie invalizii, orfanii și văduvele de război, cuprinși într-una din categoriile următoare :

a) Invalizii, orfanii și văduvele de război ce se vor constata că nu îndeplinesc condițiunile pentru a primi o pensie, ci numai un ajutor și protecțiune ;

b) Invalizii, orfanii și văduvele de război, cari își primesc pensie, însă această pensie este insuficientă pentru întreținere.

Art. 10. — Oficiul central respectiv, oficiile județene, pe baza constatărilor făcute, vor aviza la natura protecțiunii și asigura reexercitarea ei imediată printr'unul din serviciile publice sau private, organizate în acest scop.

Art. 11. — Societățile create din inițiativă particulară, pentru protecțiunea invalizilor, orfanilor și văduvelor de război, recunoscându-se, în puterea legii de față, ca persoane morale și juridice, vor fi pe viitor organele oficiului național :

comitetele acestor societăți vor avea delegațiunea de a îngriji în direcțiunea protecțiunii, prevăzută în statutele lor constitutive, de invalizi, orfani și văduvele de război. Ele vor continua a funcționa pe viitor în mod autonom, conform statutelor constitutive. Se ratifică decretul No. 642, 919, privitor la Societatea orfanilor de război.

Se consideră astfel ca organe de protecțiune delegate ale Oficiului Național :

a) Societățile existente ale invalizilor de război cari au toate de scop protecțiunea invalizilor de război, ofițeri sau grade inferioare ;

b) Societatea ocrotirea orfanilor de război ;

c) Societatea pentru ocrotirea văduvelor de război, ce urmează a se creia.

Art. 12. — Vor beneficia de dispozițiunile legii de față toate căminurile și orfelinatele în funcțiune organizate de autoritățile militare în timpul războiului, precum și de oricare alte autorități sau persoane particulare în tot cuprinsul țării.

Ele trec sub protecțiunea oficiului județean respectiv.

Art. 13. — Toate societățile particulare delegate prevăzute la art. 11 vor continua să funcționeze pe baza statutelor lor constitutive, însă dela promulgarea legii de față vor funcționa sub controlul oficiului județean.

Bugetele lor vor fi supuse aprobării oficiului central.

Subvențiunile necesare acestor societăți se vor acorda potrivit nevoilor, stabilite de comitetul central al Oficiului Național, pe baza proiectelor prezentate de fiecare societate și în raport cu alocațiile bugetare ale Oficiului I. O. V.

Art. 14. — Pe viitor societățile având de scop protecțiunea invalizilor, văduvelor și orfanilor de război, precum și înființarea de orfelinate, cămine sau alte așezăminte urmărind acest scop, nu se vor putea face de particulari, individual sau

asociație, decât cu autorizarea comitetului central al asistenței, după avizul Oficiului Național.

Aceste autorizații se vor da pe baza avizului oficiului județean în circumscripția căruia se urmărește realizarea operei și, pe baza avizelor societăților delegate sau organele proprii cari îndeplinesc aceleași servicii de protecțiune.

Asemenea autorizații nu se vor da decât dacă opera răspunde unei reale necesități, dacă au asigurate mijloacele de realizare și de întreținere și dacă este condusă de persoane de încredere și cu autoritate morală.

Art. 15. — Comitetul central al asistenței sociale are dreptul a semnală și cere guvernului să dizolve asociațiunile având de scop protecțiunea invalizilor de război, văduvelor și orfanilor de război, recunoscute prin lege, a căror activitate s'ar desvoltă într'un mod protivnic intereselor Statului, împotriva guvernului, formeii de guvernământ, a organizării politice și sociale.

Când asemenea acțiuni se vor face de unul din organele de protecțiune ale Oficiului Național, atât cele existente cât și cele cari se vor mai înființa, dizolvarea se va face conform dispozițiunilor art. 37 bis, alin. e, din decretul-lege No. 2.538,920, privitor la organizarea direcțiunii generale a asistenței sociale.

Art. 16. — În cazul când natura protecțiunii de care are nevoie invalidul, văduva sau orfanul de război, nu intră în scopul societăților delegate, Oficiul Național va aviză la asigurarea acestei protecțiuni prin mijloacele sau prin organele sale proprii.

Art. 17. — Oficiul central va ajuta întinderea organizațiilor societăților delegate în toate regiunile țării unde se va simți necesitatea protecțiunii.

Art. 18. — Protecțiunea invalizilor, orfanilor și văduvelor de război se va exercită de Oficiul Național prin oficiile ju-

dețene, cu ajutorul societăților delegate, prin următoarele mijloace :

a) Inițiințarea de cămine pentru invalizi sau văduve de rășboi, în absolută neputință de a munci din cauza vârștei sau incapacității fizice și cari ar fi lipsiți de orice îngrijire la domiciliul lor ;

b) Inițiințarea de cămine, cu ateliere, pentru adăpostirea și organizarea în comun a muncii invalizilor sau văduvelor de rășboi ;

c) Inițiințarea de așezăminte pentru reeducarea funcțională sau profesională a invalizilor de rășboi, pentru exercitarea unei meserii, de preferință aceea pe care o cunoșțeau înainte de a fi invalizi ;

d) A da puțință invalizilor și văduvelor de rășboi de a începe practicarea unei meserii, dându-le une și făcându-le alte înlesniri ;

e) Acordarea de prime de lucru proporționale cu produsul fiecărui ;

f) Inițiințarea de orfelinate, ateliere, școli de orice natură, grădini, infirmerii, case de corecțiune pentru îngrijirea fizică, intelectuală și morală a orfanilor de rășboi ;

g) Ingrijirea la domiciliu, ajutoare în bani și în natură, ajutoare pentru cazuri de boală și moarte, etc. ;

h) Asistența medicală ;

i) Asistența juridică ;

j) Inzestrarea fetelor orfane de rășboi la căsătorie și a băieților când își deschid ateliere ;

k) Organizarea de cooperative pentru producere și desfacere ;

l) Inlesnirea urmării cursurilor în școlile superioare sau speciale, a organelor ce se vor constată că au aptitudini la învățatură ;

m) Plasarea ca funcționari la Stat, comune și județe a in-

valizilor și văduvelor de război, în diferite instituții comerciale și industriale, precum și în funcțiunile din prezenta lege.

n) Acordarea de împrumuturi de către Casa de economie, credit și ajutor I. O. V. în condițiunile de funcționare ale acestei case.

Art. 19. — Instituțiile sau stabilimentele ce se vor creia pentru a asigura pregătirea profesională a orfanilor de război sau munca invalizilor și văduvelor de război trebuie să urmărească satisfacerea nevoilor invalizilor, văduvelor sau orfanilor internați în azile, cămine sau orfelinate.

În acest scop oficiul va urmări înființarea de școli profesionale, ateliere în cari se vor executa comenzile oficiului, societăților delegate ale ministerului de război sau alte instituții ale Statului.

Toate instituțiunile Statului vor încuraja cu comenzile lor asemenea școli și ateliere.

Art. 20. — Invalizii și vădulele de război în puțință de a munci, cari vor refuza a primi serviciile sau munca oferită de oficiu și se vor deda la acete de cerșetorie, vor pierde dreptul ca protecțiune și, în caz de recidivă, sau în caz de comitere de fapte cari cad sub prevederile codului penal, vor pierde drepturile și avantajele acordate prin lege.

CAPITOLUL III.

Comitetul central al oficiului I. O. V.

Art. 21. — În scopul coordonării activității oficiilor județene și a societăților și instituțiilor având de scop protecțiunea orfanilor și văduvelor de război, se înființează, pe lângă direcțiunea generală a Oficiului Național și sub președinția de onoare a M. S. Regina României, comitetul central pentru protecțiunea invalizilor, văduvelor și orfanilor de război.

Acest comitet se va compune din următorii membrii de drept :

- a) A. S. R. Principele Carol, Moștenitorul Tronului ;
- b) I. P. S. S. Mitropolitul Primat ;
- c) Miniștrii departamentelor : război, muncă, finanțe, interne și instrucțiunii publice ;
- d) Directorul general și subdirectorul Oficiului Național ;
- e) Președinții sau președintele consiliilor centrale de administrație al societăților „Ocotirea orfanilor de război”, „Ocotirea văduvelor de război”, Societăților „invalidilor de război” existente, în virtutea decretelor-legi, cari prin efectul acestei legi devin persoane morale ;

- f) Directorul asistenței din ministerul muncii ;
- g) Directorul Casei de împroprietărire ;
- h) Directorul Casei de credit și economie a invalidizilor, văduvelor și orfanilor de război ;
- i) Directorul general al serviciului sanitar ;
- j) Președintele sau un consilier delegat dela înalta Curte de conturi ;

l). Președintele curței de casații sau înlocuitorul său.

m) Inspectorii oficiului central ;

n) Cățivă specialiști în ramurile de activitate în legătură cu scopurile urmărite de oficiu, numiți prin înalt decret.

Numărul lor se va preciza prin regulamentul acestei legi și în nici un caz nu va trece de 5 membri ;

o) Cățivă ofițeri generali și superiori, numiți de ministerul de război.

Numărul lor se va preciza prin regulamentul acestei legi ;

p) Un anumit număr de invalizi și văduve de război, recomandați de societățile respective.

Numărul lor se va preciza prin regulamentul acestei legi și în nici un caz nu va trece de 5 membri.

Acest consiliu va fi prezidat de M. S. Regina, sau în caz

de absență de I. P. S. S. Mitropolitul Primat sau de ministrul de război.

Art. 22. — Comitetul central se va convoca ori de câte ori ministrul de război va crede necesar, sau oricând se va cere de directorul general al Oficiului Național sau de un minimum de membri ai comitetului central, stabilit prin regulamentul acestei legi.

Convocarea se va face de directorul general.

Art. 23. — Comitetul central se întrunește pentru a discuta și hotărî :

a) Asupra întocmirii bugetului general al Oficiului Național ;
b) Asupra repartițiunii fondului de asistență între societățile delegate și pentru acoperirea altor necesități de protecțiune proprii Oficiului Național ;

c) Asupra acordării sau sporirii subvențiunilor servite de Oficiu sau de Stat ;

d) Asupra realizării de noi venituri, etc. ;

e) Asupra măsurilor de ordin general pentru asigurarea drepturilor și protecțiunii invalizilor, văduvelor și orfanilor de război de pe întreg teritoriul țării și în deosebi asupra măsurilor privitoare la înființarea de așezăminte, la împroprietărire, la validarea drepturilor și achitarea pensiunilor, la organizarea aprovizionării comune cu articole alimentare și materiale necesare operelor de protecțiune, asigurarea transporturilor, etc. ;

f) Asupra stabilirii dispozițiunilor generale pentru reeducarea funcțională și profesională a invalizilor, creșterea, educarea și instruirea orfanilor de război ;

g) Asupra modificărilor de adus dispozițiunilor legilor în ființă și asupra propunerilor de noi dispozițiuni ce s'ar crede necesar.

În fine asupra tuturor chestiunilor cari interesează în ge-

neral drepturile și protecțiunea invalizilor, văduvelor și orfanilor de război.

Toate deciziunile comitetului central se vor consemna în procese-verbale semnate de toți membrii prezenți. Aceste deciziuni se vor aduce la îndeplinire prin direcțiunea centrală a Oficiului Național și secțiunile de cari depinde direct executarea.

CAPITOLUL IV.

Oficiile și comitetele județene. Atribuțiunile, direcțiunea și administrațiunea lor.

Art. 24. — Oficiul Național este reprezentat și ajutat în fiecare județ de oficiile județene ale invalizilor, orfanilor și văduvelor de război, organe ale oficiului central.

Atribuțiunile oficiilor județene și legăturile lor cu filialele județene ale diferitelor societăți de ocrotire se arată la art. 26.

Art. 25. — În scopul coordonării acțiunii diferitelor filiale județene ale societăților de ocrotire și oficiilor județene, în fiecare județ va funcționa și câte un comitet din care va face parte:

a) Membrii de drept: prefectul județului, președinții și vice-președinții filialelor locale ale societăților, invalizi, orfani și văduve de război, comandantul garnizoanei sau delegatul său, primarul orașului capitală de județ, reprezentantul direcțiunii generale a asistenței sociale, președintele sau prim-președinte al tribunalului local, decanul și inginerul-șef al județului, medicul-șef al județului, consilierul agricol, șeful serviciului Casei de împroprietărire, comandantul cercului de recrutare, administratorul financiar, comandantul jandarmeriei județului, revizorul școlar, protcereul județului și șefii confesionari de orice rit, directorul succursalei Băncii Naționale, șeful poliției și șeful ocidului silvic.

În orașele reședință de eparhii va face parte din comitet și mitropolitul sau episcopul eparhiei :

b) Membrii numiți, câțiva ofițeri generali și superiori retrași din armată, cu domiciliul în acel județ, câțiva invalizi și văduve de război, precum și câteva persoane recunoscute că se ocupă cu operele de caritate. Aceste numiri vor fi făcute de Oficiul central național.

Art. 26. — Atribuțiunile oficiului județean sunt :

a) De a culege și de a concentra toate informațiile privitoare la situația materială și morală a invalizilor, văduvelor și orfanilor de război din cuprinsul județului :

b) De a îngriji de facerea recensământului acestor categorii de persoane, a centraliza datele comunelor din județ și a forma tablouri separate pentru fiecare categorie cuprinzând pentru fiecare persoană în parte toate indicațiunile necesare unei exacte cunoașteri a situației fiecăruia :

c) De a comunica toate aceste date și informațiuni Oficiului Național din București și birourile dela comandamentele teritoriale, cu arătarea cazurilor pensiunilor și drepturilor nevalidate încă, precum și a celor cari nu pot găsi protecțiunea necesară în instituțiile locale de protecțiune :

d) De a primi toate cererile și reclamațiunile invalizilor, văduvelor și orfanilor de război, de a interveni pentru satisfacerea lor la autoritățile în drept, întrucât vor fi socotite legitime, de a viză la măsurile de protecțiuni posibile de realizat prin oficiul sau prin societățile delegate, sau de a aduce cazul la cunoștința Oficiului Național din București, când prin natura protecțiunii este nevoie de deciziunea și concursul acestui Oficiu :

e) De a se interesa în mod permanent de regularea drepturilor de remiterea celor în drept a titlurilor și certificatelor, precum și de achitarea regulată la termenele fixate a pensiunilor și ajutoarelor sub orice denumire :

f) De a cercetă necesitățile de protecțiune din județ pentru toate categoriile de persoane prevăzute mai sus și de a regulă, prin societățile delegate, subvenționate, înființarea sau completarea așezămintelor necesare, întinderea protecțiunii la domiciliu sau, după cazuri, orice alte măsuri efective de protecțiune;

g) De a cercetă nevoile materiale ale societăților și instituțiilor în ființă cari îndeplinesc serviciul de protecțiune pentru invalizi, văduve și orfani de război din județ, de a le da ajutorul material și moral și de a comunica Oficiului Național ajutorul de care ar mai avea nevoie pentru asigurarea funcționării în condițiuni cât mai bune, sau pentru realizarea proiectelor lor de dezvoltarea operii;

h) De a ajuta societățile delegate și instituțiile ce depind de ele, înlesnindu-le aprovizionarea în comun a materialelor de cari ar avea nevoie, după comenzile ce vor face și transportul acestor materiale;

i) De a prezenta în fața justiției, autorităților administrative, civile și militare sau altele, ca și în fața particularilor, interesele Oficiului și interesele invalizilor, văduvelor și orfanilor de război din județ.;

j) De a primi donațiunile și legatele ce s'ar face Oficiului sau în mod colectiv invalizilor, văduvelor și orfanilor de război, fără ca acest drept să atingă donațiunile sau legatele făcute direct societăților recunoscute ca persoane morale și cari în această calitate sunt singurele în drept de a beneficia de ele.

k) De a împlini toate însărcinările Oficiului Național, de a comunica procesele-verbale ale lucrărilor și de a înainta Oficiului Național dări de seamă sau rapoarte asupra mersului Oficiului, societăților și în genere asupra situației invalizilor, văduvelor și orfanilor din județ.

Art. 27. — Atribuțiunile comitetului județean sunt :

a) De a-și da avizul asupra cererilor pentru constituirea de

nouii societăți, având de scop protecțiunea invalizilor, văduvelor sau orfanilor de război din județ, precum și asupra cererilor de particularii, individual sau prin nouii societăți, ar face pentru înființarea de azile, cămine, orfelinate, spitale, școli, etc., având acelaș scop, și a le supune aprobării comitetului central al asistenței sociale ;

b) De a formă și administra un fond județean de protecțiune ce se va alimenta cu veniturile ordinare sau extraordinare ce s'ar putea creă în județ prin subvențiunile acordate Oficiului de județ, comune, instituții financiare sau de binefacere, donații, legate, colecte, serbări, spectacole, conferințe, etc. ;

c) De a cere autorizația ministerului muncii, inspectoratul regional pentru colectele, serbările, conferințele, etc., ce s'ar face pentru strângerea de fonduri destinate Oficiului, sau în genere pentru protecțiunea invalizilor, văduvelor și orfanilor de război și a încasă beneficiile ;

d) De a întocmi bugetul anual al Oficiului și situația fondului de protecțiune, care la 1 Aprilie al fiecărui an se va repartiza între societățile delegate și instituțiile din județ, având acelaș scop, după nevoile constatate ale fiecăruia ;

e) De a supraveghea prin delegatul său în consiliul de administrație mersul și operațiunile sucursala Casei de credit și economie.

Lucrările și deciziunile comitetului județean vor fi consentite prin procese-verbale.

Art. 28. — Pregătirea lucrărilor necesare deciziunilor comitetului județean, acțiunea de informațiuni, control și supraveghere, executarea deciziunilor comitetului, actelor de administrație curentă, intervențiunile necesare la autorități, cercetarea cererilor și reclamațiunilor se va face prin Oficiul județean.

Art. 29. — Membrii comitetului ce dețin funcțiuni publice,

cari prin natura lor pot înlesni consiliului îndeplinirea îndatoririlor, sunt datori, sub sancțiunile disciplinare ale legilor ce le sunt aplicabile, să supravegheze de aproape soluționarea chestiunilor ce interesează invalizii, văduvele și orfanii de războiu din județ, să ia din proprie inițiativă, sau după indicațiunile comitetului, măsurile de îndreptare sau de protecțiune ce cad în puterea funcțiunii lor.

Art. 30. — În termen de 30 zile libere dela data promulgării legii de față, prefectii județelor, primarii comunelor urbane, prefectii de poliție și polițaii, comandantul de garnizoană, comandanții biurourilor de recrutare, comandanții jandarmeriei rurale și președinții societăților delegate, vor culege, prin personalul sau comitetele ce au în subordine, toate datele privitoare la invalizii, văduve și orfanii de război din județ, cu toate indicațiunile necesare cunoașterii situației fiecăruia din ei.

Tablourile formate pentru fiecare categorie în parte și fișele aceloră cari nu au drepturile validate sau a aceloră cari au nevoie de protecțiunea direcțiunii generale, vor fi înaintate oficiului național.

Art. 31. — Prim-președintele tribunalului, în unire cu decanul baroului, în calitatea lor de membri ai consiliului, vor avea îndatorirea organizării asistenței judiciare de care ar avea nevoie invalizii, văduvele sau orfanii de război din județ pentru susținerea drepturilor sau intereselor în fața instanțelor judecătorești din județ, pentru instituirea tutelelor etc., având puterea de a însărcina din oficiu cu susținerea acestor drepturi sau interese pe oricari membru al baroului, în conformitate cu capitolul 10 din legea avocaților care în caz de refuz sau rea credință se va face pasibil de pedepsele art. 57 din legea corpului de avocați.

Asistența judiciară în afară de circumscripția județului se va face prin recomandarea invalidului, văduvei sau orfanului

către președintele tribunalului în circumscripția căruia are de susținut drepturile și interesele, urmând ca acesta în unire cu decanul să facă numirea din oficiu arătată mai sus.

Aceeaș îndatorire o au medicii șefi de județe și de comune pentru organizarea asistenței medicale, medicii de plasă și de spitale rurale, medicii comunali de circumscripții urbane fiind îndatorați de a acorda gratuit îngrijirea medicală la cererea bolnavului sau a comitetului.

Medicamentele se vor elibera gratuit din depozitele serviciului sanitar județean sau dela spitalele și farmaciile cu cari consiliul se va învoi, pe bază de contract.

Art. 32. -- Dela data promulgării legii de față, strângerea de fonduri sub orice formă, în scopul protecțiunii invalizilor văduvelor și orfanilor de război, nu se va putea face fără autorizația comitetului județean al asistenței sociale și acesta numai în cazul când sumele prevăzute în buget și acele provenite din timbrul de asistență nu vor fi îndestulătoare pentru subvențiunea tuturor asociațiunilor dependente de Oficiul Național.

Nici o societate și nici un așezământ, având de scop această protecțiune, nu se va putea angaja în întreprinderi cu caracter comercial.

Se exceptează întreprinderile cinematografice și artistice cari sunt în funcțiune, sau ce se vor răscumpăra sau înființa de Oficiu.

Art. 33. -- Controlul gestiunilor de bani și materii ale comitetelor societăților delegate și ale instituțiilor cari îndeplinesc acelaș scop se va face potrivit statutelor constitutive ale fiecărei societăți, de inspectorii delegați de comitetul central.

Art. 34. -- Oficiile județene, dacă fondurile proprii oficiului județean nu sunt suficiente, vor putea contracta cu societățile de locuințe ieftine construirea de asemenea locuințe

pentru invalizii și văduvele de război, pe care le va vinde, închiria sau da în folosința acestora în condițiunile ce se vor stabili printr'un regulament aparte.

CAPITOLUL V.

Inspecrii.

Art. 35. — Un număr de membrii și membre din comitetul central dela București vor primi delegațiunea de inspecrii.

Atribuțiunile acestor inspecrii sunt de a inspecta de mai multe ori pe an oficiile județene și toate instituțiile pendinte din județul respectiv.

Inspecriunile lor se vor raporta asupra următoarelor puncte :

- a) Situația generală a oficiilor și instituțiilor din județe;
- b) Recensământul, fișele personale;
- c) Instalațiuni, localuri;
- d) Starea sanitară;
- e) Găstina în bani și în materii;
- f) Aprovizionarea;
- g) Starea normală, relațiunile între personalul de direcție și persoanele protejate de oficiu.
- h) Mijloacele de transport;
- i) Mersul general al serviciului din toate punctele de vedere;
- j) Cereri, reclamațiuni;
- k) Propuneri.

Rezultatul inspecriunilor se va consemna în rapoarte atin-gând punctele de mai sus și se vor înainta Oficiului Național central și președinției comitetului central pentru a se lua mă-suri de îndreptare.

Inspecriii au dreptul la transport gratuit pe C. F. R. și indemnizații pe timpul zilelor de inspecrie.

Asemenea inspecrii vor putea face și inspecriii sau delega-ții direcțiunii generale a asistenței sociale.

CAPITOLUL VI.

Cămine regimentare.

Art. 36. — Deccamdată și până la înființarea de cămine proprii în diferite centre, fiecare regiment din toate armele va înființa și întreține câte un cămin pentru câte un grup de 15—30 invalizi aleși dintre aceia cari n'au familii.

Acești invalizi, aleși dintre oștenii ce au aparținut regimentelor, vor prezenta gloria regimentului respectiv și vor fi o icoană vie și un simbol pentru educația tinerilor contingente.

Întreținerea căminurilor regimentare se vor face pe deoparte din economiile regimentelor, iar pe de altă parte din fondurile casei județene respective.

CAPITOLUL VII.

Penalități.

Art. 37. — Toți funcționarii Statului cari se vor abate dela îndeplinirea prezentei legi, sau vor arăta neglijență sau rea voință în aplicarea strictă a prevederilor din această lege, vor fi destituiți din funcțiunile ce ocupă la Stat, cu toate consecințele ce decurg din această destituire.

CAPITOLUL VIII.

Înlesniri speciale acordate invalizilor, orfanilor și văduvelor de război.

Art. 38. — Pensia invalizilor, orfanilor și văduvelor de război și sporurile acestei pensiuni nu pot fi urmărite decât pentru alimente și locuințe în maximum $\frac{1}{2}$ din quantumul lor total.

Art. 39. — Toate organele ministerului de finanțe cari achită pensiuni sunt datorare să achite pensinile invalizilor, or-

fanilor și văduvilor de război lunar și cu precădere înaintea celorlalți pensionari ai Statului.

Art. 40. — Invalizii de război, clasati definitiv de comisiunile medicale în baza certificatelor ce li s'au dat sunt scutiți de serviciul de caraulă (strejeri) și de orice alte gărzi și corvezi cari se fac la nevoie de locuitorii nemobilizați.

Art. 41. — Invalizii sunt scutiți de dările impositului personal și de prestații.

Art. 42. — Invalizii și văduvele de război cari n'au fost în proprietăți au dreptul de a fi primiți cu preferință în funcțiuni de diferite autorități și de acest oficiu, putând primi salariu independent de pensune, precum și pensiunea ce ar rezultă din anii serviți în orice calitate la Stat, nefiind supuși restricțiunilor din legea asupra cumulului în funcțiuni publice, nici restricțiunile prevăzute în art. 23 din legea generală de pensuni, încredințându-li-se în prezent și viitor posturile disponibile în raport cu pregătirea lor. Se vor primi cei mai împovărați de familie și cei cari au pensii mai mici.

Regulamentul legii de față va hotărî numărul funcționariilor de la diferite instituțiuni ale Statului, cari pot fi încredințate invalizilor, văduvelor și proporția în cari pot fi acordate.

Art. 43. — Invalizii și văduvele de război au pe viitor dreptul exclusiv la brevetele pentru desfacerea produselor regiei monopolurilor Statului, conformându-se regulamentului și legilor respective.

Direcțiunea generală R. M. S. e îndatorată a controla persoanele cari în prezent dețin mai multe brevete, lăsându-le numai câte unul și dând pe toate, ce rezulta disponibile, invalizilor și văduvilor de război.

Toți actuali debitanți, a căror situație militară nu este în regulă față de legile și regulamentele militare, precum și toți

străinii pierd dreptul la brevetul de debitant, aceste brevete se vor da invalizilor și văduvelor de război.

Art. 44. — Invalizii, vădulele și orfanii de război au dreptul la reduceri de 75% pe C. F. R., pe N. F. R. și S. M. R., pe baza unui carnet de legitimație și fotografie, eliberat de oficiul județean.

Când călătoria se va face în interesul stabilirii drepturilor sau pentru alte nevoi dovedite, invalizii, orfanii și vădulele de război au dreptul la o foaie de drum care le asigură călătoria în mod gratuit pentru dus și întors.

Aceste foi de drum se vor elibera de oficiile județene.

De asemenea li se va da o reducere de 50% la toate spectacolele subvenționate de Stat, iar la serbările naționale li se va rezerva un număr de 5% din totalul locurilor.

Art. 45. — Invalizii, orfanii și vădulele de război au dreptul la împroprietărire, conform legii speciale de împroprietărire.

În această categorie intră și invalizii, orfanele și vădulele de război, mărginași ai orașelor, cunoscuți că se ocupă cu agricultura.

Invalizii și vădulele de război săteni, cari au primit o funcțiune sau un debit pentru desfacerea produselor R. M. S. un restaurant de cale ferată, etc., nu mai au dreptul la împroprietărire, dar vor avea dreptul la împroprietărire pentru copii, dacă vor avea copii.

Împroprietăirea se face pe numele copiilor, mama având dreptul de folosință până la majorat; în lipsa copiilor împroprietăirea se face pe numele mamei.

Art. 46. — Primarii comunelor rurale vor aviza și sunt obligați a lua toate măsurile necesare ca să se muncească în comun pământurile proprietate actuală sau cele ce le vor dobândi prin împroprietărire invalizii, orfanii și vădulele de război, dându-le produsul lor până când vor putea fi în măsură să le lucreze singuri.

Art. 47. -- Ofițerii invalizi cari sunt agricultori vor primi cu precădere, la ordinea preferinței și în condițiile de plată a legii de expropriere, câte 5 hectare pământ în județele lor odată cu împroprietărirea; ei vor putea primi până la 50 hectare în regiunile de colonizare după terminarea împroprietăririi, dacă se obligă a le cultiva personal.

În cazul acesta ei nu vor beneficia de dispozițiunile art. 42, 43 și 50 din prezenta lege.

Art. 48. -- Subofițerii reangajați, cari în virtutea legii din 1913 aveau dreptul la împroprietărire și au rămas invalizi, păstrează acest drept, dându-li-se pământ în condițiunile legii de împroprietărire, cu condițiunea de a se stabili în timp de 3 ani la pământul ce li s'a dat.

Art. 49. -- Copii invalizilor de război, precum și orfanii de război, sunt scutiți de taxele școlare în toate școlile Statului.

Art. 50. -- Cantinele dela regimente, restaurantele din gări gheretele din piețele comunale, precum și bufetele dela diferitele instituțiuni, piețele comunale și cârciumele comunale se vor da cu chirie fără licitație, invalizilor și văduvelor de război cu condițiunea de a le exploata singuri și a nu le subînchiria.

Cei cari au fost împroprietăriți sau au primit brevete de R. M. S. nu au dreptul la aceste avantaje.

Art. 51. -- Invalizii, orfanii și văduvele de război au dreptul la locuințe, luminat și încălzit și băi gratuite în sanatoriile pe cari Statul le are sau le va mai înființa în stațiunile climaterice și balneare din țară potrivit cu situația lor socială.

Art. 52. -- Invalizii a căror invaliditate îi pune în absolută incapacitate de a lucra și nu au nici alte resurse pentru traiu, au dreptul la îmbrăcăminte și alimente din depozitele armatei potrivit actelor ce le vor furniza oficiile județene.

Art. 53. -- Copiii din căsătorie precedentă ai văduvelor

celor morți în război se vor socoti ca orfani de război și vor avea drepturile cari decurg din această lege, în caz că nu au altă avere dela tatăl lor.

CAPITOLUL IX.

Fondurile asistenței. I. O. V. — Capitalul inițial.

Art. 54. — Veniturile necesare pentru a asigura Oficiul Național, îndeplinirea tuturor îndatoririlor ce li se impun prin legea de față, se vor realiza prin „Fondul de asistență I. O. V.”, care se va alimenta în fiecare an :

a) Din o cotă până la 40% a timbrului de asistență, înființat prin art. 39 din legea pentru organizarea ministerului muncii și ocrotirilor sociale, astfel cum a fost modificat prin decretul-lege No. 2.538 din 1920.

Acest timbru se va putea spori pe cale de regulament, de către ministerul muncii și ocrotirilor sociale, pentru articole de lux, la o taxă progresivă de 1, 2, 3, 4 și 5 lei la sută, iar pentru articolele de întrebuințare curentă la o taxă proporțională de 10%;

Taxele de timbru de asistență ce se vor încasa pe baza acestui articol vor reveni fondului de asistență socială prevăzută de art. 39 modificat prin decretul-lege No. 2.538/1920.

Cota cuvenită Oficiului Național I. O. V. se va fixa cu începere dela punerea în vigoare a prezentei legi de comitetul central al asistenței sociale din care va face parte de drept și un reprezentant al Oficiului I. O. V. desemnat de comitetul acelui oficiu ;

b) Toate fondurile rămase disponibile la Casa de sprijin „Familia Luptătorilor” la data promulgării acestei legi ;

c) Dintr’o subvențiune anuală, al cărei quantum se va stabili

de consiliul de miniștri și care se va trece în bugetul ministerului de război;

d) Din donațiuni și legate.

Art. 55. — În vederea formării capitalului inițial de care are nevoie oficiul, pentru a organiza direcțiunea centrală, oficiile județene, pentru întreținerea tuturor instituțiilor înființate de diferite societăți recunoscute și pentru punerea în funcțiune a Casei de credit și economie și în fine pentru înființarea imediată a unora din așezămintele ce Statul are datoria de a înființa, se deschide pe contul ministerului de război un credit extraordinar de 30 milioane lei, care se va întrebuința potrivit deciziunilor comitetului central.

CAPITOLUL X.

Casa de economie, credit și ajutor I. O. V.

Art. 56. — Se înființează, pe lângă oficiul central I. O. V. din București, o Casă de economie, credit și ajutor pentru invalizi, orfani și văduve de război, după modelul Casei de economie, credit și ajutor a ofițerilor.

Un regulament special va hotărî funcționarea acestei Case.

Când împrejurările vor permite se vor înființa și sucursale pe lângă oficiile județene.

Art. 57. — Toate demnitățile de inspectori și membri în comitete sunt onorifice.

Art. 58. — Un regulament special va dezvoltă dispozițiunile prezentei legi, care va face parte integrală din ea.

XLI

L E G E

relativă la ratificarea decretului No. 70/918 și introducerea unor modificări și adăugiri în legea privitoare la reformarea și pensionarea gradelor inferioare decretată sub No. 3.244/916

Art. 1. — Se ratifică dispozițiunile decretului No 70 din 10 Ianuarie 1918, publicat în *Monitorul Oficial* No. 242 din 12 Ianuarie 1918, privitor la modificarea unor articole din legea decretată sub No. 3.244/916, pentru reformarea și pensionarea gradelor inferioare.

Art. 2. — În acea lege se mai introduc următoarele modificări și adăugiri:

1.

La finele art. 4 se adaugă următorul alineat:

De aceleași drepturi se vor bucura toți acei cari vor fi devenit infirmi în timp de doi ani de zile dela trecerea armatei pe picior de pace din cauza unor boli sau leziuni contractate în timpul și din cauza războiului sau fiind preexistente războiului s'au agravat în acest interval.

2.

Alineatul ultim de sub art. 5 se înlocuiește cu următoarele:
„Cuantumul pensiunii lunare pentru fiecare categorie de pensionari se fixează după situația de familie a invalidului

avută în momentul aprobării reformei și după cum se prevede în următorul tabel:

SITUAȚIA DE FAMILIE	Pentru soldați și caporali având scăzută capacitatea de muncă cu:		
	Cl. I 100% Lei	Cl. II 80% Lei	Cl. III 60% Lei
Celibatar sau căsătorit fără copii	50	40	30
Căsătorit sau văduv cu 1 sau 2 copii	75	60	40
Căsătorit sau văduv cu 3 sau mai mulți copii	100	80	60

SITUAȚIA DE FAMILIE	Pentru sergenți având capacitatea de muncă scăzută cu:		
	Cl. I 100% Lei	Cl. II 80% Lei	Cl. III 60% Lei
Celibatar sau căsătorit fără copii	60	50	40
Căsătorit sau văduv cu 1 sau 2 copii	90	70	60
Căsătorit sau văduv cu 3 sau mai mulți copii	120	100	80

Pentru invalidul celibatar care se va constata că la epoca mobilizării lui trăia la un loc cu părinții săi, pe cari îi întreține fiind săraci și bătrâni, în neputință de a-și câștiga existența, cota de pensiune va fi sporită cu 25% asupra cuantumului cuvenit lui, dacă continuă a întreține părinții”.

3.

La finele art. 8 se adaugă următorul alineat :

„Dacă un reformat definitiv moare din cauza boalei pentru care a fost reformat înainte de a fi fost înscris la pensiune, pensiunea urmașilor se va calcula pe acea de clasa I. ori în acea clasă ar fi fost clasat decedatul”.

4.

Art. 12. — Pensiunea văduvei nu încetează la recăsătorire, ci numai la moartea sa.

În acest din urmă caz drepturile copiilor considerați ca orfani, se vor regula în conformitate cu art. 8 sau 10 după cazuri.

5.

La finele art. 14 se adaugă următorul alineat :

„Dacă, pe lângă urmașii cu drept la pensiune, au rămas și părinții celui mort în război infirmi, fără mijloace de existență și fără alt copil valid, în acest caz, urmașii primesc 75 la sută, iar părinții restul de 25 la sută”.

6.

Textul art. 18 se înlocuiește cu următorul :

Art. 18. — Cuantumul ajutorului variază :

1. După scăderea capacității de muncă, care va trebui să intre într'una din cele trei categorii prevăzute în tabela de pensii de sub art. 5;

2. După situația de familie a invalidului avută în momentul aprobării reformei: celibatar sau căsătorit fără copii, căsătorit sau văduv cu 1 sau 2 copii, căsătorit sau văduv cu 3 sau mai mulți copii.

Cuantumul ajutorului lunar pentru fiecare categorie de reformați este cel fixat prin tabelul prevăzut sub art. 5".

7.

Textul art. 21. se înlocuiește cu următorul:

„Art. 21. — Toate pensiunile și ajutoarele prevăzute în prezenta lege se lichidează de ministerul de război, fie direct, fie prin comandamentele teritoriale, și se plătesc de Casa Generală de pensii a Statului.

„Ministerul de război sau comandamentele teritoriale decid definitiv asupra propunerilor de pensii și ajutoare, având în vedere fie avizele consiliilor superioare de reformă, fie deciziunile comisiunilor medicale de reformă, făcând cunoscut ministerului de finanțe (serviciul pensiunilor) pe cele aprobate, pentru a fi înscrise și apoi plătite trimestrial: la 1 Ianuarie, 1 Aprilie, 1 Iulie și 1 Octombrie al fiecărui an.

„Tot astfel se va proceda și pentru transmișerile de pensii la urmași.

„Inscrierile se vor putea face la orice epocă a anului și se aprobă de ministerul de război pentru șeful serviciului pensiunilor și comandanții teritoriali, ca delegați ai săi.

„Plata va începe din prima zi a trimestrului următor aceleia în care a încetat plata ajutorului acordat de către ministerul de război sau de către orice instituție de Stat.

„Orice trimestru început va fi datorit întreg”.

8.

La finele art. 25 se adaugă un nou alineat în următoarea cuprindere:

„Dacă pe lângă urmașii cu drept la pensie au rămas și părinții celui mort în război infirmi, fără mijloace de existență și fără alt copil valid, în acest caz, urmașii primesc 75%, iar părinții restul de 25%”.

După art. 25 se adaugă un nou articol în următoarea cuprindere:

Art. 25 bis. — Când militarul reformat, cu drept la pensie, a încetat din viață din cauza rănilor sau infirmităților dobândite în război, mai înainte de a-și fi primit titlul de pensie, în acest caz urmașii săi vor avea dreptul la o pensie, socotită după cotele clasei I-a din tabela de sub art. 5.

Dacă însă militarul reformat nu a murit din cauza invalidității pentru care a fost reformat, ci dintr'un accident sau altă cauză, în acest caz urmașii săi vor primi pensia ce s'ar fi convenit autorului lor dacă trăia ca infirm și după categoria în care a fost clasat, potrivit art. 5 și 8.

10.

Textul art. 27 se înlocuiește cu următorul:

Art. 27. — Văduva, copiii și părinții militarului care a dispărut în luptă sau în alte împrejurări de război și nu i s'a dat de urmă până la demobilizarea armatei, a corpului sau a contingentului din care făcea parte cel dispărut, vor putea fi înscrși la pensia de clasa I din tabelul de sub art. 5, ca și în cazul art. 22 și următorii, cu începere dela prima zi a trimestrului ce urmează datei demobilizării, pe baza actelor ce se vor prevedea în regulament.

Dacă cel dispărut se va prezenta la corp, în comună sau în familie, pensia va fi anulată.

Dacă se constată că cel dispărut a fost dezertor, el va fi urmărit în orice avere, prin aplicarea legii de urmărire, după ordinul ministerului de război, pentru restituirea sumelor plătite familiei ca pensiuine.

Corpurile de trupă, cercurile de recrutare și serviciile armatei vor raporta direct ministerului de război, serviciul pensiilor, apariția celor ce erau ținuți ca dispăruți, precum și cauzele dispariției lor, cu arătarea comunei și județului unde dănași au familia (părinți, soție, copii).

Funcționarii administrativi și de poliție, percepatorii și orice agenți plătitori ai ministerului de finanțe, îndată ce au cunoștință de existența celor ținuți ca dispăruți, sunt datori să raporteze fie autorităților financiare, fie celor militare.

Membrii familiei dispărutului având dovezi de orice natură cari să confirme moartea dispărutului, vor putea cere instanțelor judecătorești competente constatarea decesului, potrivit dispozițiunilor codului civil sau legilor speciale cari vor stabili situațiunea juridică a celor dispăruți.

În acest caz, urmașii înscriși la pensiuine vor trebui să prezinte ministerului de război (serviciul pensiunilor) hotărîrea definitivă dată asupra morții celui dispărut.

11.

La finele art. 30 se adaugă următorul alineat :

„De asemenea drepturile urmașilor celor morți sau dispăruți, nereclamate în termen de 2 ani dela data trecerii întregii armate pe picior de pace, după încheierea păcii generale.

„În toate aceste cazuri, dreptul la pensiuine va curge dela întâia zi a trimestrului aceluia în care s'a primit și înregistrat cererea la ministerul de război sau la comandamentele teritoriale, înainte de expirarea termenului de mai sus”.

12.

La finele art. 31 se adaugă un nou alineat în cuprinderea următoare :

„Se exceptează sumele plătite pe nedrept peste pensiunea cuvenită, cari se vor reține cu precădere din pensiunile lunilor următoare, cuvenite pensionarilor sau urmașilor lui, până la $\frac{1}{4}$ ”

13.

La finele art. 33 se adaugă următorul alineat :

„Aceeș asimilare în drepturi o au urmașii și părinții celor arătați mai sus”.

14.

Art. 3. — După art. 38 se adaugă următoarele noi articole :

Art. 39. — Actele de stare civilă cerute pentru completarea dovezilor pe baza cărora se acordă pensiunile și ajutoarele prevăzute de prezenta lege, se înlocuiesc printr'un singur certificat, întocmit după formularul ce se va prevedea în regulamentul ei.

Acel certificat se întocmește și se eliberează de către primari în unire cu notarii, în comunele rurale, iar în cele urbane de către circumscripțiile polițienești pe a lor răspundere.

În cazul când registrele de stare civilă privitoare la nașteri, căsătorii și moarte au fost distruse în timpul războiului, și nici la tribunalele respective ele nu se găsesc, liberarea certificatului se va face pe baza registrelor respective ținute la biserica locală, iar în caz când aceste registre nu mai există, fiind distruse, primarii comunelor vor constata aceasta și vor întocmi acte de naștere, căsătorii sau moarte, după nor-

mele prevăzute de art. 57 din codul civil, cari vor servi numai la acordarea pensiunilor prevăzute în această lege.

Aceeaş normă se va păstra şi pentru teritoriile alipite la vechiul regat, atât în ceea ce priveşte înlocuirea prin certificatul menţionat mai sus a actelor de stare civilă ce acolo erau ținute de parochii, cât şi în ceea ce priveşte dovedirea stării civile în caz de distrugere a acelor acte.

Cei cari aparţin altor rituri, cum sunt : evreii, turcii şi alţii şi cari neconformându-se legii, n'au declarat oficiilor de stare civilă căsătoriile, naşterile sau moartea, ci le-au înregistrat numai la preoţii lor, potrivit credinţei lor, vor putea face probă cu certificatele eliberate de către acei preoţi, potrivit ritului, traduse şi vizate de primăriile respective.

Regulamentul acestei legi va lămurii textul de mai sus, spre a se înlătura dificultăţile în aplicare mai ales în teritoriile alipite.

TITLUL VII.

Măsuri provizorii până la emiterea titlului de pensiune pentru înlesnirea traiului celor cu drept la pensiuni şi ajutoare

Art. 40. — Cei cu drept la pensiune sau ajutor, în baza legii de faţă, vor primi, până la obţinerea titlului de pensiune, un ajutor egal cu pensiunea ce li se va cuveni, sub denumirea de „înlesnire de traiu”.

Acest ajutor se plăteşte celor în drept prin autorităţile financiare, pe baza unor certificate „de înlesnire de traiu”, liberate din registre cu matcă, fie direct de către ministerul de război, fie de către comandamentele teritoriale sau cercurile de recrutare.

Art. 41. — Certificatele de înlesnire de traiu se liberează pe baza atestaţiunilor primarilor şi notarilor în comunele rurale şi cele urbane neresedinte de judeţ şi a comisarilor de

circumscripțiuni în comunele urbane reședințe de județ, potrivit prescripțiunilor din decizia ministerială No. 75 din 1919, publicată în *Monitorul Oficial* No. 260 din 17 Fevruarie 1919.

Art. 42. — Celor reformați timporar, cu drept la ajutor, potrivit art. 15 și următoarele din prezenta lege și cari au primit certificate de înlesnire de traiu până la stabilirea ajutorului, li se va continua a li se plăti acest ajutor tot pe baza certificatului de înlesnire de traiu ce posedau, în urma unei mențiuni speciale făcute pe aceste certificate de înlesnire de traiu, fără a li se mai liberă alt titlu special de ajutor.

TITLUL VIII.

Dispozițiuni speciale pentru grade inferioare ce au aparținut armatelor străine din teritoriile alipite la regat.

Art. 43. — Dispozițiunile legii de față se aplică și militarilor grade inferioare, cari înainte sau după alipirea Basarabiei, Bucovinei, Ardealului, Banatului și celorlalte ținuturi ungurene, au aparținut armatelor străine, fie că au fost sau nu primiți în cadrele armatei române, dar cari au devenit cetățeni români, precum și urmașilor lor în caz de moarte pe timpul și din cauza evenimentelor războiului mondial.

Regulamentul acestei legi va stabili condițiunile de amănunt în cari diferitele categorii de invalizi și urmași ai celor cari au servit în acele armate, deveniți cetățeni români, vor putea primi drepturile lor.

TITLUL IX.

Dispozițiuni finale.

Art. 44. — Ajutoarele plătite invalizilor și familiilor celor morți sau dispăruți în război, până la 1 Iunie 1919, în baza legii speciale autorizând luarea de măsuri excepționale din

24 Decembrie 1914, cu modificările ulterioare, precum și ajutoarele de înlesnire de traiu plătite până la 31 Martie 1920, pe baza deciziunii ministerului de război cu No. 75 din 1919, publicată în *Monitorul Oficial* No. 260 din 17 Februarie 1919, sunt și rămân valabil plătite, considerându-se ca pensuni cuvenite până la acea dată.

Art. 54. — Termenul de prescripție de 2 ani, prevăzut de penultimul alineat de sub art. 30 de mai sus, va putea fi prelungit prin decret regal, bazat pe raportul ministrului de război, cu cel mult încă 2 ani.

15.

Art. 4. — Legea de față se va pune în aplicare cu începere dela 1 Aprilie 1920.

Dispozițiunile decretului-lege No. 4.357 din 1919, publicat în *Monitorul Oficial* No. 149 din 21 Octombrie 1919, și ale celui cu No. 2.647 din 1920, publicat în *Monitorul Oficial* No. 61 din 19 Iunie 1920, precum și orice alte prescripțiuni anterioare, contrarii celor de față, se abrogă.

XLII.

LEGE

relativă la ratificarea decretelor No. 4.017/919, 4,856 bis/919 și la introducerea unor modificări și adăugiri în acele decrete privitoare la pensiunile celor cari au luat parte la războiul pentru întregirea neamului

Art. 1. — Se ratifică dispozițiunile decretului No. 4.017/919, publicat în *Monitorul Oficial* No. 119 din 14 Septembrie 1919,

și ale celui cu No. 4.856 bis din 1919, publicat în *Monitorul Oficial* No. 252 din 6 Martie 1920, provitoare la pensiunile celor cari au luat parte la războiul pentru întregirea neamului.

Art. II. — În decretul No. 4.017/919 introduc următoarele modificările și adăugiri :

L E G E

**privitoare la pensiunile celor cari au luat parte în
războiul pentru întregirea neamului**

CAPITOLUL I

Dispozițiuni preliminare

Art. 1. — Prin războiul pentru întregirea neamului, din punctul de vedere al aplicării dispozițiunilor prezentei legi, se înțelege tot intervalul de timp dela 14/27 August 1916, data fixată prin decretul regal No. 2.784 pentru trecerea armatei pe picior de război, până la data ce printr'un alt decret regal se va fixa trecerea armatei pe picior de pace.

Din punctul de vedere al stabilirii drepturilor la pensiune, față cu dispozițiunile prezentei legi, se vor considera că au luat parte în acest război toți cei cari au fost în serviciul armatei, prevăzuți în art. 2 de mai jos, oricari ari fi timpul efectiv servit în intervalul dintre cele două date specificate la alineatul precedent.

Din punctul de vedere al stabilirii quantumului pensiunii, în condițiunile prezentei legi sporul de $\frac{1}{5}$ (20 la sută) la soldă sau retribuțiune prevăzut de legea soldelor în armată pentru timpul de război, se va socoti numai pentru timpul cât acest spor a fost acordat prin diverse instrucțiuni ministeriale, iar timpul servit în acest război se va socoti îndoit la pensiune

numai pentru intervalul în care s'a plătit și sporul de $\frac{1}{6}$ la soldă sau retribuțiune.

Art. 2. — Categoriile persoanelor cari au luat parte la acest război în serviciul armatei și cari, potrivit dispozițiunilor de sub articolul precedent, au dreptul să beneficieze de dispozițiunile prezentei legi, sunt :

a) Ofițerii și asimilații acestora, reangajații, șefii de muzică și alți funcționari civili din serviciul armatei, aparținând și unii și alții oricărui element al armatei, cari au fost mobilizați ori chemați, sub orice formă sau denumire în serviciul armatei și cari au făcut serviciul direct cu armata în acest război, fie în zona armatei fie în zona ei interioară, cu următoarele deosebiri :

1. Ofițerii și asimilații acestora, reangajații, șefii de muzică și alți funcționari civili ai armatei, cari, la data de 14/27 August 1916, se găseau în serviciul activ al armatei, sau cari în cursul acestui război au fost însumați ori înaintați în elementul activ al armatei ;

2. Ofițerii și asimilații lor, funcționarii armatei și reangajații, cari fiind demisionați, trecuți în rezervă sau în altă pozițiune și apoi concentrați sau chemați timporar în activitate, înainte de 14 August 1916, când au fost mobilizați, precum și acei trecuți în diferite pozițiuni sau a căror demisiune a fost acceptată în cursul războiului, adică în intervalul de la 14 August 1916 și până la trecerea armatei pe picior de pace.

Nu pot beneficia de dispozițiunile acestei legi acei ofițeri cari vor fi fost scoși din serviciul armatei prin decret regal, pe baza deciziunii unui consiliu de reformă ;

b) Personalul militar și civil din zona interioară, prevăzut în decretele No. 2.813/1916, publicat în *Monitorul Oficial* No. 113 din 20 August 1916, și No. 2.998/1916, publicat în *Monitorul Oficial* No. 152 din Octombrie acelaș an ;

c) Personalul sanitar chemat în serviciul armatei în baza

legii sanitare speciale, decretată sub No. 708 915, publicată în *Monitorul Oficial* No. 276 din 14 Martie 1915;

d) Personalul telegrafo-postal-telefonc, personalul căilor ferate, personalul tezaurului și personalul poliției de siguranță, mobilizat în serviciul armatei, potrivit legilor, regulamentelor și instrucțiunilor de mobilizare;

e) Magistrații și oricare funcționar public chemat în serviciul armatei, sub orice denumire, fie cu solda echivalentă unui grad ierarhic din armată, fie cu propria lor retribuțiune civilă precum: consilierii juridici, controlorii speciali, inginerii, conducătorii, etc., în zona de operațiuni;

f) Preenții mobilizați la trupele și serviciile dela armate de operațiuni, cu solde echivalente gradelor ofițerești, indicate în decretul-lege No. 778/1917, publicat în *Monitorul Oficial* No. 99 din 27 Iulie 1917.

Asemenea și preenții chemați în serviciul armatei în zona interioară, însă numai în caz de moarte și infirmități, potrivit dispozițiunilor din prezenta lege;

g) Cei nemobilizabili, dar cari au fost rechiziționați, sub orice denumire, pentru serviciile proprii ale armatei, în baza art. 6 din legea de rechiziții, în zona de operațiuni;

h) Elevii școalelor militare, plotenierii cu termen redus, tiranii evacuați în Moldova în vederea recrutării, precum și orice perscoară nemobilizată, chemată sub orice denumire, în serviciile proprii ale armatei, toți aceștia însă numai în cazurile și condițiunile anume specificate în prezenta lege.

CAPITOLUL II

Pensiuni pentru infirmități și urmașii celor morți

Art. 3. — Pentru ca o infirmitate sau boală să deschidă dreptul la pensiuue, va fi suficient a se constata că această infirmitate sau boală împiedică pe suferind de a-și continua obișnuita sa

profesiune, infirmitate sau boală care să fi motivat punerea în retrageré.

Art. 4. — Verificare din cei prevăzuți la art. 2, afară de cei indicați la lit. *h*, rămas infirm în timpul și din cauza evenimentelor acestui război, va primi o pensie al cărui quantum va fi egal cu solda sau retribuțiunea sa civilă, sporită cu $\frac{1}{5}$, oricare ar fi timpul servit, potrivit distincțiunilor de sub art. 5—7.

Prin cuvintele „în timpul și din cauza evenimentelor războiului” se înțeleg și acele infirmități sau morți provenite din cauza epidemiilor, epizootiilor și accidentelor de orice natură, inerente stării de război.

Vor beneficia de aceasta și acei ofițeri cari, deși puși în retragere pentru alte cauze, s'a constatat și sancționat ulterior prin înalt decret regal că infirmitatea a fost dobândită pe front în timpul și din cauza războiului.

Art. 5. — Pentru determinarea quantumului pensiei indicate la art. 4 și 6 se va observa cele ce urmează :

a) Ca moment al declarării invalidității se socotește data când infirmul a fost constatat și clasat definitiv de către comisiunea medico-militară, declarând că infirmitatea sau boala de care suferă îl face impropriu pentru serviciul militar ;

b) Se va lua de bază pentru infirmii de război a căror invaliditate s'a declarat între 14/27 August 1916 și 1 Octomvrie 1919 solda sau retribuțiunea în vigoare la această din urmă dată, atât pentru noui înscrieri cât și pentru rectificările pensiunilor înscrise ;

c) Cei cu boale preexistente războiului, dar cari s'au agravat în timpul și din cauza războiului, încât au devenit incurabile și au provocat punerea lor în retragere sau demobilizare, vor fi tratați la pensie după cum se prevede în art. 6 de mai jos.

Art. 6. — Pentru determinarea quantumului de pensie se va lua de bază solda sau retribuțiunea gradului imediat

superior celuiia pe care îl avea în momentul declarării invalidității, cu următoarele excepțiuni:

a) Pentru acei cari dela 14/27 August 1916 și până la declararea invalidității n'a obținut nici o înaintare în grad sau retribuțiune, pensiunea lor va fi egală cu solda sau retribuțiunea actuală a gradului imediat superior, sporită cu $\frac{1}{5}$ aceleia ce avea în momentul declarării invalidității ;

b) Pentru acei cari dela 14/27 August 1916 și până la declararea invalidității au obținut o singură înaintare în grad sau în retribuțiune, pensiunea lor va fi egală cu solda sau retribuțiunea actuală a gradului imediat superior, sporită cu $\frac{1}{5}$ aceleia ce avea în momentul declarării invalidității ;

c) Pentru acei cari dela 14/27 August 1916 și până la declararea invalidității obținuse două sau mai multe înaintări în grad sau retribuțiune, pensiunea lor va fi egală cu solda sau retribuțiunea actuală a gradului ce a avut la declararea invalidității, sporită cu $\frac{1}{5}$ afară de cei cari au obținut acele înaintări găsindu-se pe front și înainte de a fi fost declarați invalizi, căroră li se va calcula pensiunea pe solda sau retribuțiunea gradului imediat superior ca și celor dela alin. a și b ;

d) Pentru acei a căror invaliditate se va declara după trecerea armatei pe picior de pace, pensiunea lor va fi egală cu solda sau retribuțiunea actuală, sporită cu $\frac{1}{5}$ a gradului ce posed la declararea invalidității ;

e) Pentru pensionarii militari în caz de infirmități contractate sau agravate în război, pensiunea lor se va rectifica și se va socoti cum s'a arătat mai sus, însă fără ca noua pensiune să întrecă solda actuală a gradului imediat superior sporită cu $\frac{1}{5}$ aceleia cu care au fost înscrși anterior la pensiune, ori câte grade ar fi obținut după ieșirea din cadrele active ale armatei, afară de cei cari fiind mobilizați în zona operațiunilor au rămas invalizi după front căroră li se va socoti pensiunea

pe baza soldei gradului imediat superior celui din momentul declarării invalidității;

f) Pentru funcționarii sau pensionarii civili, mobilizați sau chemați sub orice denumire în serviciile proprii ale armatei în război, pensiunea pentru infirmități, contractate sau agravate în timpul și din cauza evenimentelor războiului se va socoti pe baza ultimei lor retribuțiuni cu sporul de $\frac{1}{5}$ ce au primit-o în campanie; iar în cazul când în timpul războiului n'au avut nici o înaintare în ierarhia sau în retribuțiunea lor civilă, li se va adăuga un spor de 20% la retribuțiunea ca echivalent de înaintare.

Art. 7. — Dispozițiile art. 5 și 6 sunt aplicabile și șefilor de muzică.

Art. 8. — Ofițerii de rezervă și gradele inferioare, funcționarii publici la Stat, județ sau comună, ori la instituțiunile de utilitate publică, cari, conform legii măsurilor excepționale și regulamentului ei, au primit prin serviciile armatei retribuțiunea funcțiunii lor civile, au facultatea să-și aleagă între pensiunea civilă prevăzută la art. 3, alin. I, lit. a, din legea generală de pensii și pensiunea militară, socotită pe solda militară a gradului lor, potrivit dispozițiilor prezentei legi, pentru ofițeri; sau, dacă este grad inferior, între pensiunea prevăzută de legea pensiunilor gradelor inferioare, decretată cu No. 3.244 din 1916, publicată în *Monitorul Oficial* No. 221 din 23 Decembrie 1916, cu modificările introduse prin decretul-lege No. 70 din 1918, publicat în *Monitorul Oficial* No. 242 din 12 Ianuarie 1918.

Art. 9. — Pentru medicii, veterinarii, farmaciștii și ceilalți sanitari, chemați în serviciul armatei în virtutea legii din 14 Martie 1915 și regulamentul acelei legi cu modificările aduse ei prin decretul-lege No. 779 din 1917, publicat în *Monitorul Oficial* No. 99 din 27 Iulie 1917, se va lua de bază, la calcularea pensiunii lor, solda gradului imediat superior din ierarhia

militară sanitară prevăzută de legea serviciului sanitar al armatei.

Pentru cei echivalați cu solda gradului de medic, veterinar sau farmacist locotenent, gradul imediat superioar ce se va lua de bază la calcularea pensiunii va fi acela de medic, veterinar sau farmacist căpitan (adică 400 lei lunar, plus sporul de $\frac{1}{5}$).

Ceilalți agenți sanitari cari, prin menționata lege, decret lege și regulament, sunt echivalați în solda cu reangajații din armată, vor urmă, din punctul de vedere al regulării drepturilor la pensiune, condițiunea acelor reangajați.

Art. 10. — Ajutorii de sublocotenent, reangajații, elevii plotonieri din școlile militare, plotonierii și subofițerii de administrație cu termen redus nereangajați, rămași infirmi în timpul și din cauza evenimentelor războiului, vor fi înscrși la pensiune, luându-se ca bază de calcul a quantumului pensiuni, solda de sublocotenent.

Plotonierii și plotonierii-majori de rezervă nereangajați au același drepturi.

Art. 11. — Dispozițiunile decretului No. 925 din 22 August 1917, relative la urmași ofițerilor morți în timpul și din cauza evenimentelor războiului, se aplică și urmașilor celor cuprinși în art. 2, 8 și 9 de mai sus, morți în timpul și din cauza evenimentelor războiului.

De asemenea se aplică urmașilor acelora a căror moarte a fost provocată din infirmități preexistente războiului, dar cari au fost agravate în timpul și din cauza evenimentelor războiului.

În cazul când infirmul a murit înainte sau după ce a fost înscris la pensiune, pensiunea urmașilor se va socoti pe baza și în condițiunile prevăzute mai sus.

Infirmitățile de război, cât și urmașii lor, înscrși deja la pensiune pe alte baze au dreptul la rectificarea actualei pensiuni cu începere dela 1 Aprilie 1920.

Pentru funcționarii civili din serviciul armatei și pentru

funcționarii sau pensionarii civili mobilizați sau chemați sub orice denumire în serviciul armatei pe timp de război, cari nu erau asimilați în grade sau soldă cu ofițerii, gradul imediat superior va fi acel din ierarhia organizării funcțiunilor lor civile, socotindu-se pensiunea văduvelor și copiilor minori pe retribuțiunea respectivă cu sporul de $\frac{1}{6}$.

Văduva cu unul sau mai mulți copii minori va primi întreaga pensiune până la majoratul celui mai mic copil, indiferent de sex.

Văduvele ofițerilor păstrează jumătate din pensie în caz de remăritare.

Orfanii minori când sunt mai mulți de trei vor primi întreaga pensiune ce se cuvine tatălui.

Fetele orfane primesc cota ce li se cuvine până la căsătorie.

Copiii minori adoptați prin formele legale de către cei morți în timpul și din cauza evenimentelor războiului vor fi tratați în ce privește pensiunea ca și cei legitimi.

Dispozițiunile acestui articol se vor aplica tuturor celor cari au făcut campania 1916—1919.

CAPITOLUL III

Pensiuni de retragere pentru vechime de serviciu

1. — *Ofițerii, asimilații acestora și funcționarii civili din serviciul armatei.*

Art. 12. — Ofițerii, asimilații acestora, precum și șefii de muzică și funcționarii civili din serviciul armatei, cari au luat parte în acest război, pot să ceară și să obțină înscrierea lor la pensiune, cîcarea le-ar fi etatea, dacă au cel puțin 30 ani de serviciu calculabili la pensiune.

Cuantumul pensiunii acestora va fi :

a) Pentru 30 ani de serviciu calculabili la pensiune, cuantu

mul acestei pensiuni va fi de 82,50% din mijlocia soldelor primite în cei din urmă 2 ani de serviciu.

Pentru fiecare an servit peste 30 ani se va adăuga un spor de 3,50% din mijlocia soldelor primite în cei din urmă 2 ani.

Maximum pensiunii acestora nu va putea întreci mijlocia soldelor primite în cei din urmă 2 ani calculabili la pensiune.

b) Se consideră ca timp calculabil la pensiune timpul servit ca grad inferior în termen sau angajat voluntar, timpul servit ca reangajat, precum și timpul petrecut în școalele militare, fără ca acest timp să depășească 2 ani și fără adausul vreunui alt spor.

Pentru medicii, veterinari și farmaciștii proveniți din institutul medico-militar, acest plus de echivalență se va socoti tot timpul petrecut în acest institut, până la data înaintării lor la gradul de medic, veterinar sau farmacist sublocotenent :

c) Timpul servit în acest război, precum și în campania din 1913, în orice zonă și oricare serviciu al armatei, se va socoti îndoit la pensiune, cu distincțiunile de sub art. 1 și 2 ;

d) În solda calculabilă la pensiune, potrivit celor cuprinse la litera a de mai sus, se va socoti și sporul de $\frac{1}{5}$, prevăzut de legea soldelor în armată, pentru timpul de război, cu distincțiunile de sub art. 1 și 2 ;

e) Celor trecuți în rezervă, puși în retragere sau demisionați înainte sau după 14/27 August 1916, li se vor socoti și timpul cât au fost concentrați sau chemați temporar în serviciul armatei.

Cei demisionați în intervalul dela 1 Aprilie 1918 și până la demobilizarea generală a armatei vor putea fi înscrși la pensiune în aceleași condițiuni dacă au 15 ani serviți ;

f). Ofițerii și asimiliații lor din marină, grăniceri și serviciul sanitar, cari după legea generală de pensuni au drept la sporul de 25% la vârsta și la timpul servit, au facultatea să se înscrie

la pensiune pe baza acelei legi, în care caz nu li se aplică acest articol ;

g) În calculul pensiunii se va socoti atât solda propriu zisă, cât și indemnitatea de activitate ;

h) Ofițerii de rezervă, funcționarii civili, mobilizați în serviciul armatei în războiul pentru întregirea neamului, vor beneficia de dispozițiunile art. 12, iar cuantumul pensiunii lor se va calcula după salariul funcțiunii lor civile făcându-se media soldelor primite în cei din urmă 2 ani.

Art. 13. — Pensiunile prevăzute la articolul precedent vor fi transmise asupra văduvelor și copiilor minori în condițiunile stabilite de legea generală de pensiuni, cu excepțiunea că, în cazul când pensionarul lasă văduvă cu copii minori, va avea și dânsa dreptul la 50 la sută din pensiunea soțului, dacă căsătoria a avut loc înainte de 14/27 August 1916, și dacă a conviețuit cu soțul înainte de a se înscrie la pensiune cel puțin 2 ani.

Urmașii celor cari intră în prevederile art. 12 înscriși la pensiune pe alte baze, au dreptul la rectificarea pensiunii vechi cu începere dela 1 Aprilie 1920.

Mamele ofițerilor morți în război, lipsite de mijloace și cari vor dovedi că fiul era singurul lor sprijin, vor primi 50% din pensiunea gradului imediat superior, sporit cu $\frac{1}{6}$ a gradului ce avea fiul când a murit. În cazul când ofițerul mort va fi avut soție și copii, ea va primi numai 35% din pensia calculată după normele de mai sus.

§ 2. — Reangajații

Art. 14. — Reangajații cari au luat parte în acest război și cari au împliniți 20 de ani de serviciu calculabili la pensiune, pot să ceară și să obțină înscrierea la pensiune cu dispensa condițiunii de etate, când vor fi scoși din serviciul activ.

Cuquantumul pensiunii lor va fi calculat pe următoarele baze :

a) Pentru un serviciu de 15 ani împliniți, pensiunea va fi de 50% din mijlocia soldei primită în cei din urmă 3 ani; iar pentru fiecare an servit în plus peste acești 15 ani, se va adăuga un spor de 5%, calculat tot asupra acestei mijlocii a soldei pe acești din urmă 3 ani;

b) Maximum de pensiune nu va putea întrece media soldei din cei din urmă 3 ani.

Dispozițiunile dela litera *c* și *d* sub art. 12 se vor aplica și reangajaților.

Art. 15. — Reangajații cari în cursul acestui război au fost înaintați ofițeri de rezervă vor fi înscrși la pensiune, ca ofițeri, în următoarele condițiuni:

a) Vor fi dispensați de condițiunea etății;

b) Pentru timpul servit ca reangajați, pensiunea lor se va calcula astfel:

Vor primi 50% din mijlocia soldei primită în cei din urmă trei ani, pentru 15 ani de serviciu, iar pentru fiecare an servit în plus se va adăuga 5% din aceeași medie.

Fracțiunile de timp de 6 luni sau mai mari se vor socoti ca un întreg;

c) Pentru timpul servit ca ofițer de rezervă, mobilizat sau chemat temporar se va adăuga la pensia de reangajat un spor de 5% din media soldei primită ca ofițer, socotindu-li-se îndoit timpul de campanie și sporul de $\frac{1}{5}$ la soldă. Iar fracțiunile de 6 luni sau mai mari ca un an întreg;

d) Acelora cari nu vor avea 15 ani serviți ca grade inferioare și ca reangajați li se va adăuga din oficiu un spor de maximum 5 ani, dacă prin acest spor s'ar completa 15 ani, necesari la calcularea pensiunii de reangajat; iar pentru timpul servit ca ofițer li se va adăuga sporul dela alineatul *e* de mai sus;

e) Reangajații deveniți ofițeri de rezervă în cursul acestui război își păstrează drepturile la înlesnire prevăzute în legea reangajărilor.

§ 3. — *Pensionarii*

Art. 16. — Ofițerii, pensionarii militari, cari în acest război au comandat trupe pe front și cari, pentru mari acte de bravură și deosebită destoinicie au fost citați prin ordin de zi pe armată, fiind decorați și cu *Ordinul „Mihai Viteazul”*, vor putea cere și obține rectificarea pensiunii lor pe baza celor stabilite la par. 1 de sub acest capitol, fără însă ca quantumul acestei pensiuni rectificate să poată fi mai mic decât solda din timpul de pace prevăzută de legea soldelor pentru gradul imediat superior aceluia pe care îl avea în momentul mobilizării.

Art. 17. — Ceilalți pensionari militari sau civili, cari au luat parte în acest război, ca mobilizați sau chemați sub orice denumire în serviciile proprii ale armatei, au dreptul la rectificarea pensiunii lor, luându-se ca bază la rectificarea pensiunii soldele actuale în armată, cu toate accesoriile lor pentru pensionarii militari și soldele actuale civile pentru pensionarii civili cu începere dela 1 Octombrie 1919, la cari se va adăuga un spor de 20% pentru fiecare an sau fracțiune de an servită în campanie, în mod efectiv, fără însă ca noua pensiuine să întreaacă solda actuală cu toate accesoriile a gradului imediat superior aceluia cu cari au fost înscrși anterior la pensiuine; oricâte grade ar fi obținut după ieșirea din cadrele active ale armatei.

Li se va calculă îndoit timpul petrecut în campanie, la care se va adăuga și zilele de concentrare.

Reangajați pensionari, mobilizați în acest război, fie ca reangajați, fie ca ofițeri de rezervă sau de activitate, fie ca funcționari civili ai armatei, au dreptul la rectificarea pensiunii de reangajat, în condițiunile art. 12, 14, 15, sau 16, după cazul și alegerea lor, socotindu-li-se atât timpul servit în campanie, cât și timpul de concentrări sau chemări temporare înainte sau după 14/27 August 1916.

Dreptul la aceste rectificări aparține și urmașilor pensionarilor, cu începere dela 1 Aprilie 1920.

CAPITOLUL IV

Simplificarea formalităților

Art. 18. — Formalitățile pentru constatarea și lichidarea drepturilor de pensie, prevăzute în prezenta lege, se vor reduce la strictul necesar, pentru înlăturarea tuturor formalităților de natură a zăbovi stabilirea drepturilor fiecăruia.

În această simplificare de forme se va ține în prima linie seamă de circumstanțele anormale și extraordinare a împrejurărilor în cari s'au desfășurat evenimentele acestui război, precum : ocuparea vremelnică de către inamic a o mare parte din teritoriul țării, retragerea precipitată în Moldova, suprapunerea celor două zone, aceia a armatei și cea interioară.

Art. 19. — Constatarea medicală a infirmităților sau maladiilor interne și caracterizarea lor, din punctul de vedere al diverselor cazuri prevăzute în prezentul decret-lege, se va face de către comisiuni instituite ad-hoc, de către ministerul de război, prin instrucțiuni ministeriale.

Tot asemenea constatările administrative, în cazuri de moarte și caracterizarea acestora, din punctul de vedere al aplicării prezentei legi, se vor face prin certificate eliberate de ministerul de război, pe baza relațiilor date de autoritățile militare și a investigațiilor menționate la articolul precedent.

Pentru evitarea erorilor în regularea situațiunii militare a celor ce urmează a fi puși în retragere pentru infirmități dobândite în acest război, proiectele de decrete relative vor fi în prealabil examinate și vizate de către serviciul contencios al ministerului de război.

Asupra constatării infirmităților de război și asupra constatărilor relative la cauzele ce au provocat moartea în război, cei nemulțumiți pe constatările și caracterizările făcute de comisiuni sau autorități, pot reclama ministerului de război o altă

constatare, documentând cu acte sau orice alte probe faptele sau dreptul ce invocă.

Reclamațiunile se vor face în 30 zile dela prima constatare la care au luat parte și de al cărui rezultat au luat cunoștință, iar pentru constatările făcute în lipsa celor interesați acest termen va decurge dela comunicarea ce li s'a făcut pe cale administrativă.

În asemenea cazuri, ministerul de război va dispune examinarea cazului din nou prin comitetul consultativ sanitar al armatei sau prin autoritățile militare superioare.

Art. 20. -- Hotărârile rămase definitive și executorii vor fi supuse revizuirii, în cazul când s'ar constata că cel care a fost considerat ca mort, în realitate trăește, sau că s'a dat de urmă celui dispărut.

Art. 21. -- Pentru întocmirea actelor necesare înscrierilor, la pensiuine, în baza prezentei legi și pentru darea cuvenitelor instrucțiuni în acest scop, toate cererile de înscrieri la pensiuine se vor adresa ministerului de război, care, prin biuroul special ce se va înființa la serviciul contencios, va da toate deslușirile celor interesați, precum și autorităților pentru formarea sau complectarea actelor, cari se vor transmite ministerului de finanțe.

CAPITOLUL V

Ajutoare excepționale

§ 1. — *Principiile fundamentale pe cari se bazează aceste ajutoare*

Art. 22. -- Aceste ajutoare excepționale sunt limitativ restrânse la categoriile de persoane indicate la § 2 de mai jos, dacă întrunesc condițiunile anume arătate pentru fiecare categorie.

Aceste ajutoare excepționale sunt ireductibile și irevocabile. Ele sunt subordonate următoarelor condițiuni :

a) Dreptul de a solicita un asemenea sprijin excepțional decurge pentru solicitator din dreptul necontestat dobândit de către cei cari au luptat cu armata în acest război ;

b) Cel care dorește să se folosească de acest drept este ținut să probeze lipsa reală de mijloace suficiente cu cari să poată face față nevoilor de traiu, în raport cu situațiunea sa socială ;

c) Solicitatorul trebuie să se bucure de o corectitudine neîn-
doioasă, sub toate raporturile, fără însă a fi obligat să facă el o asemenea probațiune.

Art. 23. — Dreptul de a hotărî asupra admiterii sau res-
pingerii unei asemenea cereri de ajutor excepțional este cu
totul lăsat la aprecierea comisiei superioare a Casei dotațiunii
oastei, căreia vor fi îndreptate asemenea cereri și care va fi
subvenționată de Stat cu fondurile necesare.

Tot la aprecierea acestei comisii superioare este lăsat și
dreptul de a fixa durata ajutorului, cuantumului lui, sporirea
și reducerea ajutorului pentru periodul următor, precum și
dreptul de a revoca ajutorul încuviințat, revocare care însă
nu va putea avea loc decât cu începere din prima zi a perio-
dului următor.

Art. 24. — Hotărârile acestei comisii vor fi definitive și
executorii, fără ca cel interesat să se poată adresa instan-
țelor judecătorești, nici cu recurs la înalta Curte de casație
și justiție, oricare ar fi motivul unui asemenea recurs în această
materie.

§ 2. — *Persoanele cari au dreptul să ceară și să obțină
asemenea ajutoare*

Art. 25. — Au dreptul să ceară și să obțină asemenea aju-
toare excepționale următoarele categorii de persoane :

a) Părinții celui care, luând parte cu armata la războiul pentru întregirea neamului, a murit din cauza evenimentelor acestui război, potrivit distincțiunilor de sub art. 1 și 2 din prezentul decret-lege, chiar dacă văduva și minorii săi copii ar fi obținut vreun drept de pensiupe în baza prezentei legi;

b) Părinții celui rămas infirm în condițiunile indicate la alineatul precedent, independent de pensiunea cu care a fost înscris infirmul în baza prezentei legi;

c) Tinerii evacuați în Moldova, în vederea recrutării, dacă au rămas infirmi din cauza evenimentelor acestui război;

d) Ofițerii și grade inferioare, cum și văduvele celor cari au luat parte la războiul de independență din 1877—1878, li se acordă un spor de 20% asupra pensiunilor ce primesc la data promulgării acestei legi, aceasta ca ultimă excepțiune la dispozițiile prezentei legi.

§ 3. — *Epoca la care se pot cere și obține ajutoarele excepționale*

Art. 26. — Asemenea cereri se pot face la orice epocă, însă numai pentru viitor.

Ajutoarele aprobate sunt viagere și exclusiv în folosul persoanei căreia ajutorul a fost acordat.

§ 4. — *Procedura comisiunii superioare pentru acordarea de ajutoare excepționale*

Art. 27. — Solicitatorul unui asemenea ajutor excepțional, se poate prezenta el singur spre a expune și dovedi comisiunii necesitatea ce are de un asemenea drept de sprijin excepțional. El va putea fi reprezentat și chiar asistat de orice altă persoană, însă numai dacă acea persoană a fost admisă de către președintele comisiunii.

Art. 28. — Hotărârile comisiunii vor fi nemotivate.

Art. 29. — Cererile de ajutorare excepționale vor fi adreseate președintelui comisiei superioare a Casei dotațiunii oastei.

CAPITOLUL VI

Dispozițiuni speciale pentru invalizii din acest război

§ 1. — Căsătoriile lor

Art. 30. — Invalizii din acest război, înscrși la pensiuă pentru infirmități dobândite în timpul și din cauza evenimentelor războiului, în condițiunile prevăzute de prezenta lege, dacă s'au căsătorit sau se vor căsători în viitor, văduvele și copiii lor minori, rezultați din căsătorie, vor avea drept la pensiunile prevăzute în prezenta lege.

§ 2. — Intrebuințarea lor în serviciul armatei și diferite autorități

Art. 31. — Ofițerii invalizi din cauza infirmităților dobândite în acest război, vor putea fi numiți în orice serviciu al armatei sau diferitelor autorități publice, cu preferință, potrivit aptitudinilor lor, putând primi salariu sau retribuțiunea independent de pensiuă, precum și pensiunea ce ar rezultă din anii ce va servi în viitor în orice calitate la Stat, nefiind supuși restricțiunilor legii asupra cumulului în funcțiuni publice, nici restricțiunilor prevăzute în art. 23 din legea generală de pensiuă.

CAPITOLUL VII

Căsătoriile prin procură și legitimarea copiilor

Art. 32. — Dispozițiunile legii decretată sub No. 3.243 din 1916, publicată în *Monitorul Oficial* No. 221 din 23 Decemvrie 1916, privitoare la căsătorie prin procură, pentru legitimarea

conviețuirilor de fapt din cari au rezultat copii naturali, se vor aplica cu modificarea introdusă la art. 9 din acea lege prin decretul-lege No. 1.117 din 1918, publicată în *Monitorul Oficial* No. 40 din 18 Mai 1918, prin care decret-lege s'a admis legitimarea unor asemenea conviețuiri prin procură, chiar dacă defunctul nu a făcut decât cererea scrisă pentru efectuarea acestei căsătorii, și în urmă a decedat din cauza evenimentelor războiului.

Potrivit acestei dispozițiuni, se va admite la pensiu-ne și femeia cu copii minori a acelora cari au murit în acest război și cari vor dovedi, în mod neîndoios, prin acte scrise emanate dela defunct și confirmate de șefii și camarazii săi, intențiunea manifestă a defunctului de a legitimă conviețuirea și copiii, care intențiune, însă, din cauza survenirii morții, nu a fost realizată și nici măcar introdusă cererea de căsătorie către șefii săi ierarhici, cum prevede sus indicatul decret-lege.

Această dispozițiune se va aplica numai acelora cari vor face acea dovadă în timp de un an dela data publicării în *Monitorul Oficial* a prezentei legi.

CAPITOLUL VIII

Scutiri de rețineri

Art. 33. — Pensiu-nile dobândite în virtutea prezentei legi sunt scutite de orice fel de rețineri în profitul Casei generale de pensiu-ni.

Ele nu se pot cedă, nici în total, nici în parte, și nu se pot urmări decât pentru datorii către Stat și pentru pensiu-ni alimentare datorite soției și copiilor minori.

În nici un caz aceste rețineri nu vor putea depăși $\frac{1}{4}$ din pensiu-ne.

Dacă asupra acestei rețineri Statul vine în concurență cu

soția sau copiii, în acest caz Statul va primi $\frac{1}{8}$, iar soția și copiii cealaltă $\frac{1}{8}$.

Ajutoarele excepționale prevăzute la capitolul V din prezenta lege sunt scutite în mod absolut de orice fel de rețineri.

CAPITOLUL IX

Dispozițiuni comune celorlalte capitole

Art. 34. -- În toate cazurile prevăzute în prezenta lege prin „copiii minori” se înțelege copiii legitimi, legitimați prin căsătorie subsequentă, cei recunoscuți conform art. 304 codul civil, precum și cei adoptați vizați de art. 11.

Art. 35. -- Toate actele pentru înscrierea la pensiune sau ajutoarele excepționale în baza decretului-lege vor fi scutite de orice taxe de timbru fiscal sau de ajutor.

Art. 36. -- Drepturile la pensiune pentru infirmități dobândite în timpul și din cauza evenimentelor acestui război, precum și dreptul la pensiune al urmașilor celor morți din aceleași cauze, sunt prescrise, dacă în termen de doi ani dela trecerea armatei pe picior de pace nu se va fi depus de către cel interesat cererea de înscriere la pensiune la ministerul de război și dacă în același interval de timp cel interesat nu va depune toate actele necesare pentru înscrierea sa la pensiune.

Art. 37. -- Înscrierile la pensiune în baza prezentei legi pentru orice cauză, se va face pe prima zi a lunii următoare aceleia în cursul căreia a avut loc decesul sau schimbarea de pozițiune, potrivit dispozițiunilor din legea asupra soldei în armată.

Art. 38. -- Pentru cei cari au suferit vreo condamnățiune se vor aplica dispozițiunile art. 25 din legea generală de pensuni.

CAPITOLUL X

Dispozițiuni tranzitorii

Art. 39. — Cei cuprinși în această lege, și cari au fost înscriși la pensiune pe alte baze decât cele prevăzute în prezenta lege au dreptul la rectificarea acelor pensiuni pe bazele acestei legi.

Acelaș drept de rectificare au și urmașii lor.

În cazul când ei nu au fost încă înscriși la pensiune li se va lichida drepturile obținute după legile anterioare până la 1 Octomvrie 1919, iar dela această dată după decretul-lege No. 4.017 din 14 Septemvrie 1919, lichidarea pensiunii făcându-se prin aceeaș deciziune.

Pentru cazurile noi introduse prin prezenta lege, înscrierile sau rectificările vor fi făcute cu începere dela 1 Aprilie 1920.

Ofițerii din activitate sau rezervă cari au luat parte la războiul pentru întregirea neamului, dar cari au fost înscriși la pensie înainte de 1 Octomvrie 1919, vor avea dreptul la rectificarea pensiunii lor pe baza soldelor în vigoare la această dată.

Art. 40. — Șefii de muzică și funcționarii civili din serviciul armatei, de orice specialitate, administrativă sau tehnică, plătiți lunar, cari au luat parte în acest război, li se va socoti la pensiune și timpul servit în trecut, în care au fost plătiți cu diurne din buget, din fondurile globale sau din fondurile corpurilor și serviciilor armatei.

Ei vor trebui să verse însă reținerea pe trecut, dacă nu li li s'au făcut deja asemenea rețineri, depunând recepisele tezaurului, pentru vărsarea acelei rețineri, odată cu celelalte acte de pensiuni.

Se bucură de această dispozițiune și urmașii acestor funcționari.

CAPITOLUL XI

Dispozițiuni privitoare la acei dispăruți în război

Art. 41. — Dacă vreunul din categoriile cuprinse în articolele precedente a dispărut în timpul luptelor sau a oricărei alte împrejurări, în cursul războiului, fără a i se fi dat de urmă, iar în cursul de 6 luni după decretarea demobilizării armatei nu va fi apărut sau nu i s'a dat de urmă, dispărutul va fi presupus, numai în ce privește pensiunea urmașilor, ca fiind mort în timpul războiului.

Pensiunea urmașilor, în asemenea cazuri de dispariție, se va stabili conform dispozițiunilor de mai sus.

În decursul mobilizării, precum și în cele 6 luni după demobilizarea generală a armatei, se va plăti familiei celui dispărut cota-parte din solda sau retribuțiunea prevăzută de legea măsurilor excepționale, de către Stat, stabilimente de utilitate publică sau societăți prevăzute de acea lege.

Dacă se va constata că cel dispărut trăește undeva, în acest caz se va revoca plata cotei familiei sau a pensiunii acordată urmașilor, afară de cazul când s'ar constata că cel dispărut se găsește prizonier.

În acest caz, se va amâna revocarea plății până ce prizonierul va fi adus în țară, când i se va clarifica imediat situația și cauza dispariției.

În cazul când el n'ar fi fost prizonier, ci dezertor la inamic sau dispărut cu rea credință, va fi urmărit, în orice avere, pe calea legii de urmărire, la restituirea sumelor plătite pe nedrept familiei sale.

Urmărirea se face pe baza deciziunii dată de comisiunea lichidării pensiilor.

CAPITOLUL XII

**Regularea drepturilor la pensiu ne a ofițerilor,
asimilațiilor acestora și reangajațiilor însumați în armata
română dintre cei proveniți din fosta armată
austro-ungară, austriacă, ungară și rusă**

Art. 42. — Dispozițiunile decretului No. 4.017 din 1919, ratificat prin legea de față cu modificările aduse prin această lege, sunt aplicabile și ofițerilor, asimilațiilor acestora și reangajațiilor însumați în armata română, dintre cei proveniți din fosta armată austro-ungară, austriacă, ungară și rusă, cu excepțiunile indicate în articolele următoare.

Art. 43. — Pentru cei proveniți din fosta armată austro-ungară, austriacă și ungară, data de 14/27 August 1916, prevăzută la art. 1 din decretul No. 4.017/1919, ca dată a trecerii armatei pe picior de război se va socoti data de „18 Noemvrie/1 Decemvrie 1918”, fixată prin decretul regal No. 3.631 din 1918, publicat în *Monitorul Oficial* No. 212 din 13/26 Decemvrie 1918, prin care s'a confirmat hotărîrea Adunării Naționale din Alba-Iulia, privitoare la unirea cu patria mamă a ținuturilor, anume prevăzută în hotărîrea acelei Adunări.

Pentru cei proveniți din Bucovina, acea dată de 14/27 August 1916, se înlocuește cu data de „15/28 Noemvrie 1918”, fixată prin decretul regal No. 3.744/1918, publicat în *Monitorul Oficial* No. 217 din 19 Decemvrie 1918/1 Ianuarie 1919, ca dată când congresul general al Bucovinei a hotărît unirea cu patria mamă.

Aceleași înlocuiri de date se fac și în art. 2 din menționatul decret No. 4.017 din 1919.

Art. 44. — Pentru aplicarea art. 10 din decretul No. 4.017 din 1919, devenit art. 12 prin modificările de față, se va observa cele ce urmează :

a) Pentru calcularea mijlociei soldelor primite în cei 2 ani

din urmă se vor lua de bază soldele gradelor corespunzătoare din armata română cu sporul de război $\frac{1}{5}$ (20%), atât timp cât acest spor de $\frac{1}{5}$ se va plăti până la trecerea armatei pe picior de pace.

b) Pentru tot timpul servit în armata austro-ungară, austriacă sau ungară cel care va cere înscrierea la pensie, va fi scutit de orice vărsământ (sporul de prima lună și 10%) pentru Casa generală de pensii;

c) Ca timp servit, calculabil la pensie, se va socoti timpul servit în armata austro-ungară, austriacă sau ungară, în diverse situațiuni, indicate la litera b de sub art. 10 al menționatului decret No. 4.017/919, devenit art. 12 prin modificările de față, iar ca timp petrecut în război se va socoti îndoit timpul servit dela 1 August st. n. 1914 până la data însumării în armata română, precum și timpul servit în armata română dela această din urmă dată, până la trecerea armatei pe picior de pace:

Art. 45 — Pensiunile reangajaților veniți din armata austro-ungară, austriacă sau ungară se vor calcula conform normelor stabilite la art. 12 din menționatul decret No. 4.017/919, devenit art. 14 prin modificările de față, cu derogățiunea că se vor lua de bază datele menționate mai sus la art. 41, 42 și 43.

Art. 46. — Pentru stabilirea timpului calculabil la pensie, ofițerul sau reangajatul, care a cerut înscrierea la pensie, va prezenta foaia matriculară sau orice document oficial, constatând timpul servit în fiecare grad, sau în diferite pozițiuni, în armata austro-ungară, austriacă sau ungară, care îi dau dreptul la pensie.

Verificarea sincerității și temeiniciei documentelor prezentate de cel interesat, se face de către serviciile de îndependență ale corpurilor VI și VII armată, pentru cei cari la data cererii de înscriere la pensie, făceau parte dintr'un corp de trupă

sau serviciu, aflător în circumscripția teritorială a acelor corpuri de armată.

Pentru cei din Bucovina această verificare se va face de către serviciul de intendență al corpului VI armată, iar pentru cei cari în momentul înscrierii la pensiune făceau serviciul în vechiul Regat sau în Basarabia, această verificare se va face de către serviciul de intendență al corpului VII armată.

Art. 47. — Verificarea prevăzută la articolul precedent constă în compararea pieselor prezentate de cel interesat cu inscripțiunile din anuarul (Schematismul) armatelor austro-ungare, austriacă sau ungară și cu relațiunile ce serviciul de intendență respectiv va căuta, pe cât va fi posibil, să-și procure dela autoritățile militare ale fostei monarhii austro-ungare.

În caz de imposibilitate de a se stabili exacta situațiune a pozițiunii militare din documentele prezentate și relațiunile ce posedă serviciul de intendență respectiv, în acest caz timpul servit se va stabili prin declarațiuni din partea camarazilor, cel puțin unul.

Rezultatul examinării actelor prezentate și a investigațiunilor făcute de către serviciul de intendență, se va constata prin încheiere de proces-verbal motivat, pentru fiecare caz în parte. Acest proces-verbal, aprobat de șeful acelui serviciu pe a sa răspundere personală, va fi înaintat împreună cu toate actele de înscriere la pensiune ministerului de război (serviciul contencios), care dacă le va găsi în regulă, le va transmite ministerului de finanțe pentru înscrierea la pensiune a celui în drept, prin comisiunea de pensii de pe lângă acel minister, afară de cazul prevăzut la art. 48.

Aceste rezultate se vor comunica și celor interesați, cari au dreptul să beneficieze de dispozițiunile de sub art. 48.

Art. 48. — În toate cazurile, când serviciul de intendență a corpului de armată respectiv va avea vreo îndoială asupra

adevăratei situațiuni a celui care a cerut înscrierea la pensuni, rezultate din actele prezentate și din investigațiunile sale, le va supune aprecierii unei comisiuni mixte, compusă din șeful de stat-major și serviciul de intendență al corpului de armată respectiv și un delegat al ministerului de finanțe, luat dintre funcționarii financiari dela reședința corpului de armată respectiv.

Tot astfel se va proceda și în cazul când nu s'a putut produce nici un fel de probă care să stabilească cu precizie timpul exact servit în armata austro-ungară, austriacă sau ungară, a ofițerului sau reangajatului care a cerut înscrierea la pensune, precum și în cazul când cel interesat nu ar fi mulțumit cu concluziunile din procesul-verbal al serviciului de intendență.

Hotărârile comisiunii mixte vor fi constatate prin procese-verbale, motivate, pentru fiecare caz în parte, și vor fi aduse la cunoștința celui interesat, care își va formulă în scris obiecțiunile ce ar avea de făcut asupra lucrării comisiunii mixte.

Aceste întâmpinări, împreună cu toate actele relative, se vor înainta, prin serviciul de intendență al corpului de armată respectiv, ministerului de război (serviciul contencios), care le va transmite ministerului de finanțe.

Art. 49. — Concluziunile din procesele-verbale, atât ale serviciului de intendență, cât și ale comisiunii mixte, sunt subordonate aprobării sau modificării lor de către comisiunea de pensuni a ministerului de finanțe și Curții de apel respective, urmându-se, în această privință, regulile statornicite de legea generală de pensuni.

Art. 50. — Serviciile de intendență dela corpurile VI și VII armată vor lua chiar de acum măsuri a se face tot felul de cercetări și investigațiuni pentru stabilirea exactei situațiuni a ofițerilor și reangajaților veniți din armata austro-ungară sau ungară, pentru a se avea în vedere la epoca când fiecare urmează a fi înscris la pensune, ei și urmașii lor.

Art. 51. — Orice persoană care pentru stabilirea timpului servit de către ofițerii, asimiliați acestora și reangajații veniți în armata română, din armatele austro-ungară, austriacă sau ungară, va fi făcut la serviciile de intendență respective, conform art. 46. alin. II de mai sus, declarațiuni neconforme cu adevărul, se va pedepsi cu închisoare corecțională dela 3 luni la 3 ani.

Pentru acest delict, cel care a făcut asemenea declarațiuni neexacte va fi justițiabil de instanțele penale militare.

Dacă acele instanțe recunosc culpabilitatea inculpatului, îi va admite circumstanțe ușurătoare, pedeapsa nu va putea fi coborâtă mai jos de 2 luni închisoare corecțională.

Art. 52. — Pentru cei proveniți din Basarabia, data de 14/27 August 1916, prevăzută în art. 1 din decretul No. 4.017 din 1919, ca dată a trecerii armatei pe picior de război, se înlocuiește cu data de 27 Martie/9 Aprilie 1918, fixată prin decretul regal No. 842/918, publicat în *Monitorul Oficial* No. 8 din 10 Aprilie 1918, ca dată când Sfatul Țării din Basarabia a hotărât unirea cu Patria Mamă.

Aceleași înlocuiri de date se fac și în art. 2 din menționatul decret No. 4.017 din 1919.

Regulamentul acestei legi, călăuzit de principiile de mai sus pentru cei proveniți din armata austro-ungară, va stabil echivalarea gradelor ruse de cele române pentru cei proveniți din armata rusă și va prevedea regularea modului de plata pensiunilor ce li se cuvin.

Art. 53. — Regulara modulului de plată a pensionarilor militari și a urmașilor acestora din toate teritoriile alipite, deveniți cetățeni români, cari n'au servit în armata română, va forma obiectul unei deosebite legi.

Art. III. — Prezenta lege intră în vigoare cu începere dela 1 Aprilie 1920.

XLIII

L E G E

pentru cinstirea memoriei eroilor căzuți

Art. 1. — Pentru cinstirea memoriei eroilor noștri morți pentru Patrie, se va construi la București un edificiu comemorativ al războiului de unitate națională, cuprinzând un cenotaf al eroilor, deasupra căreia va fi depusă „Cartea de Aur”, conținând numele tuturor eroilor morți pentru Patrie.

Se vor ridica de asemeni monumente comemorative în toate localitățile unde s'au desfășurat actele de eroism ale neamului, monumente ce vor avea o amploare deosebită după importanța luptelor ce au avut loc în acele regiuni.

Se vor efectua lucrări pentru construirea, întreținerea în bună stare și înfrumusețarea mormintelor și cimitirelor eroilor noștri, atât în țară cât și în străinătate.

Aceste lucrări și construcții se vor face prin îngrijirea „Societății Mormintelor Eroilor căzuți în război” și sub direcțiunea ministerului de război.

Art. 2. — Comemorarea eroilor căzuți în război se va face în fiecare an, în ziua Înălțării Domnului.

Această zi, decretată ca sărbătoare națională, va fi serbată în toate comunele țării printr'un parastas, prin procesiuni și serbări cu caracter național, după un program stabilit de Societate, la care vor lua parte toate instituțiunile din Stat și particulari.

Art. 3. — Se va depune în fiecare comună un registru numit „Cartea de Aur”, ca și cel dela art. 1, în care se va înscrie :

a) Numele tuturor combatanților și necombatanților morți în campania 1916—1919, cari s'au născut sau au locuit în acea comună ;

b) Numele tuturor cetățenilor cari au murit din cauza actelor

de violență comise de dușmani, ei fiind în exercițiu funcțiunii lor sau făcându-și datoria de cetățeni.

c) Numele tuturor combatanților și necombatanților de naționalitate română, din teritoriile alipite, morți sub steag strein în interesul națiunii.

Această „Carte de aur” se va păstra în localul primăriilor, în sala de onoare, și va fi la dispoziția locuitorilor.

Pentru românii morți în străinătate, această „Carte de Aur” va fi depusă la legațiunea română.

Lista combatanților morți în campania 1916—1919, extrasă din „Cartea de Aur”, va fi afișată în sala școlii comunale, spre a fi pildă vie generațiunilor tinere.

Art. 4. — Familiilor celor morți în timpul și din cauza războiului li se vor decerne o diplomă specială, ce va fi instituită conform I. D. No. 735 din 19 Iulie 1919.

Dreptul de a primi și moșteni această diplomă se fixează astfel : soția, copiii în ordinea vârstei, părinții și frații în ordinea vârstei.

Art. 5. — Intreaga această operă de înaltă recunoștință națională va fi adusă la îndeplinire prin „Societatea Mormintele Eroilor căzuți în război” de sub înalta ocrotire a M. S. Regina.

Art. 6. — Fondurile acestei societăți, pe lângă cele prevăzute de statutele ce însoțesc înaltul decret No. 4.106 din 12 Septembrie 1919, se vor adună din :

a) Subvențiuni acordate de către Stat, subvențiuni al căror cuantum va fi stabilit anual de consiliul de miniștri ;

b) Din cota de 10% a timbrului de asistență, înființat prin art. 39 din legea pentru organizarea ministerului muncii și ocrotirile sociale, astfel cum a fost modificat prin decretul-lege No. 2.538 din 1920.

Acest timbru se va putea spori, pe cale de regulament, de către ministerul muncii și ocrotirilor sociale, pentru articolele

de lux, la o taxă progresivă de 1, 2, 3, 4 și 5 lei la sută, iar pentru unele articole pentru întrebuințarea curentă la o taxă proporțională de 1% ;

c) Din donațiuni și legate.

Art. 7. — Teatrul Național va cedă în folosul societății 2% din taxa de 12% ce se încasează conform înaltului decret No. 99 din Ianuarie 1919.

XLIV

LEGE

Art. 1. — Se vor restitui toate sumele ce s'au reținut personalului rămas în teritoriul fost ocupat, ca salarii de odihnă, salarii primite dela orice altă administrație publică din țară sau dela administrația germană, cu ocazia achitărilor salariilor și accesoriilor pe acel timp.

Art. 2. — Se va plăti 90% din salariul brut bugetar, fără adaose sau accesorii, diurne, ore suplimentare, chirie sub orice forme, etc., întregului personal evacuat dela reședință din teritoriul fost ocupat, sau mobilizat în serviciul armatei.

Această indemnizare se va plăti în mod excepțional și celor evacuați din linia frontului Galați-Tecuci, Mărășești-Palanca.

Se exceptează :

a) Cei aflați în străinătate și cari au primit spese de deplasare pentru tot timpul dela data plecării din țară și până la înapoiere.

Nu fac parte din această categorie cei trimiși în Basarabia, chiar dacă au primit spese de deplasare, întru cât acele spese erau destinate la acoperi scumpetea vieții din acea regiune ;

b) Cei ce au optat pentru solda militară vor primi aceste indemnizări asupra salariului civil pe timpul cât a primit solda militară ;

c) Indemnizarea prevăzută în acest articol, se va calcula

pe timpul dela 1 Noemvrie 1916 și până la data înapoierii la reședință, întrucât această înapoiere nu este posterioară datei de 1 Decemvrie 1918, la care dată încetează această indemnizare pentru toți funcționarii.

Pensionarii militari și civili cari au fost mobilizați în serviciul armatei și evacuați dela reședințele lor din teritoriul fost ocupat, se vor bucura și ei de drepturile prescrise la acest articol, luându-se ca bază solda brută pe care o primeau ca mobilizați.

Art. 3. — Se va plăti o indemnizare de 63% din salariu brut bugetar, deasemenea fără orice alte accesorii, etc., pe tot timpul dela 1 Ianuarie 1917 până la 1 Decemvrie 1918 personalului care la data de 1 Noemvrie 1916 își avea reședința în teritoriul rămas liber, fie că era mobilizat pe loc sau la armată. Fac excepție cei menționați la literile *a* și *b* de sub art. 2.

Art. 4. — Familiile personalului decedat, adică soția și copiii minori, vor primi restituirile și indemnizările de mai sus tot până la data de 1 Decemvrie 1918.

Art. 5. — Asupra acestor indemnizări nu se va aplica impozitul de 3 la sută către Stat.

Art. 6. — Statul va acorda aceleași avantaje funcționarilor județeni și comunali, în aceleași condițiuni.

Art. 7. — Plata se va face în rentă blocată împrumutul 5% din 1920, pe cursul de 85% și se va impută creditului de război, care în acest scop se sporește cu suma de 400.000.000 lei.

XLV

L E G E

Art. 1. — Observatorul astronomic și meteorologic din București se desparte :

1. În „Institutul meteorologic central al României”, care

trece la ministerul agriculturii și domeniilor și va forma o direcțiune centrală a acestui departament.

2. „Observatorul astronomic”, care rămâne la ministerul instrucțiunii.

Art. 2. — Personalul institutului meteorologic trece cu drepturile câștigate, încadrându-se între funcționarii ministerului agriculturii și domeniilor, potrivit prevederilor legii de organizare a acestui departament.

Art. 3. — Toată averea observatorului astronomic, constând din clădiri, instrumente științifice, biblioteca, arhiva, etc., care a aparținut și servit institutului meteorologic până la 1 Aprilie 1908, când a fost trecut la ministerul instrucțiunii și aceea care s'a procurat după 1908 pentru serviciul meteorologic, revine de drept institutului meteorologic.

Art. 4. — Organizarea institutului meteorologic se va face ulterior pe baza unei legi speciale.

Art. 5. — Toate dispozițiunile contrarii acestei legi sunt și rămân abrogate.

XLVI

LEGE

CAPITOLUL I

Libertatea muncii

Art. 1. — Se garantează oricui, în limitele legilor și regulamentelor existente, precum și ale legii de față, dreptul de a munci după voie.

Art. 2. — Oricine prin amenințări grave, imediate și directe,

ori prin violențe de fapt, va împiedecă sau sili ori va încercă să împiedice sau să silească pe cineva de a munci, în timpul sau cu ocazia unei încetări colective de lucru, se va pedepsi după cum se arată mai jos.

Art. 3. — Acei cari s'au făcut vinovați de amenințările calificate mai sus, sau de violențe de fapt, se vor pedepsi cu o amendă dela 10—200 lei, și cu închisoare dela 15 zile până la șase luni, afară de cazurile când codul penal prevede o pedeapsă mai gravă.

CAPITOLUL II

Incetarea colectivă a lucrului

Secția I

Art. 4. — Nici o încetare colectivă de lucru, pentru cauze referitoare la condițiile de muncă, fie din inițiativa patronului, fie din inițiativa salariaților, nu va putea avea loc în vreunul din stabilimentele industriale și comerciale arătate mai jos, înainte de a se fi îndeplinit procedura de împăciuire.

Orice încetare colectivă de lucru, pentru cauze străine celor arătate mai sus, este interzisă prin legea de față.

Art. 5. — Prin încetare colectivă de lucru, în sensul legii de față, se înțelege încetarea lucrului a cel puțin $\frac{1}{3}$ din numărul total al salariaților stabilimentului industrial sau comercial, ori din numărul salariaților ocupați în una sau mai multe secțiuni din acel stabiliment.

Art. 6. — Cad sub prevederile legii de față :

Stabilimentele industriale și comerciale, de orice natură, cari întrebuințează în mod obișnuit un număr de cel puțin 10 salariați.

Secția II

Împăciuirea

Art. 7. — Când în una din întreprinderile prevăzute la art. 6 se ivește un litigiu referitor la condițiunile de muncă, susceptibil de a provoca o încetare colectivă de lucru, salariații vor alege o delegație de 2—5 persoane cari, împreună cu patronul întreprinderii ori reprezentantul său și în prezența unui delegat al Ministerului Muncii, vor cerceta modalitățile pentru aplanarea prin bună învoială a conflictului.

În mod excepțional, când natura întreprinderii o cere, delegatul Ministerului Muncii va putea fixa și admite la discuțiune, din partea salariaților, un număr mai mare de reprezentanți decât cel prevăzut la primul alineat.

Delegații salariați vor trebui să aibă împuternicire scrisă din partea cel puțin a majorității numărului de salariați prevăzut la art. 5.

Când patronul este reprezentat la tratative de împăciuire prin una sau mai multe persoane, acestea, pentru a putea lua parte la desbateri, vor trebui să aibă împuternicire scrisă dela patron. În caz când întreprinderea aparține Statului, acesta va fi reprezentat prin direcțiunea întreprinderii sau delegatul ei.

Art. 8. — Poate fi ales ca delegat orice persoană, indiferent de sex, care a împlinit vârsta de 25 ani, care nu a suferit vre-o condamnare aducând după sine pierderea drepturilor civile și politice sau vre-o condamnare cu închisoare pe baza legii de față și care lucrează cel puțin de 6 luni în întreprindere sau dela înființarea ei, dacă întreprinderea nu are încă 6 luni de existență.

Art. 9. — Obiectul litigiului și alegerea delegaților vor fi comunicate în scris celeilalte părți interesate.

Patronul sau șeful stabilimentului este obligat ca, în cel mult 24 ore dela primirea sau facerea comunicării, să înștiințeze

pe inspectorul regional al Ministerului Muncii, în circumscripția căruia se află întreprinderea, fie direct, fie prin intermediul prefecturii de județ sau de poliție, de ivirea conflictului.

Înștiințarea inspectorului regional al Ministerului Muncii poate fi făcută și de către delegații salariaților.

Ministerul Muncii, prin organele sale, va putea chiar din oficiu să pășească la aplicarea procedurii de împăciuire.

Art. 10. — În caz când litigiul se porduce de odată în mai multe întreprinderi similare, procedura dela art. 7 se va îndeplini pentru toate aceste întreprinderi.

Delegatul Ministerului Muncii va invita atât pe delegații salariaților cât și pe ai patronilor, aleși în fiecare întreprindere, conform dispozițiilor art. 7, să desemneze dintre dânsii împuterniciți, cari să participe în comun la tratativele de împăciuire.

Numărul împuterniciților astfel desemnați de către delegații salariați nu va putea trece de 10. Acest număr va putea fi totuși depășit în cazul prevăzut la art. 7 alin. 2.

Numărul împuterniciților patroni nu va putea trece de trei.

Atât împuterniciții salariaților, cât și ai patronilor, vor trebui să aibă mandat scris din partea delegaților respectivi.

Art. 11. — Inspectorul regional al Muncii sau delegatul său face cunoscut părților, în termen de cel mult 3 zile libere dela data sesizării sale, data și locul împăciuirii.

Discuțiunile pot avea loc, după alegere, fie în localul celei mai apropiate corporații sau organizații similare pentru provinciile alipite, fie la sediul stabilimentului. Ele vor fi conduse de către delegatul Ministerului Muncii.

Art. 12. — La data fixată, delegatul Ministerului Muncii va face verificarea titlurilor tuturor delegaților ori împuterniciților salariați și patroni și va încerca să împace părțile.

Art. 13. — Rezultatul desbaterilor se va consemna într'un proces-verbal, subscris de către reprezentanții salariaților, de

către patron, patroni sau reprezentanții lor și de către delegatul Ministerului Muncii.

Procesul-verbal se va face în trei exemplare, din cari unul va rămâne delegației salariaților, al doilea patronului, patronilor sau reprezentanților lor și al treilea delegatului Ministerului Muncii.

Art. 14. — În caz când s'a ajuns la un acord, hotărîrea consemnată în procesul-verbal este obligatorie pe timpul pentru care a fost luată, în toate întreprinderile atinse de conflict, atât față de patron sau patroni, cât și față de toți salariații din categoriile reprezentate în litigiu.

Dacă părțile nu au fixat vreun termen de valabilitate al acordului încheiat, acesta se va considera valabil cel puțin 6 luni dela data procesului-verbal. Convenția rămâne în vigoare și după expirarea acestui termen, dacă părțile nu hotărăsc denunțarea ei. În caz de denunțare procedura de față este obligatorie numai dacă părțile nu pot cădea de acord asupra nouilor condițiuni de muncă.

Acordul încheiat se va afișa în toate stabilimentele interesate.

Secția III

Arbitrajul

Art. 15. — În caz când prin tratativele de împăciuire nu se ajunge la înțelegere, se va dresa un proces-verbal de neîmpăcare, părțile putând deferi judecarea litigiului unei comisii de arbitraj.

Această comisie va fi alcătuită după procedura de mai jos, dacă părțile nu convin altfel.

Art. 16. — Arbitrajul este obligatoriu și orice încetare colectivă de lucru este interzisă în toate întreprinderile și instituțiile Statului, județului sau comunei, de orice natură ar fi ele, precum și în întreprinderile mai jos notate, cari funcțio-

nează în interesul public și a căror oprire pune în primejdie existența și sănătatea populației sau viața economică și socială a țării :

a) Întreprinderile de transport pe uscat, pe apă și aeriene, inclusiv personalul întrebuințat la încărcare și descărcare ;

b) Sondele și distileriile de petrol, minele de combustibil, precum și întreprinderile de captare a gazelor naturale ;

c) Uzinele de gaz și electricitate ;

d) Întreprinderile de distribuție de apă și forță motrice ;

e) Întreprinderile de mori, brutării și abatorii ;

f) Stabilimentele ospitalicești ;

g) Întreprinderile pentru ridicarea gunoaelor și curățitul străzilor ;

h) Serviciul de igienă publică.

Art. 17. — Comisia de arbitraj se compune, indiferent de numărul întreprinderilor, din 4 membri activi și 2 supleanți, aleși pentru fiecare caz de către însăși părțile interesate, și anume : doi membri activi și un supleant, din partea elementului patronal, doi membri activi și un supleant din partea salariaților, precum și dintr'un președinte.

Procedura desemnării membrilor, precum și condițiile pe cari aceștia trebuie să le îndeplinească, pentru a fi aleși în comisia de arbitraj, sunt acelea prevăzute la împăciuire.

Membrii desemnați în comisia de arbitraj pot fi aleși și dintre delegații sau împuterniciții cari au participat la tratativele de împăciuire.

Art. 18. — Președintele este desemnat de comun acord de către cei patru membri activi delegați în comisia de arbitraj.

Delegatul Ministerului Muncii va trimite președintelui, astfel desemnat, procesul-verbal împreună cu toate actele referitoare la tratativele de împăciuire cari au avut loc.

Art. 19. — Dacă în termen de 48 ore dela încheierea procesului-verbal de neîmpăcare, părțile nu au desemnat dele-

gați, sau aceștia nu au căzut de acord asupra persoanei care trebuie să îndeplinească funcțiunea de președinte, delegatul Ministerului Muncii va trimite dosarul cauzei și sesiză, după cazuri, pe una din persoanele mai jos enumerate, care va fi de drept președintele comisiei de arbitraj :

a) Primul-președinte sau președintele tribunalului, sau un magistrat delegat de el, atunci când conflictul interesează una sau mai multe întreprinderi din cuprinsul unui singur județ ;

b) Primul președinte al Curții de Apel, sau un consilier delegat de acesta, dacă conflictul interesează întreprinderi din cuprinsul circumscripției unei Curți de Apel ;

c) Primul-președinte al Inaltei Curți de Casație și Justiție sau un consilier delegat al acestei Inalte Curți, dacă conflictul interesează întreprinderi din cuprinsul circumscripțiilor mai multor Curți de Apel.

Art. 20. — Președintele comisiei va invita pe delegați, în caz când aceștia au fost desemnați, în ziua și la locul fixat, pentru desbateri și pronunțarea arbitrajului. La data fixată el va face verificarea actelor de împuternicire a delegaților.

Art. 21. — Președintele, fie din propriul său îndemn, fie la cererea membrilor comisiei de arbitraj, va putea ordona anchete expertize, constatări locale, etc., precum și cită orice persoană ce va crede necesar să fie ascultată pentru lămurirea cauzei.

Pentru exercitarea tuturor prerogativelor sale, președintele comisiei de arbitraj se poate folosi de autoritățile administrative și polițienesti competente, cari sunt datoare să execute dispozițiunile sale întocmai ca ale oricărei instanțe judecătorești. Neexecutarea din partea acestor autorități a dispozițiunilor luate de președinte, va fi socotită ca refuz de serviciu legalmente datorit și se va pedepsi conform legii.

Art. 22. — În caz când toate punctele în litigiu, supuse, arbitrajului, sau numai parte din ele, nu se pot soluționa

după avizul unanim al celor patru membri delegați ai comisiei de arbitraj, decât dacă soluțiunea ce urmează a fi dată, trebuie aplicată la toate întreprinderile similare din aceeași regiune, atunci, pentru soluționarea acelor puncte, președintele va dizolva prima comisie de arbitraj și va invita părțile interesate din toate acele întreprinderi să desemneze delegați pentru o nouă comisie de arbitraj, conform dispozițiilor dela art. 17.

Art. 23. — Desbaterile arbitrajului vor avea loc la sediul corporației celei mai apropiate, sau al organizațiunii similare pentru provinciile alipite, în caz când președintele comisiei de arbitraj este desemnat prin acordul părților. Unul dintre funcționarii acestei corporații sau organizații, desemnat de Inspectorul Regional al Muncii, va îndeplini funcțiunea de grefier.

Dacă președintele Comisiei de arbitraj este vreuna dintre persoanele desemnate prin art. 19, atunci desbaterile vor avea loc la sediul instanței judiciare din care face parte președintele. Funcțiunea de grefier, în acest din urmă caz, va fi îndeplinită de unul dintre grefierii instanței judiciare respective, delegat de către președinte.

Art. 24. — Hotărîrea comisiei de arbitraj se ia prin majoritate de voturi, în completul membrilor comisiei.

În caz când nu se poate obține un vot de majoritate, precum și în cazul când ambele părți, sau una din ele, refuză să trimează delegați în comisia de arbitraj, hotărîrea va fi dată de președinte.

Art. 25. — Hotărîrea de arbitraj, pronunțată în conformitate cu dispozițiunile legii de față, este obligatorie pe timpul pentru care a fost pronunțată, în toate întreprinderile părtașe la conflict, sau chemate a fi reprezentate conform art. 22, atât față de patron sau patroni, cât și față de toți salariații din categoriile reprezentate sau interesate în litigiu.

Dacă hotărîrea nu prevede vreun termen, se va considera

valabilă cel puțin 6 luni dela data pronunțării. Hotărîrea rămâne în vigoare și după expirarea acestui termen, dacă părțile nu hotărîesc denunțarea ei. În caz de denunțare procedura legii de față devine obligatorie numai dacă părțile nu pot cădea de acord asupra noilor condiții de muncă.

Art. 26. — Hotărîrea de arbitraj, pronunțată în conformitate cu dispozițiunile legii de față, se va înainta în original împreună cu dosarul cauzei la sediul Inspectoratului Regional al Muncii în circumscripția căruia s'a pronunțat arbitrajul și se va afișa în toate întreprinderile interesate în litigiu.

Secția IV

S a n e ț i u n i

Art. 27. — Oricine, patron ori salariat, va fi provocat, prin mijloacele enumerate la art. 47, alin. I din codul penal, o încetare colectivă de lucru, interzisă prin legea de față, chiar dacă această provocare a rămas fără urmări, se va pedepsi cu amendă dela 50—10.000 lei.

Dacă provocarea de mai sus va fi avut loc pentru una din întreprinderile prevăzute la art. 16, pe lângă amenda prevăzută la primul aliniat, se va aplica și pedeapsa închisorii dela o lună la un an.

Art. 28. — În caz de încetare colectivă de lucru, interzisă prin legea de față, acela sau aceia cari vor fi ordonat-o se vor pedepsi cu amendă dela 50—20.000 lei.

Dacă încetarea colectivă de lucru are loc într-o întreprindere dela art. 16, pe lângă amenda prevăzută la primul aliniat, se va aplica și pedeapsa închisorii de la 3 luni la un an.

Art. 29. — Șeful stabilimentului ori conducătorul întreprinderii care nu va îndeplini în termenul fixat obligațiunea prevăzută la art. 9, se va pedepsi cu amendă dela 500—10.000 lei.

Art. 30. — Patronul care va împiedica, prin ori ce mijloc,

pe vreun delegat dela îndeplinirea funcţiunilor sale, se va pedepsi cu amendă dela 100—5.000 lei, în afară de daune interese la cari, eventual, ar putea fi condamnat pentru rupere abuzivă a contractului de muncă.

Art. 31 — Orice persoană chemată în regulă ca martor de către preşedintele comisiei de arbitraj, care nu se prezintă, fără să invoace o scuză valabilă, se va pedepsi de către acesta, conform art. 188 şi 189 din procedura civilă.

Art. 32. — Neexecutarea celor stabilite prin procesul-verbal de împăciuire, sau neexecutarea hotărîrii de arbitraj, constituie un just motiv de rupere a contractului de muncă şi dă drept părţii lezate a cere daune-interese fără prejudiciu aplicării sancţiunilor penale din legea de faţă dacă este cazul.

CAPITOLUL III

Sabotajul

Art. 33. — Distrugerea, deteriorarea, sustragerea, falsificarea, fabricarea defectuasă prin erori voite, manevrări sau manipulări frauduloase a maşinilor, instalaţiunilor, instrumentelor de lucru, materialelor, mărfurilor şi produselor, în total sau în parte, se consideră ca delict de sabotaj, atunci când făptuitorul se găseşte legat printr'un contract de muncă cu persoana căreia îi aparţin obiectele enumerate mai sus.

Asemenea se consideră ca delict de sabotaj rezistenţa pasivă care paralizează producţia, împiedicând funcţionarea normală a întreprinderi, dacă făptuitorul se găseşte într'un raport juridic identic cu acela definit mai sus.

Art. 34. — Faptele delictuoase enumerate de articolul de mai sus, prevăzute în codul penal, dacă întrunesc totodată şi elementele speciale ale delictului de sabotaj, se vor pedepsi cu maximum pedepsei prevăzute în articolele respective din acel cod.

Faptele delictuoase enumerate de articolul de mai sus, cari nu sunt prevăzute în codul penal, se vor pedepsi cu închisoare dela 3 luni la doi ani, după gravitate.

Art. 35. — Săvârșirea sabotajului în timpul și cu prilejul unei încetări colective de lucru, interzise prin legea de față, constituie o circumstanță agravantă.

CAPITOLUL IV.

Dispozițiuni generale

Art. 36. — Toate faptele delictuoase prevăzute în această lege se vor judeca de tribunalul locului unde au fost comise, afară de acelea cari, prin natura pedepsei ce urmează să se aplice vinovaților, trebuiesc să fie judecate de Curțile cu jurați.

Tribunalul va judeca de urgență și cu precădere, fără drept de opoziție, cu apel și recurs conform procedurii penale.

Art. 37. — Acțiunea publică se va putea pune în mișcare, fie în urma unei cereri a părților interesate, fie la cererea Ministerului Muncii, fie din oficiu de către Ministerul Public.

Pe lângă agenții de constatare, instituți de dreptul comun, infracțiunile prevăzute în această lege, se vor putea constata și de organele depinzând de Ministerul Muncii, în temeiul unei delegațiuni generale sau speciale dată în scris de acel minister.

Instanța de judecată va putea fi sesizată direct și prin actele de constatare a unor asemenea organe.

Aceste acte fac dovadă până la proba contrarie.

Art. 38. — Toate amenzile pronunțate pe baza legii de față se vor urmări și încasa pentru a fi vărsate la fondul destinat organizării învățământului profesional din Ministerul Muncii și ocrotirilor Sociale.

În caz de insolabilitate a infractorului, se va face aplicațiunea art. 28 din codul penal.

Art. 39. — Toată procedura împăciuirii și a arbitrajului este gratuită.

Art. 40. — Salariații delegați, fie în comisia de împăciuire, fie în aceea de arbitraj, sunt îndreptățiți a lipsi, pe tot timpul cât sunt împiedicați de la lucru, din pricina îndeplinirii mandatului lor, fără ca aceasta să poată constitui, pentru patronul sau șeful stabilimentului, un motiv legitim de rupere a contractului de muncă. Pe tot acest timp patronul sau șeful stabilimentului este obligat a plăti salariaților delegați un salariu zilnic egal cu salariul mijlociu, socotit pe ultimele șapte zile lucrate, precum și acesoriile eventual cuvenite.

Art. 41. — În caz de încetare colectivă a lucrului în vreuna din întreprinderile arătate la art. 16, se vor putea rechiziționa localurile, materialul, personalul de conducere și de execuție, precum și tot ce este necesar pentru a se asigura funcționarea acelor întreprinderi.

Art. 42. — În toate întreprinderile în care arbitrajul este obligator, direcțiunile sau patronii respectivi sunt obligați să întocmească, în cel mult 6 luni dela punerea în aplicare a prezentei legi, un statut reglementând condițiunile de muncă și de remunerare a personalului.

Aceste statute vor fi înaintate Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale, care le va aproba întocmai, sau cu modificările ce va crede util a introduce, după ce va fi consultat organizațiile patronale și muncitorești, interesate în cauză.

Art. 43. — Executarea pedepselor pronunțate în bază art. 2, 3—27, 28, 29, 30, 31, și 32 din această lege, se va putea suspenda de judecător pe termen de un an dela data rămânării lor definitive pentru cei condamnați pentru prima oară.

Cei căzuți în recidivă nu beneficiază de această suspendare, iar dacă recidiva se produce în cursul aceluiaș an, condamnatul execută ambele pedepse pronunțate împotriva sa. Suspen-

darea se va trece în sentință, fiind lăsată la aprecierea judecătorului.

Art. 44. — Toate dispozițiunile contrarii legii de față sunt și rămân abrogate.

XLVII

LEGE

Art. I. Toate rentele provenite din accidente de muncă întâmplate până la promulgarea legii de față, vor putea fi revizuite.

Rentele pentru accidente de muncă corespunzătoare unei invalidități de cel mult 30 la sută vor putea fi răscumpărate cu capitalul lor constitutiv, conform normelor stabilite la art. 145 din legea pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești.

Art. II. Toți rentierii cari primesc sau vor primi dela asociația patronală o rentă corespunzătoare unei invalidități de peste 30 la sută, precum și acei a căror rentă n'a fost răscumpărată, potrivit art. I din această lege, vor mai primi din fondurile asociației patronale pe lângă renta cuvenită conform legii de asigurare contra accidentelor și un spor de scumpete, după cum se arată mai jos.

Cei cu invaliditate până la 30% un spor de 50% din rentă.

Cei cu invaliditate dela 31%—40% un spor de 100 % din rentă.

Cei cu invaliditate dela 41%—50% un spor de 110% din rentă.

Cei cu invaliditate dela 51 % — 60% un spor de 120% din rentă.

Cei cu invaliditate dela 61 % — 70% un spor de 140% din rentă.

Cei cu invaliditate dela 71% — 80% un spor de 160% din rentă.

Cei cu invaliditate dela 81% — 90% un spor de 180% din rentă.

Cei cu invaliditate dela 91% — 100% un spor de 200% din rentă.

Art. III. Urmaşii cari primesc o pensie depe urma unui accident mortal de muncă vor mai primi din fondurile asociaţiei patronale, pe lângă pensia cuvenită conform legii de asigurare contra accidentelor de muncă şi un spor de scumpete de 150%.

Art. IV. Toţi cei cari primesc dela casa centrală o pensie pentru invaliditate din boală sau pentru bătrâneţe vor mai primi, din fondurile asigurării contra invalidităţii şi bătrâneţii, pe lângă pensia cuvenită conform legii, şi un spor de scumpete de 200 la sută.

Art. V. Sporurile de scumpete arătate mai sus se acordă dela data promulgării legii de faţă şi până la data la care se va acordă şi pensionarilor Statului sporul de scumpete.

Art. VI. Sporul de scumpete nu se acordă străinilor rentieri sau pensionari cari nu locuesc în ţară.

XLVIII

L E G E

**pentru modificarea unor articole din legea de
reorganizare a ministerului afacerilor străine din
15 Martie 1915**

Art. I. Condițiunile de admitere în cariera diplomatică impuse de art. 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, din legea de reorganizare a ministerului afacerilor străine din 15 Martie 1912, se mențin pentru tinerii din vechiul regat. Pentru tinerii din teritoriile alipite nu se cer alte condițiuni decât cele generale prevăzute la art. 33 și 34, precum și o diplomă de doctorat, sau licență în drept, științe politice, litere sau o diplomă echivalentă a unei școli de comerț, industrie, finanțe, agronomie, științe tehnice, etc., aceasta până la noua lege de organizare a ministerului afacerilor străine.

Art. II. Condițiunile de admitere în cariera consulară impuse de art. 47, 48, 49 și 50 se abrogă, atât pentru tinerii din vechiul regat cât și pentru aceia din ținuturile alipite, menținându-se numai condițiunile generale dela art. 33 și 34. La art. 33, pentru tinerii din ținuturile alipite nu se va ține seamă decât de paragrafele 1) și 2).

Art. III. Articolul 35 se modifică astfel :

„Nimeni nu poate fi numit copist în administrațiunea centrală, dacă nu posedă bacalauriatul sau o diplomă echivalentă acestuia, din țară ori din străinătate, recunoscută conform legii instrucțiunii publice și dacă nu a trecut un examen de admitere.

„Pentru tinerii cari se destină serviciului contabilității, diploma de bacalauriat poate fi înlocuită prin o diplomă echivalentă a unei școli superioare de comerț“.

Această lege se va pune în aplicare dela 1 August 1920.

XLIX

L E G E

Art. I. Ministerul de finanțe este autorizat să pună în circulațiune monete metalice pentru o valoare nominală de lei 20.000.000 repartizați astfel:

Lei 15.000.000 în bucăți de 50 bani.
 „ 5.000.000 „ „ „ 25 „

Art. II. Felul metalului, titlul, dimensiunea, greutatea și forma acestor monete, se vor stabili de către consiliul miniștrilor după propunerea ministerului de finanțe.

Art. III. Ministerul de finanțe este autorizat să contracteze prin bună învoială baterea acestor monete.

Cheltuielile de fabricațiune se vor acoperi din valoarea monetelor, iar beneficiul ce va rezultă se va trece la buget.

L

L E G E

Art. I. Statul cedează în mod gratuit societății pentru profilaxia tuberculozei în România, secția Oltenia, filiala Craiova un teren, aproximativ 25 ha din proprietatea Bucovăț-Leamna, județul Dolj, în scop de a se construi pe acel teren un spital sanatoriu și parcul necesar pentru bolnavii de tuberculoză.

Societatea nu va putea da altă destinație terenului decât aceea pentru care i se cedează.

LI

L E G E**pentru scutirea de taxe de consumație a produselor exportate**

Art. I. Taxele de consumație prevăzute în decretul lege No. 3.364. 918 nu se vor mai percepe la mărfurile exportate, rămânând a se aplică dispozițiunile legilor anterioare aceluia decret lege în ce privește controlul pentru ieșirea din țară a acelor produse fără plata taxele de consumație.

Art. II. Dispozițiunile legii de față se vor aplică la data pro mulgării ei.

LII

L E G E**de organizarea corpului silvic**

TITLUL I

Art. I. Corpul silvic se compune din personalul tehnic superior, cuprinzând inginerii silvici de toate gradele, și din personalul inferior, cuprinzând : conductorii, brigadierii și pădurarii.

Fac parte din cadrele active ale corpului silvic : inginerii silvicii, conductorii silvici, brigadierii și pădurarii funcționari ai Statului.

TITLUL II.

Condițiuni de admisibilitate

Personalul tehnic superior

Art. 2. — Pentru a fi admis în corpul tehnic silvic superior al Statului, se cer următoarele condițiuni :

- a) Să fie cetățean român ;
- b) Să aibă vârsta de cel puțin 22 ani împliniți ;
- c) Să fie satisfăcut legea de recrutare ;
- d) Să aibă diploma sau certificatul de absolvire a unei școli superioare de silvicultură din țară sau din străinătate.

Art. 3. — Numirea la intrarea în corpul silvic al Statului se fac prin decret regal.

La intrarea în corp, oricare membru al corpului tehnic silvic superior, va depune jurământul înaintea tribunalului județului unde își exercită funcțiunea sau înaintea administratorului Casei pădurilor, formulat astfel :

„Jur de afi credincios Regelui, de a observa cu sfințenie Constituția și legile țării și de a îndeplini cu onoare și conștiință funcțiunea ce îmi este încredințată.

Așa să-mi ajute Dumnezeu“.

TITLUL III.

Art. 4. — Gradele în corpul silvic, începând dela cel mai mic, sunt :

- a) Inginer silvic stagiar ;
- b) Inginer silvic ;
- c) Inginer șef silvic ;
- d) Inginer inspector silvic ;
- e) Inginer inspector general silvic ;
- f) Consilier silvic.

Gradul de inginer silvic are 2 clase, acel de inginer șef silvic

are 3 clase, cel de inginer inspector silvic 2 clase, iar cel de inginer inspector general silvic și consilier silvic, au o singură clasă.

Art. 5. — Pentru a fi numit inginer silvic stagiar se cer condițiunile dela art. 2.

a) Inaintările dela clasă la clasă și dela grad la grad, se fac după un stagiul de 2 ani, afară de gradul de consilier, pentru care se cere 4 ani în gradul de inginer inspector general;

b) Inaintările dela gradul de inginer silvic stagiar până la gradul de inginer inspector silvic exclusiv se fac $\frac{2}{3}$ la vechime și $\frac{1}{3}$ la alegere.

Inaintările dela gradul de inspector silvic în sus se fac numai la alegere.

Art. 6. — Pentru dobândirea gradului de inginer șef silvic clasa III se mai cere și un examen teoretic și practic, trecut înaintea unei comisiuni speciale, compusă din 4 membri trași la sorți din consiliul tehnic al pădurilor, și un profesor delegat de consiliul profesoral al școalei superioare de silvicultură.

Art. 7. — Inginerii silvici cari funcționează la Domeniul Coroanei, comune, județe, instituțiuni publice și stabilimente de utilitate publică, fac parte din corpul silvic și sunt considerați ca detașați.

Acei cari îndeplinesc condițiunile de admisibilitate, vor fi înaintați după regulile stabilite prin legea de față, afară de gradul de consilier silvic, rezervat corpului silvic din serviciul Statului. Salariul lor va fi plătit de acele instituțiuni după tabela anexată la legea de față.

TITLUL IV

Condițiuni de reprimire în serviciul Statului a inginerilor silvici

Art. 8. — Inginerii silvici retrași din serviciul Statului prin demisia, pot fi reprimiți cu gradul care l-au avut la data părăsirii serviciului.

Art. 9. — Inginerii silvici din serviciul Domeniului Coroanei, județelor, comunelor, instituțiilor publice și stabilimentelor de utilitate publică, puse sub controlul Statului, pot fi reprimiți în serviciul Statului cu gradele ce au, dacă vor fi obținute în condițiunile din legea de față.

Art. 10. — Inginerii silvici demisionați din serviciile Statului, înainte de punerea în aplicare a acestei legi și cari au funcționat la Domeniul Coroanei, Academie, Eforia spitatelor civile din București, Așezămintele Brâncovenești și Epitropia Sf. Spiridon din Iași, pot fi reprimiți în serviciul Statului, ținându-se seamă de vechime pe tot timpul servit la instituțiunile mai sus arătate, potrivit art. 8 din lege, cum și de gradele dobândite în baza art. 57 din legea silvică până la data aplicării acestei legi.

Art. 11. — Inginerii silvici cari și-au exercitat profesiunea de inginer silvic în mod obișnuit și cu distincțiune, la particulari sau instituțiuni, altele decât cele menționate la art. 9, pot fi primiți în serviciul Statului, dacă au un stagiu îndoit pentru gradul ce îl solicită și numai până la gradul de inginer șef silvic, îndeplinind condițiunile cerute de art. 2.

Art. 12. — Inginerii silvici cari se detașează de ministerul domeniilor cu consimțământul lor a funcționa la instituțiunile arătate la art. 9, păstrează rangul avut la Stat, iar pentru înaintare în timpul detașării li se aplică aceleași dispozițiuni ca pentru inginerii silvici din serviciul Statului.

TITLUL V

Incompatibilități

Art. 13. — Membrii corpului silvic al Statului nu pot ocupa alte funcțiuni, nici primi însărcinări ca membri în consiliile de administrație și censori la societăți; pot însă să fie numiți experți de justiție, când nu vor fi interese contrarii Statului.

Art. 14. — Inginerii silvici numiți profesori, agregăți, conferențieri sau asistenți de cursuri la școala superioară de silvicultură, sau la orice altă școală silvică, vor funcționa ca detașați, conservând toate drepturile ce le dă prezenta lege. În ce privește retribuția, va fi după alegere, aceea a gradului din corpul silvic sau aceea de profesor.

TITLUL VI

Transferări

Art. 15. — Membrii corpului silvic dela gradul de inginer silvic clasa I în sus pot fi transferați, în urma propunerii administratorului Casei pădurilor, pe cale de înaintare, în interes de serviciu și pe cale disciplinară.

Pentru transferarea în interes de serviciu se va lua avizul consiliului tehnic, iar pentru transferarea pe cale disciplinară, luându-se avizul consiliului de disciplină prevăzut la art. 17.

TITLUL VII

Consiliul superior tehnic și atribuțiunile sale

Art. 16. — Consiliul tehnic al pădurilor, pe lângă atribuțiunile date prin legea silvică, mai are cădere de a aviza asupra transferărilor în interes de serviciu și asupra înaintărilor în corpul silvic, dela grad la grad și dela clasă la clasă, afară de aceea de consilier silvic, care rămâne a se face de ministru numai după propunerea administratorului Casei pădurilor.

De asemenea are cădere a se pronunța asupra numirilor și înaintărilor a inginerilor silvici, funcționari la instituțiunile prevăzute de art. 1, aliniatele *a*, *b* și *c* din codul silvic, cum și a inginerilor silvici din serviciul proprietarilor particulari, conform art. 56 din codul silvic.

Pentru înaintările în corpul silvic al Statului se va întocmi

un tablou de către consiliul tehnic în fiecare an, până la 1 Martie.

În caz de vacanță și când în tablou n'ar mai fi candidați recomandați, prin numiri făcute anterior, consiliul poate fi convocat a se pronunța la fiecare vacanță, recomandând cel puțin 2 candidați și cel mult 3, pentru fiecare loc vacant.

Art. 17. — Consilul tehnic, funcționând ca consiliu superior pentru înaintări, va fi prezidat de ministru. Administratorul Casei pădurilor, în toate cazurile, va lua parte la consiliu și îl va prezida în lipsa ministrului.

Deciziunile se dau cu majoritatea voturilor membrilor consiliului tehnic.

Ministrul, după propunerea administratorului Casei pădurilor, va face înaintările în corpul silvic, luând de bază tabloul întocmit de consiliul tehnic.

Consiliul de disciplină

Art. 18. — Pe lângă ministrul domeniilor va funcționa un consiliu de disciplină care are căderea a se pronunța asupra abaterilor pentru cari va fi sesizat de ministrul domeniilor sau de administratorul Casei pădurilor.

Din acest consiliu fac parte 4 membri din consiliul tehnic din cei mai în vârstă, și un consilier al Curții de apel din București, după recomandarea Curții de apel, prin tragere la sorți, care prezidează consiliul.

Toți acești membrii se numesc prin decret regal pe timp de 3 ani.

Inginerul silvic deferit judecării consiliului, va fi judecat cu citarea lui, având dreptul a se apăra.

Apărarea se va face personal de cel învinuit sau de un coleg din corpul silvic al Statului.

Art. 19. — Deciziunile consiliului de disciplină se dau cu majoritatea voturilor membrilor consiliului.

În caz de necompletarea acestui consiliu cu numărul de 5 membri, din cauză de boală sau concediu, ministrul, după propunerea administratorului Casei pădurilor, va completa consiliul cu un inginer-inspector silvic.

Modul de funcționare al consiliului tehnic, ca și al consiliului de disciplină, se va preciza prin regulamentul de aplicare al acestei legi.

TITLUL VIII

Pedepse

Art. 20. — Sunt considerate abateri grave dela datorie următoarele fapte, pentru cari se vor aplica celui vinovat pedepse disciplinare, conform acestei legi :

a) Dacă a refuzat să îndeplinească o datorie a funcțiunii sale impusă de lege și regulament ;

b) Dacă a călcat vreo dispozițiune din legi și regulamente ;

c) Dacă va fi lipsit dela serviciu fără concediu și în dauna serviciului ;

d) Dacă va fi dat probă vădită de neglijență sau incapacitate ;

e) Dacă va fi lipsit de cuviință sau demnitate în raporturi reciproce sau ierarhice, ori față de alte autorități ;

f) Dacă prin vreun act al vieții sale publice sau private compromite demnitatea sa de om și de funcționar public, ori aduce atingere considerațiunii corpului silvic.

Art. 21. — Pedepsele disciplinare sunt :

a) Prevenirea ;

b) Mustrarea ;

c) Mustrarea cu ridicarea lefii pe timp de maximum 15 zile ;

d) Transferarea sau suspendarea din funcțiune pe timp limitat ;

e) Ștergerea de pe tabloul de înaintare cel mult pe trei ani și cel puțin pe un an ;

f) Retrogradarea ;

g) Punerea în disponibilitate pe timp nelimitat ;

h) Destituirea.

Pedepsele se aplică de ministru.

Pedepsele dela art. 21, alineatele *a*, *b* și *c*, pot fi aplicate și de administratorul Casei pădurilor.

Pentru acele dela alineatele *d*, *e*, *f*, *g* și *h* numai cu avizul consiliului de disciplină.

Art. 22. — Membrii corpului silvic condamnați de justiție cu pedepse infamante vor fi de drept destituiți.

TITLUL IX

Disponibilitatea și destituire

Art. 23. — Destituirea și punerea în disponibilitate pe timp nemărginit se fac prin decret regal.

Membrii corpului silvic vor putea fi puși în disponibilitate prin decizie ministerială pentru regularea drepturilor la pensie când au atins vârsta de 57 ani, și de drept când au atins vârsta de 60 ani, sau când au fost puși sub interdicție, ori sub consiliul judiciar.

Ei vor putea fi puși în retragere prin deciziuni ministeriale pentru regularea drepturilor la pensie, în interes de serviciu, chiar înainte de împlinirea vârstei de 57 ani, însă având etatea de 52 ani și de 15 ani în serviciu la Stat, conform art. 47 din legea pensiilor. În acest caz se va lua și avizul consiliului tehnic.

Art. 24. — Inginerul silvic destituit în conformitate cu prescripțiunile prezentei legi, nu mai poate fi reprimat în corpul silvic al Statului.

TITLUL X

Concedii

Art. 25. — Nici un membru al corpului silvic nu poate obține în cursul aceluiaș an un concediu mai mare de 2 luni sau mai multe concedii cari întrunite ar trece peste acest termen.

În caz de boală, însă, concediul poate fi prelungit până la trei luni.

După trei luni consecutive de concediu, dreptul de leafă încetează și inginerul silvic poate fi pus în disponibilitate, rămânând a se chema în serviciu, după însănătoșire, la prima vacanță ce se va ivi.

Concediile peste 10 zile se aprobă de administratorul Casei pădurilor.

Se pot da concedii inginerilor silvici, cel mult 2 ani, pentru studii în străinătate, conservându-li-se toate drepturile la leafă și înaintare.

TITLUL XI

Dispozițiuni finale

Art. 26. — Condițiunile de admitere și stabilitate a conductorilor silvici, brigadierilor și pădurarilor vor fi fixate prin regulamentul de aplicație al acestei legi.

Această lege se aplică din ziua promulgării ei.

Toate dispozițiunile contrarii sunt și rămân abrogate.

TITLUL XII

Onorarii

Art. 27. — Onorariile corpului silvic sunt cele fixate în tabloul de mai jos, cari se vor aplica cu începere dela 1 Aprilie 1921 :

Consilier silvic	2.000	lei lunar.
Inginer inspector general silvic	1.700	„ „
Inginer inspector silvic clasa I	1.500	„ „
Inginer inspector silvic clasa II	1.315	„ „
Inginer șef silvic clasa I	965	„ „
Inginer șef silvic clasa II	895	„ „
Inginer șef silvic clasa III	825	„ „
Inginer silvic clasa I	755	„ „
Inginer silvic clasa II	615	„ „
Inginer silvic stagiar	540	„ „

LIII

LEGE

pentru restatornicirea în Ardeal a vechei Episcopii din Oradea-Mare

Articol unic. — Vechea episcopie ortodoxă română din Oradea-Mare, în ținutul Bihorului, se restatornicește în drepturile sale de odinioară.

LIV

L E G E

pentru înființarea și exploatarea Liniilor de navigație aeriană

CAPITOLUL I.

Linii de Stat.

Art. 1. — Statul poate înființa și exploată, sub regimul legilor și regulamentelor în vigoare, orice linii de navigație aeriană atât pentru serviciile sale, cât și pentru folosința particularilor.

Art. 2. — Construcția, administrația și exploatarea tuturor liniilor de navigație aeriană cari aparțin Statului se fac de către ministerul comunicațiilor prin organele de cari dispune

CAPITOLUL II

Concesiuni la particulari.

Art. 3. — Particularii, lucrând singuri sau constituiți în societăți, pot înființa și exploată linii de navigație aeriană pentru serviciul public cu autorizația Consiliului de Miniștri.

Concesionarii unor asemenea linii trebuiesc să se supună în totul prezentei legi, regulamentului său de aplicare, caietului de sarcini respectiv, regulamentelor de navigație aeriană și tuturor legilor în vigoare.

Art. 4. — Statul, în urma unei hotărâri a Consiliului de Miniștri, poate concesiona particularilor sau societăților exploatarea liniilor sale de navigație aeriană.

Art. 5. — În urma hotărârii Consiliului de Miniștri, Statul poate lua parte la formarea societăților de navigație aeriană

în cazul când liniile cerute a se conceda ar prezenta un interes deosebit pentru economia și apărarea țării.

Art. 6. — În scopul de a încuraja întreprinderile particulare, Statul, în urma unei hotărâri a Consiliului de Miniștri, poate acorda concesionarilor prime, subvențiuni anuale, anuități de amortizare, concesiuni în materie de exploatare poștale, prin derogare dela monopolurile în vigoare.

Art. 7. — Cererile de autorizație se înaintează ministerului comunicațiilor și vor fi însoțite de toate actele cari se cer prin caietul de sarcini tip al ministerului.

Art. 8. — Ministerul comunicațiilor va supune fiecare cerere Consiliului superior al comunicațiilor, care își va da avizul său motivat.

Art. 9. — Nu se va da curs nici unei cereri de construcție și exploatare de linii aeriene dacă acea cerere nu va fi însoțită de o chitanță a Casei de depuneri și consemnațiuni care să ateste că petiționarul a depus în acest scop o garanție de 200 lei pentru fiecare km de linie destinată exploatare.

Această garanție se va restitui la punerea în exploatare a liniei.

Dacă însă linia aeriană nu va fi pusă în exploatare la termenul prevăzut de caietul de sarcini, concesiunea va putea fi anulată de către Consiliul de Miniștri; în acest caz garanția și toate lucrările și instalațiunile existente vor rămâne Statului fără nici o despăgubire.

Comunele, județele și societățile în participare cu Statul sunt scutite de această garanție. Consiliul de Miniștri poate scuti de plata acestei garanții societățile cari funcționează deja în străinătate.

Art. 10. — Odată cu autorizațiunea de construcție și exploatare, Statul, prin decret regal, va declara de utilitate publică toate lucrările de efectuat.

Deosebit de înlesnirile de expropriere cari rezultă din de-

creșterea de utilitate publică, se mai acordă concesionarilor avantajele ce rezultă din legile în vigoare pentru încurajarea industriilor.

Art. 11. — Ministerul își rezervă dreptul de a acorda ori-când autorizațiuni de navigație pe acelaș parcurs în limi-tele drepturilor ce-și va fi rezervat în concesiunile anterioare.

Art. 12. — Durata autorizațiunii exploatării și condițiunile unei răscumpărări eventuale înainte de expirarea termenului concesiunii se vor stabili pentru fiecare caz în parte de caietul de sarcini respectiv.

Art. 13. — După expirarea termenului concesiunii toate in-stalațiile existente devin de drept proprietatea Statului fără nici o indemnizare în ce privește mașinile sburătoare ; cum-părarea lor se face așa cum se prevede în caietul de sarcini al concesiunii.

Art. 14. — Concesionarii sunt obligați să primească jonc-tiunea cu alte linii când ministerul va dispune aceasta.

Art. 15. — Ministerul comunicațiilor are dreptul de con-trol permanent asupra tuturor exploatațiunilor aeriane, atât din punct de vedere tehnic cât și din punct de vedere admini-strativ și financiar.

Ministerul controlează starea instalațiunilor și a materia-lului, competența personalului, precum și modul cum se face exploatarea, veghind asupra aplicării stricte asupra legilor și regulamentelor în vigoare.

Art. 16. — Dacă exploatarea nu prezintă garanții din cauza defectuoșității materialului, fie din incompetența personalului, ministerul comunicațiilor poate opri exploatarea până în mo-mentul când concesionarul va introduce îmbunătățirile ce-rute de minister, și la trebuință poate chiar ridica concesiunea fără vreo despăgubire pentru concesionar.

Pentru orice ridicare de concesiuni însă, ministerul va cere avizul consiliului superior al comunicațiilor.

Art. 17. — În caz de mobilizare sau în orice altă situație gravă în timp de pace Statul are dreptul de a ocupa și exploata toate liniile ce va crede necesare, conform unui plan stabilit din vreme de către ministerul de război și ministerul comunicațiilor. În aceste cazuri Statul va proceda conform legii rechizițiilor acordând în plus o despăgubire anuală egală cu media veniturilor în ultimii 3 ani exploatați.

Art. 18. — Pe toate liniile, Statul are dreptul la transportul personalului și mărfurilor sale. Caietele de sarcini ale fiecărei concesiuni vor stabili condițiunile și limitele în cari Statul poate uză de acest drept, precum și modul de plată al acestor transporturi.

Art. 19. — Tarifele prevăzute în caietele de sarcini vor fi considerate ca maxime și nu vor putea fi sporite decât cu aprobarea consiliului de miniștri. Concesionarii nu pot face nimănui reduceri de preț sub tarifele în vigoare, decât în cazurile prevăzute în caietul de sarcini sau numai în cazurile aprobate de consiliul de miniștri.

Art. 20. — Concesionarii sunt obligați să se supună legii pentru organizarea meseriilor, creditului și asigurărilor muncitorești în ce privește meseriașii întrebuințați, inclusiv piloții și navigatorii.

Art. 21. — Cesiunea unei linii concedate, precum și fuziunea mai multor linii nu se poate face fără autorizațiunea guvernului. În caz de părăsirea unei linii, fie de către concesionar, fie de către cei în drept, linia revine de drept Statului fără nici o despăgubire. În acest caz Statul are facultatea de a rescumpără mașinile aeriene. În caz de faliment intrat pe cale de lichidare a unei linii, creditorii nu pot transmite linia asupra unui nou concesionar decât cu învoirea guvernului. Ei vor putea însă continua exploatarea.

În caz când creditorii nu continuă exploatarea sau nu o

pot transmite asupra unui nou concesionar, Statul va putea exploata linia în contul creditorilor.

Art. 22. — Liniile concesionate în virtutea acestei legi sunt de domeniul public.

CAPITOLUL III.

Dispozițiuni finale.

Art. 23. — Un regulament de administrație publică va da toate amănunțele pentru aplicarea legii de față.

Art. 24. — Prezenta lege intră în vigoare pe ziua de 1 August 1920.

Orice dispozițiuni contrarii ei sunt și rămân abrogate.

LV

LEGE

pentru înființarea unei a doua secțiuni la tribunalul Vlașca

Art. 1. — Tribunalul Vlașca are două secțiuni, cu personalul prevăzut de legea de organizare judecătorească.

Ministerul public se compune din personalul prevăzut de aceeaș lege.

Art. 2. — Această lege se va pune în aplicare la 1 Octombrie 1920.

LVI

LEGE**pentru înființarea unei a doua secțiuni la tribunalul Ialomița**

Art. unic. — Se înființează la tribunalul Ialomița, o a doua secțiune, care va avea personalul prevăzut de legea pentru organizarea judecătorească.

Tribunalul va avea numai un judecător de instrucție care va face parte din secțiunea II.

LVII

Tratatele de pace cu Germania, Bulgaria, Ungaria și Austria.
Vezi *Monit. Ofic.* No. 134, 135, 136 și 140 din Sept. 1920.

LVIII

LEGE**pentru înființarea pășunilor comunale****CAPITOLUL I.**

Art. 1. — Se înființează în fiecare comună și în fiecare sat sau cătun, când ele sunt depărtate, pășuni (islazuri) pentru întreținerea și creșterea vitelor.

CAPITOLUL II**La șes.**

Art. 2. — Pentru înființarea sau complectarea de pășuni comunale se expropiază, acolo unde este nevoie, mai întâi până la $\frac{1}{8}$ din suprafața cultivabilă a tuturor moșiilor dela

100 ha în sus și de preferință pământul propriu numai pentru pășunat.

Se înțelege prin suprafața cultivabilă pământul de arătură fânează sau pășune, inclusiv pământul rar inundabil.

Pentru calculul optimei se socotește moșia ca neexpropriată, aplicându-se reducerea de $\frac{1}{3}$ asupra întregii suprafețe agricole a moșiei și în urmă a această suprafață rămasă se reduce conform scării de expropriere din decretul lege No. 215 din 16 Decembrie 1918, putând în caz de absolută și vădită necesitate, să se revizuească și situația terenului expropriat.

Suprafața care se expropiază în plus, peste ceea ce s'a expropriat prin decretul-lege No. 215 din 16 Decembrie 1918, se destinează islazului comunal.

Moșiile cari au dat pășune comunală pe temeiul legii pentru învoelile agricole din 23 Decembrie 1907, sunt scutite de darea optimei.

Dacă islazul obținut prin aplicarea legii din 23 Decembrie 1907, este de calitate inferioară și nu poate hrăni trei vite mari la hectar, comisiunile de expropriere vor calcula numărul vitelor pe cari această pășune le poate hrăni, și pentru plusul de vite va mai face o nouă expropriere.

Art. 3. — În caz când optimea nu este îndestulătoare pentru înființarea pășunei comunale, se expropriează după necesitate din suprafața cultivabilă a tuturor moșiilor de peste 100 ha și din terenurile proprii numai pentru pășunat suprafața necesară calculată conform art. 7.

Aplicarea exproprierii peste optimea la moșiile deja expropriate se face ca mai sus; moșiile cari au dat deja optimea sunt supuse exproprierii numai pentru completarea pășunei comunale socotit după normele arătate la art. 2.

Art. 4. — În lipsă de pământ propriu numai pentru pă-

șune se expropriează și pământul de arătură, pentru a completa cel mult jumătate de hectar fiecărui cap de familie; fără ca această expropriere la moșiile cultivate de proprietari să se poată scobori sub 150 ha în regiunile cu populație deasă și 250 ha în regiunile cu populație rară; în moșiile pe cari se fac colonizări nu se va expropria pământ de arătură.

La moșiile stăpânite în indiviziune, exproprierea se poate scobori dacă e nevoie până la 100 ha de fiecare proprietar.

Art. 5. -- Dacă prin mijloacele arătate la art. 2, 3 și 4 nu se poate constitui pășune comunală, Statul este autorizat să cumpere în acest scop, prin bună învoială, pământul propriu pentru pășunat din moșiile mai mici de 100 ha. Pentru această suprafață sau pentru aceea care s'ar oferi în plus, Statul este autorizat să dea în schimb proprietarului o suprafață echivalentă de pământ în regiunile de colonizare.

Art. 6. -- În toate cazurile când moșia supusă exproprierii are și pământ necultivabil propriu pentru pășune și care a fost folosit astfel, se poate lua pentru înființarea pășunei comunale acest pământ în schimbul pământului cultivabil expropriabil. Suprafața de pământ necultivabil obținută prin acest schimb nu va fi însumată în calculul obligațiunilor constituționale.

Art. 7. -- Suprafața expropriată se calculează fie după numărul capilor de familie până la 4 vite mari în regiunea de câmp și până la 6 vite mari în regiunile inundabile ale Dunării, Prutului și altor râuri, fie după numărul vitelor mari existente; din aceste două calcule se va lua cifra cea mai mare.

Pentru calculul suprafeței pășunei se va socoti trei vite mari la hectar, iar în regiunea inundabilă 4 vite mari la hectar. În cazuri speciale, comisia județeană de expropriere poate, cu aprobarea comitetului agrar, micșora numărul vitelor la hectar după calitatea pământului.

CAPITOLUL III.

La munte și la deal.

Art. 8. — Ca o compensație îngăduită de condițiunile locale a ăelor locuitori cari nu vor să colonizeze, se constituiesc în regiunile muntoase și deluroase pășuni comunale, expropriindu-se din toate moșiile locurile proprii pentru pășunat; poenele mari de 20 ha, cari sunt în apropiere de marginile pădurilor și de sat, precum și marginile de păduri cari serveau înainte ca pășune, cu rezerva suprafeței de pășune necesare vitelor personalului silvic, după aceleași norme ca la art. 12.

Sunt cuprinse în regiunea de deal și dealurile înalte împădurite din centrul Moldovei.

Art. 9. — În aceste regiuni, după înființarea pășunelor comunale, se xpropriază toate fânețele și locurile proprii pentru fânețe, cuprinzându-se în această expropriere și poenele dela 10 ha în sus din mijlocul pădurilor precum și cele mai mici de 20 ha din marginea lor.

Fânețele și pământul propriu pentru fânețe astfel expropriate se vând în proprietate individuală celor îndreptățiți conform decretelor-legi No. 1.407 din 31 Martie 1920 și No. 2.027 din 8 Mai 1920, complătându-li-se cu ceea ce posedă astăzi până la 3 ha de fiecare.

Art. 10. — La munte nu se expropriază pământul de 'arătură; iar la deal pământul care a fost supus exproprierii pentru cultură nu va putea fi redus prin exprierea pentru pășune decât până la 50 ha.

Art. 11. — În caz când pe această cale nu s'ar putea constitui pășune, Statul este autorizat să cumpree în acest scop prin bună învoială pământul propriu pentru pășunat din moșiile sub 50 ha pământ cultivabil. Pentru această suprafață sau pentru aceea care s'ar oferì în plus, Statul este autorizat să dea în schimb proprietarului o suprafață echivalentă de pământ în regiunile de colonizare.

Art. 12. — În toate cazurile, acolo unde pe calea arătată până aici nu se poate constitui islaz, se va expropria în acest scop și din păduri. Această expropriere se face acolo unde schimbarea destinației nu vatămă un interes general după avizul consiliului tehnic al Casei pădurilor.

Proprietarul este obligat a tăia și ridica materialul lemnos într'un termen ce se va stabili de regulament. În caz contrariu, tăierea și ridicarea se va face de Stat în contul proprietarului.

În toate cazurile de înființare de islazuri comunale la munte sau din păduri se va lăsa proprietarului aceas pentru exploatare.

Art. 13. — Suprafața expropriată se calculează fie după numărul capilor de familie, socotindu-se de cap de familie câte 3 vite mari la deal și până la 6 vite mari la munte, fie după numărul vitelor mari existente; din aceste două calcule se va lua cifra cea mai mare.

Pentru calculul suprafeței pășunii se va socoti la deal 3 vite mari la hectar și la munte 2 vite mari la hectar. În cazuri speciale, comisia județeană de expropriere poate, cu aprobarea comitetului agrar, micșora numărul vitelor la hectar, după calitatea pământului.

CAPITOLUL IV.

Pășunile de munte (alpine) și acele din regiunile inundabile ale Dunării și ale Prutului.

Art. 14. — Dacă pe căile arătate până aci nu se va putea constitui pășune îndestulătoare pentru toate necesitățile comunei, fie la câmp, fie la munte, fie la deal, pășunea astfel constituită va servi numai pentru primăvărat și pentru vacile de lapte, iar oile și vitele sterpe urmează a fi pășunate din pășunile de munte și de baltă.

Art. 15. — În acest scop și pentru favorizarea creșterii vitelor se expropiază treptat toate golurile de munți (pășunile

alpine) și pășunile din regiunile inundabile ale Dunării și ale Prutului. Aceste pășune servesc pentru vitele locuitorilor din comunele care se găsesc într-o rază până la 80 km la munte și până 50 km la baltă, dându-se preferință aici crescătorilor de oi din regiunile muntoase. Pășunile se folosesc pe comune și ele vor avea o întindere suficientă pentru a îndești necesitățile comunii. Terenurile inundabile se vor seca.

În baltă se expropiază grindurile și luncile necesare pentru refugiul vitelor în timp de inundații.

Pășunile indiguite nu se expropiază decât pentru nevoile comunelor din imediata apropiere.

Când se va organiza prin regulament modul de folosință al pășunelor alpine și de baltă, se va da preferință creșterii oilor. Asemenea se va ține seamă și de necesitățile de pășune și fânețe pentru vitele întrebuințate la exploatarea pădurilor și a industriei lemnului.

Art. 16. — În regiunile muntoase se pot expropia pentru scopul arătat mai sus și golurile de munți stăpânite de obștiile moșnenești.

CAPITOLUL V.

Pășunile urbane.

Art. 17. — Pășunile aparținând astăzi comunelor urbane nu vor fi expropriate.

Art. 18. — Se constituie pășune comunale urbane pentru nevoile locuitorilor care se ocupă cu agricultura și cărașia acolo unde există pământ propriu numai pentru pășunat, limitându-se suprafața acestor pășune de satisfacerea trebuințelor locuitorilor din comunele rurale învecinate.

Art. 19. — La înființarea pășunelor comunale rurale nu se va expropia pășunea vitelor locuitorilor din comunele urbane acolo unde ele pășteau obicinuît și unde nu li s'a constituit pășune prin legea de față.

CAPITOLUL VI.

Dispozițiuni generale.

Art. 20. — Pășunile comunale se constituiesc în folosul tuturor comunelor situate într'o rază de 4 km., dându-se întâietate comunelor ai căror locuitori au muncit sau au pășunat pe moșie.

Comunelor cărora nu li se poate constitui pășune în această rază, li se poate înființa islaz pe pământul propriu numai pentru pășunat la o depărtare mai mare, dacă sunt drumuri de acces și dacă sătenii consimt.

Pentru vacile cu lapte pășunea se constituie de preferință lângă sat.

Se recunoaște fără altă plată dreptul sătenilor la adăpători, pentru aceasta se constituie servitute de trecere în favoarea sătenilor pe drumurile astăzi existente, ducând la terenurile expropriate pentru pășune și la adăpători.

Dacă nu sunt drumuri se vor expropria terenuri necesare pentru facerea lor. Aceeaș servitute de trecere se constituie în folosul proprietarului pentru partea din moșie sau pădure care îi rămâne, precum și pentru adăpători.

Art. 21. — Exproprierea pentru pășune se face astfel în cât moșia care rămâne proprietarului, să fie pe cât cu puțință comasată.

Art. 22. — În toate cazurile de expropriere pentru pășune proprietarul are dreptul de a-și rezervă pentru el și pentru personalul moșiei, în aceleaș condițiuni și după aceleaș norme ca mai sus, suprafața de pășune sau fâneață necesară vitelor ce posedă sau a posedat înainte de război, reducându-se numărul lor, în acest din urmă caz, în proporție cu suprafața de moșie ce i-a rămas după expropriere.

Acestă întindere se va calculă după aceleași norme ca la art. 7 și 12.

În regiunile de munte și de deal se va lăsa pentru vitele proprietarului și personalului moșiei, suprafața de pășune și fâneată necesară.

Crescătorilor de vite, cari au avut crescătorii înainte de război sau le au astăzi, li se va respecta întinderea de pășune necesară, fără ca prin aceasta islazul comunei să fie redus la mai puțin de jumătate.

În regiunile de colonizare sau inundabile se lasă crescătorilor pășunea necesară pentru numărul de vite avut înainte de război, cu obligațiunea de a reconstitui crescătoria în cel mult cinci ani.

Art. 23. — Dacă prin exproprierea pentru pășune s'a luat și pământ de arătură se poate, cu aprobarea comitetului agrar, încuviința schimbul între pământul expropriat și cel posedat de săteni, destinând pe acesta din urmă pentru pășune, dacă acest schimb este cerut de majoritatea capilor de familie din comună, cătună sau sat. Schimbul se poate face și cu pământul expropriat pentru cultură prin decret-lege No.215 din 16 Decembrie 1918 și cel obținut prin legea învoielilor agricole din 23 Decembrie 1907.

Art. 24. — Când într'o comună sunt mai mulți proprietari ale căror moșii sunt expropriabile, se ia din fie care moșie partea proporțională pentru constituirea pășunii.

Sătenii cari au cumpărat moșii sau părți de moșii și nu consimt să contribue proporțional la constituirea pășunii comunale, nu vor fi socotiți în numărul celor îndreptățiți să ia parte la islazul comunal, cumpărările lor rămânând valabile.

Pășunea va trebui însă să fie comasată, afără de cazurile când acesta ar fi cu neputință din cauza situației locale sau a nevoilor locuitorilor.

Art. 25. — Proprietarul poate oferi în schimbul suprafeței expropriabile pentru pășune o altă suprafață de o valoare

egală în altă moșie apropiată, sub condiție ca schimbul să fie făcut în înțelegere cu sătenii și aprobat de organele de aplicare ale legii.

Art. 26. — Pământul cultivabil cumpărat prin bună învoială sau prin schimb care trece suprafața necesară constituirii pășunii se vinde ca pământ de cultură sătenilor îndrăgăștiți.

Art. 27. — Pământul propriu numai pentru pășune sau îănăță, expropriat prin aplicarea decretului-lege din 16 Decembrie 1918, se va destina pentru pășune comunală și nu se va procedea la o nouă expropriere decât pentru completarea lui dacă este nevoie.

Art. 28. — Toate pășunile de munte (alpine) și din regiunile inundabile ale Dunării și Prutului, constituite în baza legii de față sunt proprietatea Statului; celelalte sunt proprietatea comunelor.

Organizarea tehnică a tuturor pășunelor se face de direcția islazurilor dela Casa centrală a împroprietăririi și cooperației.

Folosința pășunelor aparține comunelor. Administrația pășunelor, cari sunt proprietatea comunelor, se face de consiliul comunal, potrivit unui regulament întocmit de comitetul agrar și sub controlul și după indicațiunile serviciului agricol județean.

Art. 29. — La direcțiunea islazurilor dela Casa centrală a împroprietăririi și cooperației, se va înființa un serviciu a îmbunătățirilor pastorale, în scop de a organiza și a asigura pășunelor comunale, prin crearea de pășune și fânețe permanente, de nutrețuri și livezi artificiale și de pășune împădurite, o exploatare rațională, precum și de a efectua lucrările necesare spre a opri degradarea terenului și a le întreține în bună stare de producțiune.

Art. 30. — Plata pășunatului se va fixa de către serviciul agricol județean și cu aprobarea comitetului agrar.

Art. 31. — Operațiunile de expropriere, determinarea suprafeței, evaluarea prețului și plata terenului expropriat pentru pășune comună se vor face de organele de aplicare ale decretului-lege de expropriere No. 215 din 16 Decembrie 1918, cu modificările făcute, fixarea prețului făcându-se în conformitate cu art. 18 din acelaș decret.

La comisiunile județene se adaugă șeful de ocol silvic și un delegat al ministerului de domenii la comisiunile centrale județene.

La păduri pe lângă valoarea terenului, se adaugă valoarea materialului lemnos rămas după rărire pe terenul expropriat. Această valoare se socotește după mijlocia prețului din ultimii 5 ani.

CAPITOLUL VII.

Vânzările de bună voie.

Art. 32. — La vânzările de bună voie prețul de cumpărare trebuie aprobat de organele de aplicare ale legii.

Plata se face în numerar.

La aceste cumpărări, prin derogăție la dreptul comun, minorii și incapabilii vor putea vinde prin bună înțelegere, prin reprezentanții lor legali, după încuviințarea tribunalului.

Soția cu autorizația soțului, va putea vinde imobilele dotale în aceleași condițiuni. Toate formalitățile, în caz de mutare sau de reducere de ipotecă, se vor îndeplini asemenea tot prin acei reprezentanți.

Art. 33. — Prețul pământului vândut în aceste condițiuni va urmări regimul la care era supus și pământul.

El se va depune la Casa de depuneri pentru a fi la dispoziția tribunalului respectiv.

Art. 34. — Prin aceste vânzări sarcinile ipotecare sau pri-

vilegii asupra terenurilor vândute, afară de creanța Creditului funciar rural, sunt purgate și dreptul creditorului ipotecar sau privilegiat trece asupra prețului de vânzare.

Art. 35. — Când asupra terenului, ce urmează a se vinde pentru constituirea de pășune comună, există un uzufruct, vânzarea se va face de nudul proprietar, iar dreptul uzufructuarului trece asupra prețului.

Art. 36. — Când proprietățile din cari se vând terenurile pentru constituirea de pășune sunt ipotecate la Creditul funciar rural, Statul va lua asupra lui datoria proprietății până la concurența prețului cu care se vinde terenul destinat pășunei comunale. Proprietarul va rămâne descărcat față de Credit cu această sumă și Statul va servi Creditului funciar anuitatea pe care o ia asupra lui.

În anume cazuri Comitetul agrar va putea prelungi termenul de amortizarea datoriei rămase asupra pășunei comunale la Creditul funciar rural până la 50 ani, socotit dela data divizării ipotecei.

În aceste cazuri, se va plăti proprietarului partea proporțională din capitalul social rămas la Credit, conform alin. E din art. 1 din legea pentru adăugirea unui articol adițional la legea Creditului funciar din 10 Mai 1908.

Acest capital social se va restitui de Credit la stingera completă a datoriei.

Art. 37. — Când moșia este arendată, vânzarea de terenuri pentru constituirea de pășune se va face tot de proprietar; în acest caz arendașul nu are drept decât la o scădere proporțională din prețul de arendă.

Arendașii pot cere rezilierea contractului printr'o simplă somațiune făcută proprietarului, dacă s'a luat mai mult de o optime din moșia arendată, fără a avea însă dreptul la nici un fel de despăgubiri.

Art. 38. — Exproprierile, precum și vânzările de bunăvoință pentru constituire de pășune comunale sunt scutite de orice taxe de timbru și înregistrare.

CAPITOLUL VIII.

Dispozițiuni finale

Art. 39. — Un regulament întocmit de comitetul agrar și aprobat de Consiliul de Miniștri va dezvoltă principiile legii de față și va preciza modalitatea de plată a sătenilor pentru pășune.

Art. 40. — Dispozițiunile privitoare la instituirea și funcționarea pășunelor comunale din legea din 1907 sunt și rămân abrogate.

Art. 41. — Această lege se aplică vechiului Regat și în Dobrogea veche; pentru Dobrogea nouă, pășunile comunale se vor constitui printr-o lege specială.

Art. 42. — Aplicarea legii se face imediat după promulgare. Folosința pământului expropriat, aparține anul acesta proprietarului; iar în cazul când a făcut semănături el are dreptul de ale culege, dând până atunci în schimb, pentru islaz, un teren de calitate și suprafață egală.

Procedura pentru vânzările de bunăvoință va fi considerată de natură urgentă.

LIX

LEGE

Art. 1. — Se acordă o pensie viageră de câte 2.000 lei lunar d-lor P. Poni și C. Dumitrescu-Iași, foști profesori universitari cu începere dela 1 Aprilie 1920.

Art. 2. — Se acordă o pensie viageră de câte 1.000 lei lunar d-nelor: Elena Densușianu, văduva fostului profesor universitar Aron Densușianu; Coralia Xenopol, văduva profesorului universitar A. D. Xenopol și Maria Bogdan, văduva fostului profesor universitar Ion Bogdan, cu începere dela 1. Aprilie 1920.

LX

L E G E

Art. unic. — În virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Ion R. Șoricescu, român din Transilvania, domiciliat în comun București, județul Ilfov.

LXI

L E G E

pentru extinderea legii băncilor populare și a decretului-lege relativ la înființarea Casei centrale a cooperației și împrumutării sătenilor în tot cuprinsul României-Mari

Art. I. — Până la unificarea legislației asupra cooperativelor, din întregul cuprins al țării, toate dispozițiunile legii băncilor populare sătești și a Casei lor centrale, promulgată, la 28 Martie 1903 și publicată în *Monitorul Oficial* No. 288 din 29 Martie 1903, cu adăusele și modificările făcute

prin legile posterioare, precum și dispozițiunile cuprinse în decretul-lege cu No. 3.922 din 31 Decemvrie 1918, publicat în *Monitorul Oficial* No. 223 din 3 Ianuarie 1919, se aplică și tuturor societăților cooperative de orice fel, existente și celor ce se vor mai înființa în Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș.

Art. II. — Capitalul Centralei băncilor populare se sporește :

a) Cu 13 milioane lei, dotați din partea Statului, pe lângă actualul capital de 12.000.000 lei, cu care a fost dotată prin legea din 22 Martie 1916 și decretul lege No. 3.922 din 31 Decemvrie 1919.

b) Cu 12 milioane lei, pe care o vor subscrie băncile populare, cari lucrează cu Casa centrală și federalelor lor.

Capitalul Centralei cooperativelor sătești de producție și consum, se sporește :

a) Cu încă 17 milioane lei..dotație din partea Statului, pe lângă actualul capital de 8.000.000 lei cu care a fost dotată prin legea din 22 Martie 1916 și decretul-lege No. 3.922 din 31 Decemvrie 1918 ;

b) Cu 21 milioane lei, pe care îi vor subscrie societățile cooperative de producție și consum, cari lucrează cu Centrale și federalele lor.

În acest scop, ministerul de finanțe este autorizat ca prin deschidere de credite extraordinare să pună la dispoziția centralelor, sumele cu care se dotează prin aliniatele precedente.

Art. III. — Consiliile de administrație ale Centralei băncilor populare, Centralei cooperativelor sătești de producție și consum și Centralei obștiilor și exploatărilor agricole, se completează fiecare cu încă câte 3 membri reprezentând mișcarea cooperativelor din Transilvania, Banat, Crișana, și Maramureș, și câte doi membri reprezentând mișcarea cooperativă din Bucovina.

Unul din ei va fi numit de președintele comitetului agrar

dintre conducătorii efectivi ai cooperației; iar ceilalți vor fi aleși de instituțiile cooperative și federalele lor, care vor subscrie capital la centrale, după normele stabilite prin decretul-lege No. 3.922 din 1918.

Până la îndeplinirea acestor condițiuni, președintele comitetului agrar va complectă și pe ceilalți membri cari urmează să fie aleși de instituțiile cooperative, cu persoane recomandate de consiliul general al Casei centrale a cooperației și împrumutării, dintre fruntașii cooperației provinciilor respective.

Consiliul general al Casei centrale a cooperației și împrumutării, se sporește cu încă 3 membri delegați, câte unul de fiecare din consiliile celor 3 centrele.

Art. IV. -- Casa centrală a cooperației și împrumutării, este autorizată a înființa pentru fiecare din Centrale, o subdirecție în Cluj și un serviciu în Cernăuți.

Pe lângă această subdirecție sau serviciu, consiliile de administrație ale Centralelor, va institui câte o delegație permanentă, compusă din doi din membrii săi, cari vor îndeplini orice atribuțiune în limitele delegației date, sub rezerva ratificării ulterioare a consiliului.

Subdirectorul sau șeful de serviciu respectiv, participă la lucrările delegației, cu un vot deliberativ.

Art. V. -- Până la punerea în concordanță a statutelor societăților cooperative de orice natură și federalelor lor, cu legea băncilor populare, promulgată la 28 Martie 1903, cu modificările lor ulterioare, centralele respective vor putea după examinarea statutelor și a situației financiare, să acorde împrumuturi și să luzioneze cu instituțiile cooperative legal constituite, din teritoriile respective alipite la România.

Art. VI. -- Toate societățile cari funcționează sau se vor înființa lucrând cu sătenii, cu cooperativele sătești de orice fel sau cu federalele lor, sub orice formă și denumire, sunt

supuse controlului Casei centrale a cooperației și împrăștiării, chiar dacă nu lucrează cu această Instituție.

Art. VII. — Pentru formarea elementelor necesare conducerii unităților cooperative sătești, Casa centrală a cooperației și împrăștiării, va organiza sub directa supraveghere a direcțiunii generale, școli practice cooperatiste, cari vor funcționa în baza unui regulament, întocmit de consiliul general și aprobat de președintele comitetului agrar.

Absolvenții acestor școli, cari vor fi dobândit diploma de capacitate, vor beneficia de reducerea stagiului militar la un an.

Art. VIII. — Până la unificarea legislației cooperatiste în țara întregă, Casa centrală a cooperației și împrăștiării, va putea deschide centralei cooperative și uniunilor cooperative din Basarabia, credite, având asupra lor controlul și sancțiunile prevăzute în legea băncilor populare.

Art. IX. — Toate dispozițiile legilor anterioare cari vor fi contrarii legii de față, sunt și rămân abrogate.

LXII

L E G E

pentru constituirea unei societăți române pentru înființarea unei fabrici de explozibile miniere pe teritoriul țării românești

Art. 1. — Ministerul industriei și comerțului este autorizat, împreună cu alte persoane sau societăți, să constituască o societate anonimă română pe acțiuni pentru înființarea și exploatarea pe teritoriul României a unei fabrici de explozibile miniere.

Art. 2. — Această societate va avea obligațiunea să înființeze fabrica pe locul ce i se va indica de ministerul de industrie și comerț, în înțelegere cu cel de război.

Art. 3. — Ministerul de industrie și comerț de acord cu ceilalți fondatori ai societății vor determina capitalul social, precum și aportul în natură ; aportul în natură nu va putea fi în nici un caz mai mare de 40% din capital și va fi format din aparate și mașini necesare la fabricarea explozibililor, restul de 60% va fi rezervat exclusiv capitalul românesc.

Aceeaș proporție se va observa și la o nouă emisiune pentru mărirea capitalului.

Art. 4. — Societatea va putea aduce din străinătate personalul tehnic și special care nu s'ar afla în România ; personalul angajat din țară nu va putea fi importat.

Asupra chestiunilor întrbuințării și formării personalului de către societate, ministerul de industrie și comerț, în unire cu cel de război, are dreptul a se pronunța fără apel și în mod definitiv, fiind obligatoriu pentru societate.

Art. 5. — Membrii consiliului de administrație vor fi în majoritate români. Dintre membrii consiliului de administrație, patru vor fi numiți de guvern printr'un jurnal al consiliului de miniștri, și anume : doi după propunerea ministerului de industrie și comerț, unul după recomandarea ministerului de război și unul după recomandarea ministerului de finanțe.

Președintele consiliului de administrație și administratorii-delegați vor fi români. Un comisar al guvernului, numit prin jurnal al consiliului de miniștri, după propunerea ministerului de industrie și comerț, va controla operațiunile societății,

Art. 6. — Fabrica va fi controlată de către „comisiunea materiilor explozibile“ ce se institue pe lângă ministerul de război (direcția tehnică), care printr'un regulament va fixa normele de fabricațiune și va prevedea toate măsurile de siguranță.

„Comisiunea materiilor explozibile, va fi compusă din reprezentanți ai ministerului de război, ministerul de industrie și comerț și ministerul de finanțe.

Funcționarea și atribuțiunile acestei comisiuni vor fi determinate printr'un regulament special, întocmit de ministerul de război.

Art. 7. — Societatea va fi obligată a da preferință comenziilor ce i se vor face de către ministerul de industrie și comerț și de către cel de război pentru produsele ce se vor efectua în fabrică.

Art. 8. — Se acordă acestei societăți pe timp de 30 ani monopolul fabricațiunei explozibilelor întrebuințate în industria minieră. Privilegiul monopolului nu se va întinde și asupra fabricării explozibililor de război utilizate în armele de luptă.

Acest drept de monopol este considerat ca un aport social din partea Statului și evaluat la 10% din valoarea capitalului total al societății. Pentru această sumă va primi un număr corespunzător de acțiuni, cari vor fi nominative și intrasmisibile. Aceeaș proporție se va observa și cu ocazia sporirilor de capital ce ar interveni ulterior.

Art. 9. — Ministerul de industrie și comerț, de acord cu ceilalți fondatori ai societății, va determina valoarea aporturilor în natură în schimbul cărora se vor elibera celor în drept acțiunile cuvenite.

Art. 10. — Prețul de desfacere al produselor fabricii se va fixa de comisiune compusă din patru membrii, dintre care unul va fi numit de ministerul de industrie și comerț, unul de ministerul de finanțe, iar doi de societate. Comisiunea va fi prezidată de comisarul guvernului.

Prețul tuturor produselor va fi supus aprobării ministerului de finanțe, și va fi cuprins într'un tarif ce se va publica în *Monitorul Oficial*.

Art. 11. — Vânzarea produselor fabricii în interiorul țării

se va face conform legii din 20 Martie 1912, privitoare la administrarea și exploatarea monopolurilor Statului.

Art. 12. — După expirarea terenului de 30 ani dela punerea în lucrare a fabricii, fabrica, cu toate aranjamentele și accesoriile ei va trece în proprietatea Statului român în stare de bună funcțiune, fără ca societatea să poată cere vreo îndemnizare.

După expirarea concesiunii de monopol, exploatarea fabricii se va face în regie proprie de către Stat sau se va închiria pe câte o perioadă de 10 ani.

Societatea întemeietoare, la oferte cu prețuri egale, se va bucura de dreptul de preferință.

Condițiunile închirierii se vor determina printr'un jurnal al consiliului de miniștri, după propunerea ministerului de industrie și comerț.

În caz de război și în tot timpul duratei lui, fabrica va trece sub administrația Statului.

Art. 13. — Contravențiunile la legea de față se vor constata și urmări conform dispozițiunilor cuprinse în legea din 20 Martie 1920.

Art. 14. — Actul constitutiv și statutele societății vor determina celelalte condițiuni de constituire și funcționare ale societății; ele vor fi supuse aprobării consiliului de miniștri, în urma referatului ministerului de industrie și comerț. Actul constitutiv și statutele vor fi dispensate de toate formalitățile cerute de codul de comerț pentru constituirea societăților anonime pe acțiuni.

Art. 15. — Nici o modificare a actului constitutiv și statutele societății nu se va putea face decât cu prealabila aprobare a adunării generale a societății și cu autorizațiunea specială a miniștrului de industrie și comerț, dată printr'un jurnal al consiliului de miniștri.

LXIII

L E G E

Art. 1. — Județul Suceava este autorizat să perceapă dela promulgarea acestei legi următoarele taxe :

Lei 6 pentru fiecare mc. lemn fasonat, produs din lemn de brad, ca : scânduri, căpriori, grinzi, scânduri de frasin și stejar ce se exploatează pe teritoriul județului.

Lei 3 pentru fiecare mc. șipci, leături, mărgini, blăni de fag, traverese, stâlpi sau grinzi de stejar și lemne rotunde de brad, ce se vând de exploatare fabricelor de cherestea din județ pentru fasonare.

Lei 1 pentru fiecare mc. lemn de orice esență dela pădurile puse în exploatare pentru foc.

Aceste taxe se vor încasa prin administrația financiară repectivă.

Art. 2. — Pentru încasarea sus ziselor taxe, Statul va percepe o remiză de cel mult 4% care se va înscrie printre cheltuelile obligatorii ale județului.

Art. 3. — Produsul taxelor în chestiune se va prevedea între veniturile bugetului zecimilor județului și se va repartiza și întrebuința în modul următor :

1. Două părți din șase pentru construcții și reparări de școli și biserici.

2. O parte din șase pentru ajutorarea comunelor cari au venituri mici și care se va întrebuința mai mult la repararea și construirea localurilor de primării.

3. Două părți din șase pentru județ, spre a servi la construirea și repararea localurilor pentru administrațiunile de plăși, judecătoria de ocoale rurale, dispensarii, infirmerii, etc.

4. O parte din șase pentru repararea și întreținerea drumurilor județene și comunale.

Art. 4. — Toate dispozițiunile de lege contrarii celor de față sunt și rămân abrogate.

LXIV

L E G E

pentru mărirea și micșorarea taxelor vamale de import și export

Art. unic. — Prin decret regal, dat în urma propunerii ministrului de finanțe și cu aprobarea consiliului de miniștri, guvernul este autorizat să înființeze taxe de export, pe cari le poate urcă, scădea și desființa pe aceeșă cale.

Aceste taxe nu pot trece de 50⁰/₀ din valoarea produselor exportate sau importate.

Tot astfel guvernul este autorizat să urce, să scadă sau să înființeze taxe de import peste, sub și în afară de tariful general al vămilor.

LXV

L E G E

Art. 1. — Ministerul comunicațiilor este autorizat să încheie cu „Société Francais d'Etudes et d'Entreprises” din Paris și cu societatea „Șantierelor române dela Dunăre” un contract pentru instalarea în România de ateliere destinate a executa reparația locomotivelor și materialului rulant al căilor ferate române.

Art. 2. — Statul asigură întreprinderii pe toată durata

contractului un beneficiu de 10 la sută la capitalul investit și garantează încredințarea spre reparare a cel puțin 120 locomotive cu reparațiuni grele anual, pe timp de 15 ani, cu începere dela data punerii în funcțiune a atelierelor.

Art. 3. — Beneficiul realizat de întreprindere, care depășește 10 la sută la capitalul investit, se va împărți în părți egale între Stat și întreprindere.

Art. 4. — Contractul va putea fi cesionat unei societăți pe acțiuni ce se va forma conform legilor române, cu capitalul jumătate francez și jumătate român și în care Statul va fi reprezentat prin un comisar al guvernului.

Art. 5. — Prezenta lege intră în vigoare îndată după promulgarea ei.

LXVI L E G E

Art. unic. — La art. 45 din legea generală de pensiuni se adaugă un ultim alineat în cuprinderea următoare :

În toate cazurile pentru constatarea și așezarea drepturilor la pensie ale funcționarilor prevăzuți în acest articol, se vor socoti în calculul pensiei și cele 13 zile, cari se pierd prin schimbarea calendarului.

LXVII L E G E

Art. 1. — Se înființează în bugetul ministerului instrucțiunii, Casa școlilor și a culturii poporului, o bursă care va purta numirea : bursa „Al. Vlahuță”.

Art. 2. — Această bursă va fi de lei 2.400 anual, și se va acorda pe timp de 3 ani consecutivi celui mai meritos student al unei facultăți de litere, luat pe rând dela fiecare universitate, în ordinea următoare : București, Iași, Cluj și Cernăuți.

LXVIII

LEGE

Art. unic. — În virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Nicolae H. Balamace, român din Macedonia, domiciliat în comuna Corița, (Macedonia).

LXIX

LEGE

Art. 1. — Instituțiunile de credit, Statul, județele, comunele, precum și societățile anonime și în comandită pe acțiuni, până la intrarea în posesiune a titlurilor, obligațiunilor și acțiunilor de orice fel; sau a cupoanelor, de dobânzi și divideude de orice fel, evacuate din cauza războiului și în cazurile în cari identificarea lor este posibilă, sunt obligate a elibera certificate constatatoare titlurilor, obligațiunilor și acțiunilor de orice fel sau ale cupoanelor de bobânzi și dividende celor cari le-au depus pentru păstrare sau reprezentanților lor.

Art. 2. — În aceste certificate se va specifica, după datele ce se vor putea culege :

a) Pentru titluri, obligațiuni și scrisuri funciare, împrumutul căruia aparțin, numărul și valoarea nominală a fiecăruia, precum și cuponul ce-l aveau atașat ;

b) Pentru acțiuni : cătînea, natura, numărul, seria, valoarea nominală a fiecăruia și cuponul de dividend ce-l aveau atașat ;

c) Pentru bonuri de tezaur : numărul și valoarea, timpul pe cît a fost emis, data emisiunii și data scadenței fiecărui bon ;

d) Mențiunea expresă a autărității prin care a fost expediate la Moscova.

Art. 3. — Neliberarea certificatelor, în termen de 60 zile dela data cererii, constituie o contravenție la dispozițiunile acestei legi, care se va constata în urma înștiințării ce s'ar face ministerului de finanțe.

Amenda va fi dela 5000—20.000 lei, care se pronunță de ministerul de finanțe prin deciziune ministerială și care se va executa prin legea de urmărire, după zece zile libere dela comunicarea ei la domiciliul contravenientului făcută prin organele administrative sau financiare.

Dresarea proceselor verbale și procedura de urmat pentru a atacă aceste procese-verbale sunt arătate în art. 75, 76, 77, 78 și 80 din legea asupra taxelor de timbru și înregistrare, publicată în *Monitorul Oficial* din 23 Iunie 1920.

Procesul-verbal va fi executoriu chiar dacă va fi atacat cu apel. Instanțele judecătorești confirmând procesul-verbal nu vor putea reduce amenda.

Art. 4. — În baza certificatelor menționate, instituțiunile emitente ale titlurilor și efectelor prevăzute la art. 1, sunt îndatorate a elibera băncilor sau instituțiunilor la cari au fost depuse titlurile și efectele evacuate, duplicate cu cupoane de dividend sau dobânzi respective, în condițiunile și cu bucurarea de drepturi ca și efectele originale.

Duplicatele vor purta mențiunea stampilată sau imprimată

cu cerneală roșie : „Duplicat emis în baza legii publicată în *Monitorul Oficial* cu No.....”

Art. 5. — În cazul în care instituțiunea emitentă în termen de 60 zile dela cerere refuză dintr'un motiv oarecare a elibera duplicate, cel în drept se va adresa la comisiunea instituită prin decretul No. 3.380, publicat în *Monitorul Oficial* No. 190 din 28 Noemvrie 1918, privitor la modificarea legii titlurilor la purtător pierdute, furate sau distruse, care va hotărî definitiv asupra reclamațiunii, după citarea în termen de cel mult 30 zile a reclamantului și instituțiunii emitente, citație ce va trebui să apară în *Monitor* cu cel puțin 15 zile înainte de termen.

Art. 6. — Comisiunea statuând va hotărî, de va găsi cerea fondată, dreptul reclamantului la eliberarea de duplicate și va invita instituțiunea emitentă ca, în termen de zece zile dela comunicarea deciziunii, să elibereze duplicatul cerut, înștiințând în acelaș timp pe ministerul de finanțe de hotărîrea luată.

Art. 7. — Dacă opunerea instituțiunii emitente sau neconformarea ei continuă după termenul acordat prin deciziunea comisiunii, partea interesată are dreptul de a reclama la Curtea de apel, în circumscripția căreia își are sediul principal instituțiunea emitentă, care va condamna instituțiunea emitentă la eliberarea duplicatelor sau la plata valorii nominale a efectelor, în cazul când cursul lor la bursă ar fi inferior valorii nominale. Dacă cursul va fi superior valorii nominale, se va condamna la plata valorii după cursul de încheiere al bursei din ziua precezentă, precum și la alte daune de va fi locul.

Apelul se va judecă de urgență cu precădere în Camera de consiliu.

Contra deciziunii Curții de apel se va putea face recurs în casație în termen de 5 zile libere dela pronunțare.

Deciziunea Curții de casație se dă fără drept de opoziție.

Art. 8. — Terții interesați vor putea cere comisiunii să fie citați și ei la cercetarea cererii de eliberare a duplicatului, precum și înaintea Curții de apel potrivit procedurii civile.

Art. 9. — Judecata înaintea comisiunii și înaintea Curții de apel va fi scutită de orice taxă de timbru, de procedură și de portărei, atât pentru părțile principale, cât și pentru intervenienți.

Art. 10. — La finele fiecărei luni emitenții sunt îndatorați a publică, în *Monitorul Oficial* și în Buletinul comisiunii pentru emiterea de duplicate, o listă detaliată în ordine numerică a tuturor titlurilor sau cupoanelor pentru cari s'au eliberat duplicate, inserțiuni ce sunt scutite de plată de publicațiune sau orice taxă fiscală.

Art. 11. — Reclamantul va plăti instituțiunii emitente drept taxă 10 lei de fiecare exemplar de duplicat al titlului, fiind apărat de orice altă taxă fiscală.

Din această taxă se va vărsa de instituțiunea emitentă la Stat summa de lei 5 de fiecare duplicat.

Art. 12. — Dela cererea certificatului prevăzut la art. 1 și până la liberarea duplicatului, efectele se imobilizează în mâinile ultimului detentor și ele nu vor putea fi negociate. Din ziua aparițiunii inserțiunilor în *Monitorul Oficial* și Buletinul comisiunii, efectele primitive pierd orice putere de circulațiune, iar cei ce vor fi negociat sau încercat să negocieze titluri sau efecte anulate, conform acestui articol, se vor pedepsi potrivit art. 334 din codul penal, independent de daunele ce vor trebui să plătească celor prejudiciați.

Art. 13. — Pentru titlurile de rentă ale Statului, scrisurile funciare și cupoanele lor, precum și pentru orice alte efecte a căror rambursare se face prin tragere la sorți, în urma îndeplinirii tuturor formalităților din prezenta lege, se vor emite numai certificate, cari vor ține locul originalelor evacuate și anulate.

Art. 14. Se acordă instituţiunilor emitente un termen de 5 luni dela publicarea acesteia pentru a se prepară din punct de vedere tehnic în vederea emisiunii de duplicate.

LXX

L E G E

Art. 1 şi cel din urmă. Prin derogare dela art. 56 din legea de constatare şi percepere a contribuţiunilor directe, se dă comisiunilor de prefaceri, ce urmează a se întruni la 1 Fevruarie 1920, în judeţele Caliacra şi Durostor, competenţa a se pronunţa asupra tuturor impunerilor şi scăderilor ivite dela trimestrul Ianuarie 1915 - 1916 inclusiv şi care nu au fost încă confirmate de comisiunile din Aprilie 1919.

LXXI

L E G E

privitoare la drepturile de pensii ale funcţionarilor Casei rurale şi domeniului Coroanei, cari au fost sau sunt funcţionari publici

Art. 1. Funcţionarii Casei rurale şi ai domeniului Coroanei, cari au servit acestor instituţiuni anterior datei de 16 Decembrie 1918 şi cari vor fi fost sau sunt funcţionari publici, vor putea cere ca timpul servit la Casa rurală şi la domeniul Coroanei să se cumuleze, pentru stabilirea drepturilor lor de pensii, cu cel servit ca funcţionari publici.

Art. 2. — Pensia acestor funcţionari se va stabili po-

trivit legii generale de pensiuni, cu dreptul pentru cei cari au servit în cadrele executive ale serviciilor tehnice sau ale serviciilor de inspecție, control și expertize, să beneficieze de dispozițiunile art. 2, par. III din legea generală de pensiuni.

Art. 3. — Funcționarii cari vor voi să beneficieze de drepturile de mai sus, sau urmașii lor, vor înainta ministerului de finanțe, direcțiunii generale a pensiunilor, în termen de șase luni dela publicarea prezentei legi, o cerere însoțită de un certificat al direcțiunii Casei rurale sau al administrației domeniului Coroanei, constatând funcțiunile avute, timpul servit și salariul primit.

Art. 4. — În termen de trei luni cel mult dela data depunerii certificatului ministerul de finanțe, va face cunoscut celor interesați cuantumul reținerilor ce urmează să se verse, conform normelor stabilite de lege pentru funcționarii publici.

Art. 5. — Sumele de mai sus se vor vărsa în termen de doi ani dela primirea încunoștințării și ministerul de finanțe Casa pensiilor, va elibera celui interesat un certificat constatând plata definitivă a reținerilor cuvenite.

Art. 6. — Acei dintre funcționari sau urmașii lor cari anterior legii de față și-au regulat drepturile de pensiune ca funcționari publici, vor putea în condițiunile de mai sus să ceară, după plata reținerilor cuvenite, în termen de șase luni dela publicarea legii de față, rectificarea pensiunii, cumulând și anii serviți la Casa rurală sau domeniul Coroanei.

Rectificarea se va face de casa pensiilor dela data cererii, fără efect retroactiv. Cei nemulțumiți vor avea dreptul de apel, la Curtea de apel, în termen de două luni dela comunicarea deciziei ministerului de finanțe.

Art. 7. — Cei ce nu vor exercita dreptul lor în termenul și în condițiunile de mai sus, nu vor putea beneficia de legea de față.

L E G E

pentru ratificarea și complectarea dispozițiilor cuprinse în decretul-lege No. 2.098 din 1920, publicat în *Monitorul Oficial* No. 29 din 12 Mai 1920, și în decretul-lege No. 2.523, publicat în *Monitorul Oficial* No. 59 die 17 Iunie 1920

Art. 1. — Se ratifică decretul-lege No. 2.098 din 1920, publicat în *Monitorul Oficial* No. 29 din 12 Mai 1920, și decretul-lege No. 2.523, publicat în *Monitorul Oficial* No. 59 din 17 Iunie 1920, cu completările cuprinse în textul ce urmează :

Art. 1. — Sămânța de grâu, secară, rapiță și orz, necesară însămânțărilor de toamnă, este scutită de rechiziții pentru trebuințele alimentare.

Serviciul agricol județean determină pentru fiecare gospodărie cantitățile de semințe necesare însămânțărilor.

Art. 2. — Se rechiziționează pentru trebuințele însămânțării din toamna anului curent toată producția de grâu, secară rapiță și orz de toamnă de pe proprietățile dela 100 ha în sus, mai puțin cantitatea necesară pentru trebuințele interne ale fiecărei gospodării. Acolo unde întinderea semănăturilor de toamnă nu ar asigura nevoile totale de însămânțare, comitetul agrar poate cere rechiziționarea cantităților necesare din grâul și secara recoltei trecute.

Cerealele astfel rechiziționate nu pot fi întrebuințate pentru consumație decât cu aprobarea comitetului agrar.

Art. 3. — Prețul de rechiziție este de 12.000 lei vagonul de 10.000 kg loco moșie pentru grâul de 74 kg greutate hectolitrică cu 5% corpuri străine, și 10.000 lei vagonul de 10.000 kg loco moșie pentru secară de 70 kg greutate hectolitrică, de

9.000 lei vagonul de 10.000 kg loco moșie ; pentru orz de toamnă de 60 kg greutate hectolitrică de 18.000 lei vagonul rapiță navetă și 20.000 lei vagonul rapiță cclza.

Art. 4. — Plata semințelor astfel rechiziționate se face în două rate : una la 1 Iunie a. c. și a doua la predare.

Pentru calculul primei rate se va socoti aproximativ producția eventuală la 800 kg de ha pentru grâu, secară, orz și 400 pentru rapiță.

Semănăturile vor fi plivite, iar sâmbânța bine curățită.

Plățile către proprietar se vor face prin Centrala băncilor populare, cu avizul consilierilor agricoli, după normele operațiunilor sale comerciale, conform legii organice. Proprietarul rămâne răspunzător de sumele primite în cont până la predarea definitivă.

Centrala băncilor populare va deschide consilieratelor agricole credite prin Banca Națională, pe baza tablourilor întocmite de aceasta. Consilieratele agricole vor dispune plata avansurilor convenite proprietarilor conform alin. 2 al acestui articol.

Actele de avans prin simpla certificare a semnăturii de consilieratul agricol sunt titluri definitive, executorii și privilegiate, înaintea oricăror creanțe de orice natură ar fi pentru Centrala băncilor populare, care la trebuință le va putea încasa prin perceptor, conform legii de urnărire a veniturilor Statului. Privilegiul se conservă prin simpla înregistrare a actului de avans într'un registru special ținut de consilieratul agricol.

Plata semințelor rechiziționate din și pentru trebuințele de însămânțare ale teritoriilor alipite, se va face de Centrala băncilor populare în contul administrațiilor comunale din localitățile unde se va distribui sâmbânța, în baza procesului verbal de recepție semnat de reprezentantul acestei autorități comunale anume delegat pentru aceasta, de proprietar și de delegatul consilieratului agricol respectiv.

Art. 5. — Distribuția semințelor se va face, depe instrucțiunile comitetului agrar, agricultorilor cari nu au avut semănături de toamnă în anul curent, sau au avut prea puține în proporție cu întinderea de semănături ce se obligă să efectueze.

Repartiția semințelor se va face prin organizația Băncilor populare, sub supravegherea consilierilor agricoli, cari răspund împreună de buna distribuire și întrebuințare a seminței.

Prin derogare dela art. 1 și 10 din legea de imobilizarea cerealelor, autorizațiile de transport a semințelor se vor da numai de consilierii agricoli.

Actele de împrumut intervenite între Băncile populare și agricultorii mari și mici pentru semințe date se vor autentifica de primăriile din comunele de reședință a Băncilor populare respective pentru orice sumă. Ele sunt privilegiate înaintea oricăror creanțe de orice natură ar fi, și sunt executorii prin ele însăși, fără nici o altă formalitate, prin simpla intervenție a Băncii populare către perceptor. Execuția se va face prin perceptor, conform legii de urmărire a veniturilor Statului.

Privilejul se conservă prin simpla înscriere a contractelor în registrul de intabularea amanetelor Băncilor populare dela primăria comunei de reședință a băncii.

Atât actele de avans, cât și contractele de împrumut pentru semințele distribuite astfel agricultorilor, sunt scutite de orice taxe de timbru, înregistrate și urmărire silită.

În lipsă de instituțiuni cooperative de credit cari să lucreze cu Centrala băncilor populare, distribuția și repartiția semințelor în teritoriile alipite se va face, cu respectarea normelor prevăzute în alin. 1, 2 și 3 a acestui articol, de către autoritățile comunale respective.

Agricultorii mici și mari vor elibera autorităților comunale pentru semințele primite o declarație de primire, pe hârtie simplă, semnată propriu, sau prin punere de deget, în fața

reprezentantului legal al autorității comunale, care va certifica semnătura.

După aceste declarațiuni, autoritatea comunală va întocmi un tablou de debit în triplu exemplar, specificând numele și pronumele primitorului de sămânță, cantitatea și valoarea seminței primită calculată conform dispozițiilor art. 3 pentru fiecare primitor în parte și în total.

Aceste tablouri, certificate de autoritatea comunală respectivă, constituiesc pentru Centrala băncilor populare un titlu de creanță, privilegiat înaintea oricăror alte creanțe, executoriu prin el însuși, fără nici o altă formalitate și transmisibil prin gir. Execuția se va face prin perceptor, conform legii de urmărirea veniturilor Statului, pe simpla cerere a autorității comunale, a Centralei băncilor populare sau a instituției cooperative căreia i s'a transmis proprietatea prin gir.

Funcționarii administrativi cari vor introduce date false în aceste tablouri se vor pedepsi pentru fals în acte publice.

Reprezentanții autorităților comunale, sau prepușii lor, cari vor înstrăina în total sau în parte cerealele încredințate lor pentru transport sau distribuire, se vor pedepsi ca delapidatori de bani publici.

Membrii autorităților comunale constituite din teritoriile alipite, cari vor fi însărcinate să primească și să distribue sămânța, sunt personal și solidar răspunzători față de Centrala băncilor populare pentru orice acte încheiate de reprezentanții lor sau prepușii acestora, precum și pentru orice pagubă ar rezulta din neglijență sau rea credință.

Art. 6. — Agricultorii cari întrebuințează sămânța distribuită altfel decât pentru sămănat, precum și acei dintre producători cari au întrebuințat altfel decât pentru semănat, sau pentru trebuințele gospodăriei proprii, semințele scutite de rechiziție, vor fi obligați să plătească valoarea întreită a seminței neșemănată.

Constatarea se va face printr'un proces-verbal dresat de consilierii Casei centrale a cooperației și improprietăririi, care face dovadă în justiție până la înscrierea în fals, și de agronomii regionali, a căror procese-verbale fac dovadă până la proba contrarie.

Judecătoria de pace sunt competente să judece aceste contravențiuni în prima instanță cu drept de apel la tribunal.

Amenda se va acorda în favoarea Statului.

Art. 7. — Sămânța se restituie în natură, fără nici un adaus din recolta anului viitor. Strângerea seminței se face prin organizația băncilor populare cari vor exporta cu auterizația comitetului agrar, anul viitor, în total sau în parte această sămânță.

Din prețul obținut se plătesc sumele puse de Stat la dispoziția Centralei băncilor populare, cheltuelile ocazionate cu distribuirea, strângerea și exportarea seminței, pierderile eventuale, etc.

Din prisos se dă Centralei băncilor populare un comision de 1% calculat asupra întregii operațiuni, apoi se bonifică producătorilor căror li s'au rechiziționat sămânța de fiecare vagon diferența dintre prețul de cumpărare și prețul maximal, dacă acest preț la epoca restituirii seminței este superior prețului de cumpărare.

Restul se va întrebuința pentru îmbunătățirea agriculturii și importul de materiale agricole și mărfuri necesare gospodăriilor agricole după dispozițiile comitetului agrar.

Pentru semințele distribuite prin autoritățile comunale în teritoriile alipite se lasă la facultatea Centralei băncilor populare de a primi sămânța în natură sau plata în bani.

În caz de plată în bani se va socoti dobânda de 5% dela data plății făcută de Centrala băncilor populare, în baza procesului-verbal de recepție, către proprietarul seminței și până la achitarea seminței de primitor.

A apărut în editura institutului de editură
„CARTEA ROMÂNEASCĂ”

COLECȚIUNEA LEGILOR ȘI DECRETELOR LEGI.
de la primul parlament al României Mari până
la sfârșitul anului 1920, adunate de M. Todiu-
rescu arhivarul Adunării Deputaților. -

Prețul Lei 12.-

DE VÂNZARE LA PRINCIPALELE LIBRĂRII DIN ȚARĂ.

THE LIFE OF JAMES EARL RAY

and the history of the movement for the

abolition of slavery, and the

history of the movement for the

abolition of slavery.

Art. 8. — Pentru plata semințelor de grâu, secară, orz și rapiță rechiziționată, cât și cumpărarea de grâu vechi, acolo unde nu sunt semănături suficiente, se autoriză ministerul finanțelor a contracta un împrumut la Banca Națională de 200.000.000 lei, care se va pune la dispoziția Centralei băncilor populare. Aceasta va finanța întreaga operațiune după dispozițiunile legii sale organice privitoare la operațiunile comerciale; riscurile eventuale privind pe Stat.

Art. 9. — Agricultorilor mici și mijlocii cari vor face semănături de toamnă cu sămânță proprie li se acordă de Stat un avans de câte 300 lei la ha. Acest avans se va plăti, prin Centrala băncilor populare, în primăvara anului 1921, asupra semănăturii răsărite și se restituie fără dobândă la recolta viitoare.

Toate dispozițiile art. 4, alin. ultim, astfel cum au fost completate prin prezenta lege, se aplică întocmai și pentru aceste venituri.

Art. 10. — Pentru importul de mașini, unelte și mărfuri necesare gospodăriilor agricole, în special pânză și bumbac, se acordă din recolta anilor 1919 și 1920 comitetului agrar un export de 15.000 vagoane porumb, ovăz și mei. Comitetul agrar va atribui 4.500 vagoane sindicatelor agricole, 500 sindicatelor viticole și 10.000 vagoane Centralei cooperativelor satești. Modalitatea și condițiile importului și exportului, stabilirea felului mărfurilor de import, distribuirea lor, se va face numai cu aprobarea comitetului agrar.

Art. 11. — Toate mărfurile necesare gospodăriilor agricole importate de Centrala cooperativelor satești, sau de Stat, pentru a fi vândute agricultorilor, se vor distribui de preferință acelor cari au făcut în anul curent muncile și culturile agricole în măsura mijloacelor și au semănat în toamnă cel puțin 1 ha de semănături.

Constatările se fac prin organele comitetului agrar.

Art. 12. -- Dacă semănăturile de toamnă vor atinge 80% din întinderea normală, prețurile maxime pentru anul 1921 vor fi sporite la 15.000 lei vagonul pentru grâu, 12.000 lei vagonul secară, 10.000 lei vagonul orz de toamnă, 20.000 lei vagonul rapiță navetă și 22.000 lei vagonul rapiță colza.

Art. 13. -- Un regulament întocmit de comitetul agrar va desvoldă și preciză cele de mai sus.

Art. II și ultimul. -- Toate dispozițiunile contrarii legii de față sunt și rămân abrogate.

LXXIII

LEGE

pentru ratificarea decretului-lege No. 1.712 din 1920, publicat în *Monitorul Oficial* No. 15 din 23 Aprilie, 1920

Art. 1. -- Se ratifică decretul-lege No. 1.712 din 1920, publicat în *Monitorul Oficial* No. 15 din 23 Aprilie 1920, în cuprinsul următor :

Art. 1. -- Se înființează pe lângă direcțiunea generală C. F. R. o Casă a Muncii, în scop de a sprijini și încuraja munca funcționarilor și lucrătorilor din serviciul căilor ferate române, după cum urmează :

I. Casa Muncii și scopul ei

Art. 2. -- Pentru a sprijini și încuraja munca, se crează pe lângă direcția generală a C. F. R. o Casă a Muncii căilor ferate române, cu destinația ca din veniturile sale să înființeze și să întrețină pentru folosința personalului căilor ferate române de orice categorie ;

a) Locuințe igienice, băi, infirmerii, școli și internate pentru școlari și grădini de copii, ateliere de confecționat haine și încălțăminte. Magazine de consum, brutării, măcelării, grădini de zarzavat, etc., în toate centrele unde se află ateliere și depouri de mașini ale căilor ferate române ;

b) Spitale, policlinici și depozite de medicamente în centrele mari, ca :București, Constanța, Galați, Iași, Chișinău, Cernăuți, Cluj, Oradia-Mare, Arad, Temișoara, Craiova, pe lângă cele arătate la punctul a) de mai sus ;

c) Sanatorii în stațiunile balneare și climaterice, ca Predeal, Burdujeni, Techirghiol, Amara, etc. ;

d) Instituții pentru orfanii căilor ferate române, cu preferință orfanii căilor ferate române din cauza războiului, și ajutoare lucrătorilor pentru creșterea copiilor ;

e) Societatea actuală pentru ajutorul orfanilor căilor ferate române și Casa de ajutor pentru impiegații inferiori, lucrătorii și servitorii căilor ferate române se încorporează ambele la Casa Muncii căilor ferate române, cu toate drepturile și obligațiunilor lor.

II. Veniturile Casei Muncii C. F. R.

Art. 3. — Pentru realizarea scopului Casei Muncii se înființează o taxă accesorie proporțională pe care direcțiunea generală este obligată să o perceapă asupra transporturilor, după prescripțiunile de mai jos, iar veniturile să se verse la Casa Muncii la fiecare 1 ale luni următoare, și anume :

A. Se va percepe o taxă de 5 la sută din :

a) Prețul fiecărui bilet C. F. R. de orice clasă și pentru orice tren. Această taxă se va percepe și la partea aferentă C. F. R. pentru biletele din traficurile combinate sau cu străinătatea.

b) Prețul fiecărui permis de circulație cu plată și bilet de abonament.

c) Taxa percepută cu fie care recepisă de bagaje;

d) Suma plătită ca taxă de transport pentru fiecare scrisoare de trăsură.

B. Din produsul acordului la încărcarea și descărcarea mărfurilor după sistemul de acord și din produsul taxelor de vamuire, după ce se vor plăti salariile și premiile lucrătorilor de acord și premiile declaranților și deschizătorilor, apoi tot restul se va vărsa la casa Muncii, nereținându-se nimic spre a se plăti alte cheltueli sau salarii sub orice titlu ar fi.

Art. 4. — Toate aceste taxe se vor precepe și decontă în creditul Casei Muncii C. F. R. ca orice taxă accesorie C. F. R.

Art. 5. — Nimeni nu poate fi scutit de taxa Casei Muncii C. F. R., sub nici un motiv, iar funcționarii cari din neglijență sau rea credință nu va încasa această taxă, vor fi ținuți să plătească taxa neincasată din averea lor proprie, precum și la o amendă în folosul Casei Muncii C. F. R. de minimum înzecitul taxei neincasate.

Art. 6. — Controlul veniturilor Casei Muncii C. F. R. se a face de către organele de control ale C. F. R. și de către organele Casei Muncii cari vor dresa proces-verbal de constatare pe baza cărora se vor putea aplica pedepsele arătate la punctul 4 de mai sus.

Art. 7. — Fondurile adunate din perceperea taxelor Casei Muncii C. F. R. se vor întrebuința pentru lucrările destinate să realizeze scopul acestei Case, neputând să li se dea în nici un caz și sub nici un motiv altă destinație.

Fondurile vor fi utilizate conform deciziunilor consiliului de administrație al Casei Muncii C. F. R. sau se vor capitaliza până la întrbuințare în efecte garantate de Stat.

Fondurile capitalizate nu pot sta neutilizate mai mult de un an.

III. Administrația Casei Muncii C. F. R.

Art. 8. — Casa Muncii C. F. R. se administrează de un consiliu de administrație compus din :

a) Directorul general al C. F. R. care în caz de absență va fi înlocuit de unul din sub directorii generali. Directorul general este și președintele de drept al consiliului de administrație ;

b) Un reprezentant al ministerului lucrărilor publice, numit de ministru ;

c) Un reprezentant al comerțului, numit de ministru comerțului ;

d) Un reprezentant al industriei, numit de ministrul industriei și comerțului ;

e) Un reprezentant al ministerului muncii, numit de ministru ;

f) Câte un delegat al direcțiunii generale a C. F. R. și al fiecărei direcțiuni regionale, desemnați de directorul general, respectiv de directorii regionali ;

g) Câte un delegat al lucrătorilor din ateliere și depouri, personalului de mișcare și întreținere.

Art. 9. — Consiliul de administrație poate lua deciziuni numai când sunt de față cel puțin 5 membri, dintre cari 2 să fie dintre delegații dela punctul g. În caz când delegații dela punctul g nu vor participa la 3 ședințe continue, consiliul poate lua deciziuni cu cel puțin 5 membrii, fără condițiunea de mai sus.

Fiecare membru din consiliu va avea vot egal ; în caz de paritate de voturi, votul președintelui va decide.

Art. 10. — În fiecare centru important, desemnat de consiliul de administrație al Casei Muncii, va funcționa un comitet compus din cel puțin 5 membri, cari prin delegațiune vor e-

xercită atribuțiunile consiliului de administrație în limitele mandatului ce i se va da în acest scop.

Art. 11. — Consiliul de administrație are următoarele atribuțiuni :

a) la dispozițiuni asupra întrebuințării fondurilor, în vederea realizării scopului instituției ;

b) Elaborează și modifică regulamentul de față pentru realizarea scopului Casei Muncii C. F. R. Modificările regulamentului se vor face prin decret regal, prin intermediul ministerului lucrărilor publice.

Art. 12. — Consiliul de administrație se va întruni cel puțin odată pe lună, putând fi convocat însă și oricând de către președinte.

Art. 13. — Reprezentarea în justiție a Casei Muncii se va face de către directorul general C. F. R.

Art. 14. — Autoritatea supremă în administrarea Casei Muncii C. F. R. este adunarea generală a Casei Muncii C. F. R., care se întrunește în mod regulat odată pe an. Ea poate fi convocată și în adunare extra ordinară dacă consiliul de administrație va găsi că sunt chestiuni care trebuie să-i fie supuse.

Art. 15. — Adunarea generală se compune din :

a) Delegațiuni ale tutuor serviciilor din direcțiunea generală și din fiecare direcțiune generală C. F. R. ;

b) Din delegațiuni ale fiecărei specialități de meseriași și lucrători C. F. R. recunoscute de direcțiunea generală C. F. R.

Asupra alegerii și compunerii acestor delegațiuni va dispune regulamentul de aplicare al acestei legi.

Art. 16. — Adunarea generală în ședințele sale ordinare are a se pronunța asupra următoarelor puncte :

a) la cunoștință de darea de seamă a consiliului de administrație și da descărcare de gestiunea sa ;

b) Alege și confirmă membrii din consiliul de administrație

de sub punctele *f* și *g*, art. 7, pentru anul următor, după o listă întocmită de consiliu și care prevede câte 3 persoane pentru fiecare loc. Foștii membrii pot fi propuși din nou ;

c) Alege și confirmă 3 censori pentru anul următor dintre cei propuși de consiliu, în acelaș mod cași la punctul *b* de mai sus.

Art. 17. -- Legea de față intră în vigoare dela 5 Aprilie 1920.

Art. II. -- Se introduce în textul decretului lege sus citat următoarele modificări.

1. La art. 8, al. *b*, se modifică astfel : „*b*) Un reprezentant al ministerului comunicațiilor, numit de ministru”.

2. La art. 11, al. *b*, următoarea nodificare la ultima frază a aliniatului : „Modificările regulamentului se vor face prin decret regal, prin intermediul ministerului comunicațiilor”.

3. La art. 12, după al. *b*, se introduce un nou aliniat *c*, în cuprinsul următor : „*c*) Hotărăște numărul funcționarilor necesari instituțiunii și fixează salariile lor”.

4. La art. 13 se introduce două aliniate noi, în cuprinsul următor :

„Tot el propune numirea funcționarilor necesari instituțiunii, cari vor fi numiți de ministrul comunicațiilor.

„Funcționarii vor fi considerați ca funcționari ai Statului și vor fi plătiți din fondurile pe cari Casa Muncii C. F. R. le va vărsa Statului”.

LXXIV

LEGE

Art. I. -- Se acordă văduvei doctorului Istrati, fost profesor universitar, o pensie de 2.000 lei pe lună peste pensia ce primește astăzi, cu începere de la 1 Octomvrie 1920.

Art. II. Pentru plata acestei pensiuni, pe timpul dela 1 Octomvrie 1920 la 31 Martie 1921, se deschide pe seama bugetului ministerului de finanțe un credit extraordinar de 12.000 lei, care se va acoperi din fondul prevăzut pentru deschideri de credite suplimentare și extraordinare în bugetul general al Statului pe exercițiul 1920—1921.

LXXV

LEGE

Art. unic. Se ratifică și în acelaș timp se aprobă, pe ziua promulgării prezentei legi, decretul-lege cu No. 1.388 din 22 Martie 1919, publicat în *Monitorul Oficial* No. 294 din 30 Martie 1919, relativ la numirea unui director central de căi ferate, cu sediul la reședința consiliului diriginte pentru exploatarea căilor ferate din Ardeal.

LXXVI

LEGE

Art. I. Se înființează la Paris și la Roma școli românești de studii superioare.

Art. II. Ele vor cuprinde aceste secțiuni :

1. A studiilor de istorie și filologie a popoarelor romanice ;
2. A cercetărilor de arhive și biblioteci ;
3. A continuării studiilor universitare pentru specialități cari nu se predau încă la noi ;
4. A cultivării artelor.

Art. III. În aceste școli vor fi primiți după recomandarea așezămintelor noastre culturale, numai studenții cari vor fi isprăvit cu o superioară distincție studiile lor în țară.

Art. IV. Studiile se vor face în afară de internaturi cari va uni pe membrii acestor școli.

Art. V. Acești membrii vor fi ținuti a face conferințe despre viața poporului nostru sub toate raporturile.

Art. VI. Durata întreținerii membrilor școlilor arătate nu vor putea trece de 2 ani.

Art. VII. Pentru întreținerea lor se va fixa o sumă rezultând și din taxele școlare ce vor avea a se pune asupra diplomelor luate în străinătate atunci când studii similare se pot face în țară.

Art. VIII. Directorii se vor numi după recomandația Academiei Române.

Art. IX. Un regulament va fixa amănuntele de organizare.

Art. X. Pentru studiile la latinitate orientală pe care ar dori a le face cercetătorii francezi și Italieni, un cămin se va alcătui la București, înzestrat cu tot ce este necesar acestor studii.

Ministerul de instrucție va elabora regulamentul pentru organizarea lor.

LXXVII

LEGE

Art. unic. Se reînființează la facultatea de litere a universității din Iași catedra de istoria literaturii românești pe ziua de 1 Octomvrie 1920.

LXXVIII
LEGE

Art. unic. Se recunoaște calitatea de persoană morală și juridică a societății culturale „V. A. Ureche, din Galați.

Această recunoaștere se face pe baza statutelor sale cari nu vor putea fi modificate decât cu autorizația guvernului dată printr'un jurnal al consiliului de miniștri.

LXXIX
LEGE

Art. unic. În virtutea art. 9 din constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Victor Eftimiu, domiciliat în București, județul Ilfov.

LXXX
LEGE

Art. unic. În virtutea art. 7, par. II, lit. b din Constituțiune, se acordă d-lui Ioan G. Eitel, domiciliat în comuna București, județul Ilfov, împământenirea cu dispensă de stagiu.

LXXXI

LEGE

Art. unic. — În virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Constantin T. Nauca, român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

LXXXII

LEGE**pentru reglementarea exportului**

Art. unic. — Guvernul este autorizat ca prin jurnale ale consiliului de miniștri, în urma propunerii ministerului de industrie și comerț, să hotărască categoriile de mărfuri și produse ale țării cari se pot exporta.

În acelaș jurnal al consiliului se vor determina și condițiunile în cari se va face exportul.

LXXXIII

LEGE

Art. unic. În virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Dumitru Gh. Hentu, român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

LXXXIV

L E G E

Art. unic. În virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Theodor Gh. Tecu, român din Macedonia, domiciliat în comuna Sinaia, județul Prahova.

LXXXV

L E G E

Art. unic. În virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Stelian Nanu, român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

LXXXVI

L E G E

Art. unic. În virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Teodor T. Nancă, român din Macedonia, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

LXXXVII

LEGE

Art. unic. În virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Demetru N. Ghircociu, român din Macedonia, domiciliat în comuna Sofia (Bulgaria).

LXXXVIII

LEGE

Art. unic. În virtutea art. 9 din Constituțiune, se recunoaște calitatea de cetățean român d-lui Nicolae N. Oprea, român din Transilvania, domiciliat în comuna București, județul Ilfov.

TABLA DE MATERII

	<u>Pag.</u>
I. Lege diurnele deputaților și senatorilor	3
II. „ Unirea Basarabiei	4
III. „ „ Transilvaniei, etc.	5
IV. „ „ Bucovinei	6
V. „ Modificarea art. 196 din legea vămilor.	6
VI. „ Imprumutul intern sau extern	8
VII. „ Actul de cesiune prin care Biuroul Britanic din București cedează Statului totalitatea contractelor de cumpărare de grâu.	8
VIII. „ Serbarea zilei de 24 Ianuarie	10
IX. „ Modificarea actului de concesiune al iluminatului orașului București	10
X. „ Imobilizarea și repartizarea produselor agricole	12
XI. „ Reforma agrară pentru Basarabia	22
XII. „ Pensia d-nei Alexandrina F. Enescu.	34
XIII. „ Creditul de 6 milioane lei pentru combaterea insectelor din pădurile Statului și particulare.	34
XIV. „ Ratificarea, sporirea și unificarea taxelor asupra unora din articolele de consumație și înființarea de noi taxe asupra altor asemenea articole	36
XV. „ Sporirea taxelor asupra produselor petrolifere și înființarea de noi taxe asupra iluminatului cu gaz și electricitate.	57
XVI. „ Înființarea unui post de procuror la Curtea de Apel din București	61
XVII. „ Modificarea art. 40 din legea de organizare judecătorească.	62
XVIII. „ Comunele urbane vor face împrumuturi de sumele necesare	62
XIX. „ Impămbântenirea d-lui Constantin I. Karadja.	63
XX. „ „ „ Gheorghe G. Eitel	63
XXI. „ Crearea unui institut de speologie la Universitatea din Cluj.	64
XXII. „ Recunoașterea Societății „Mărăști	66

XXIII.	Lege Recunoașterea d-lui Ion Tecu	73
XXIV.	„ „ „ Dumitru T. Topa	73
XXV.	„ „ „ Naum T. Topa	73
XXVI.	„ „ „ Naum L. Topa	74
XXVII.	„ „ „ Tașcu N. Topa	74
XXVIII.	„ Banca Națională va socoti la rezerva sa de aur bo- nurile de tezaur aur emise de ministerul finanțelor .	74
XXIX.	„ Banca Națională va emite bilete de 1, 2 și 5 . . .	75
XXX.	„ Retragera din circulație a coroanelor și rublelor . .	75
XXXI.	„ Recunoașterea d-lui Gheorghe de Franga	77
XXXII.	„ „ „ Ioan N. Zuchi	77
XXXIII.	„ Comuna Mărășești, județul Putna, se declară coumnă urbană	78
XXXIV.	„ Catedrele de pedagogie și zoologie dela facultatea de litere din București	78
XXXV.	„ Catedrele de clinică ginecologică dela facultatea de li- tere din București	78
XXXVI.	„ Recunoașterea d-lui Theodor Vanci	79
XXXVII.	„ „ „ Steriu Papahagi	79
XXXVIII.	„ Actele civile ale membrilor familiei domnitoare . .	79
XXXIX.	„ Iniințarea subsecretarului de Stat la departamentul finanțelor	81
XL.	„ Iniințarea oficiului național al invalizilor, orfanilor și văduvelor de rășboi	81
XLI.	„ Reformarea și pensionarea gradelor inferioare . . .	105
XLII.	„ Pensuniile celor cari au luat parte la rășboi	114
XLIII.	„ Cinstirea memoriei eroilor căzuți	141
XLIV.	„ Cotele de 90% și 63% funcționarilor	143
XLV.	„ Institutul meteorologic trece dela Minist. Instrucțiunii la Domenii	144
XLVI.	„ Libertatea muncii	145
XLVII.	„ Rentele provenite din accidente de muncă.	157
XLVIII.	„ Modificarea unor articole din legea de organizarea Mi- nist. de externe	158
XLIX.	„ Monete metalice de 25 și 50 bani.	159
L.	„ Statul cedează societății tuberculoșilor din Craiova un teren 25 ha. din proprietatea Bucovăț-Leamna, județul Dolj.	160
LI.	„ Scutirea taxelor de consumație a produselor exportate	160
LII.	„ Organizarea corpului silvic	161
LIII.	„ Restatornicirea în Ardeal a vechei episcopii din Ora- dea-Mare	170
LIV.	„ Iniințarea și exploatarea liniilor de navigație aeriană	171
LV.	„ Iniințarea unei a doua secție la Tribunalul Vlașca.	175

LVI.	Lege idem Ialomița	175
LVII.	Tratatele de pace cu Germania, Bulgaria, Ungaria și Austria. Vezi monitoarele oficiale No. 134, 135, 136 și 140 din Septembrie 1920.	176
LVIII.	Inițiințarea izlazurilor comunale	176
LIX.	Pensiile d-lor P. Poni, C. Dumitrescu-Iași, Elena Den- susianu, Coralia Xenopol și Maria Bogdan	187
LX.	Recunoașterea d-lui Ion R. Șioricescu	188
LXI.	Improprietărirea sătenilor.	188
LXII.	Constituirea unei societăți și inițiințarea unei fabrici de explozibile minere.	191
LXIII.	Județul Suceava va percepe taxe pentru lemne fa- sonate	195
LXIV.	Mărirea și micșorarea taxelor vamale de import și export.	196
LXV.	Repararea locomotivelor	196
LXVI.	Modificarea art. 45 din legea pensiilor.	197
LXVII.	Bursa Al. Vlahuță"	197
LXVIII.	Recunoașterea d-lui N. Balamace	198
LXIX.	Duplicatele efectelor evacuate la Moscova	198
LXX.	Perceperea contribuțiunilor directe în județele Caliacra și Durostor	202
LXXI.	Drepturile de pensie ale funcționarilor casei rurale și domeniului coroanei	202
LXXII.	Sămânța de grâu, secară, rapiță și orz sunt scutite de rechiziții	204
LXXIII.	Inițiințarea „Casei Muncii” C. F. R.	210
LXXIV.	Pensia văduvei Dr. C. I. Istrati.	215
LXXV.	Numirea unui director de căi ferate în Ardeal	216
LXXVI.	Inițiințarea la Paris și Roma școli românești	216
LXXVII.	Inițiințarea catedrei de istoria literaturii românești la facultatea din Iași.	217
LXXVIII.	Recunoașterea societății culturale „V. A. Ureche” din Galați	218
LXXIX.	Recunoașterea d-lui Victor Eftimiu	218
LXXX.	Impământenirea d-lui Ioan G. Eitel.	218
LXXXI.	Recunoașterea D-lui Constantin T. Nauca	219
LXXXII.	Pentru reglementarea exportului.	219
LXXXIII.	Recunoașterea D-lui Dumitru Gh. Hentu	219
LXXXIV.	„ „ Theodor Gh. Tecu	220
LXXXV.	„ „ Stelian Nanu	220
LXXXVI.	„ „ Teodor T. Nancă	220
LXXXVII.	„ „ Demetru N. Ghircociu	221
LXXXVIII.	„ „ Nicolae N. Oprea	221

LEGEA

ASUPRA TAXELOR DE TIMBRU ȘI INREGISTRARE

DE

CORNELIU BOTEZ

CONSILIER LA CURTEA DE CASAȚIE

A apărut în aceeași Editură :

CODUL DE PROCEDURĂ CIVILĂ
AL
TRANSILVANIEI

TRADUCERE DIN LIMBA MAGHIARĂ

DE

ALEX. ULVINEANU
Judecător la trib. Deva.

GH. IANCULARICI
Judecător Șef al Ocolului Pui.

ȘI

C. GR. GHÎȚEANU
Procuror al trib. Deva

Prețul Lei 25